

Jaarverslag 2023.

Algemene informatie.

Stichting The Hunger Project Nederland
Arthur van Schendelstraat 500
3511 MH Utrecht

Telefoon: 030-233 53 40

E-mail: info@thehungerproject.nl

Website: www.thehungerproject.nl

IBAN: NL69 TRIO 0254 7828 76

KvK: 41201198

RSIN: 816048903

Over ons.

Stichting The Hunger Project Nederland is opgericht op 1 december 1980, met als missie om een einde te maken aan de honger in de wereld. The Hunger Project Nederland is onderdeel van een internationale non-profit organisatie. Het hoofdkantoor van de wereldwijde organisatie The Hunger Project Global is gevestigd in New York. Veel meer over hoe wij met elkaar samenwerken en wat we daarmee bereiken leest u in dit jaarverslag en op onze website.

Op de cover.

Mihin is boer in Vy epicentrum in Burkina Faso. Via The Hunger Project leerde ze nieuwe landbouwtechnieken, waardoor haar oogst groeit.

Fotografie.

Foto's in dit jaarverslag zijn van Anurag Banerjee, Sophie Garcia, Surbhi Mahajan, Johannes Odé en The Hunger Project.

Inhoudsopgave.

Deel 1:

Deel 2: interne organisatie en financiën

Aan tafel in 2023.

In 2023 gebeurde gelukkig heerlijk veel hartverwarmends op weg naar het einde van de honger.

Schitterende resultaten.

Het pad naar Zero Hunger is hobbelig, soms lijkt het einddoel zelfs even uit zicht te raken. Maar ondertussen behalen we ook schitterende resultaten. Daarover leest u in dit uitgebreide jaarverslag – net als over een aantal tegenslagen en geleerde lessen.

Volwaardig aan tafel.

Maar omdat dit verslag best een stevige hoeveelheid informatie bevat, noemen we graag vast een paar hoogtepunten. Om de grondoorzaken van honger aan te pakken, horen mensen met honger bijvoorbeeld structureel en volwaardig aan tafel te zitten bij belangrijke beslissingen. Al ons werk met de Right2Grow-alliantie gaat daarover.

Ook ondersteunde The Hunger Project in 2023 in India en Malawi ruim 5.500 tienermeisjes – zodat zij met nieuwe kennis en vaardigheden voor hun rechten kunnen opkomen. Bovendien kregen jongeren binnen onze wereldwijde organisatie een stem aan tafel bij cruciale besluiten. Collega's onder de 35 jaar van over de hele wereld kunnen nu meedoen in de nieuwe Youth Advisory Council; een van onze Nederlandse collega's is gekozen tot covoorzitter.

Uitspreken.

In lijn met onze nieuwe strategie spraken we ons in Nederland meer uit over onderwerpen die raken aan de dieperliggende oorzaken van ongelijkheid en honger. We werkten bijvoorbeeld samen met meer dan 70 andere organisaties aan een manifest met aanbevelingen voor een duurzaam landbouwbeleid dat rekening houdt met de rest van de wereld. Miljoenen kleinschalige boeren in onze programmalanden hebben tenslotte nu al dagelijks te maken met de heftige gevolgen van klimaatverandering.

Betrokken samenwerking.

We haalden in 2023 ook nog eens bijna 12 miljoen euro op voor het einde van honger. Dat is te danken aan een sterk team in Nederland, maar net zo goed aan langjarig betrokken stichtingen en bedrijven, een succesvol strategisch partnerschap met de Nederlandse overheid én talloze mooie initiatieven. Die lopen uiteen van voetballende ondernemers, bijzondere bergbeklimmers en studenten van Nyenrode tot aan klanten van Blokker, die samen ruim 100 miljoen gebruikte koffiecups recycleden. Resultaten om trots op te zijn.

Lof en hulde.

Maar misschien het belangrijkste om u te realiseren als u leest wat we allemaal hebben bereikt in 2023: dit is allemaal mede mogelijk gemaakt door u. Daarvoor dank, lof en hulde namens het wereldwijde team van The Hunger Project.

Evelijne Bruning en Annelies Kanis

Directeur-bestuurders van The Hunger Project Nederland

Deel 1

Impact Rapport.

HOOFDSTUK 1

Waar wij voor staan.

The Hunger Project werkt al 45 jaar aan een wereld zonder honger. Sinds die tijd weten en vertellen wij dat honger een oplosbaar probleem is. Een probleem dat niet alleen gaat over voedsel, maar vooral over mensen. Niet over afhankelijkheid en hulp, maar vooral over zelfredzaamheid en veerkracht. Daar is maatwerk voor nodig: structurele, lokale oplossingen. Op weg naar een bloeiende toekomst voor iedereen – ongeacht waar je bent geboren.

Het probleem: honger. 783 miljoen mensen met honger.

Eten is een basisbehoefte. Iedereen heeft voedsel nodig voor een gezond en actief leven. Maar wereldwijd hebben naar schatting tussen de 691 en 783 miljoen mensen een constant probleem met voedsel: ze hebben honger. En ze kunnen hun kinderen niet het gezonde en diverse voedsel geven dat nodig is om sterk en gezond op te groeien. Zij leven vooral op het platteland in lage en lage- middeninkomenslanden in Azië en Afrika, en zijn merendeels vrouw.

Een deel van de honger is acuut. Die wordt veroorzaakt door een hongersnood, crisis, natuurramp of oorlog. Maar meestal is honger chronisch. Dag in, dag uit – en vaak generatie na generatie. Dan gaat het niet alleen om te weinig eten, maar ook om slecht of eenzijdig eten. Dat leidt tot een tekort aan voedingsstoffen, vitamines en mineralen: mensen raken ondervoed.

Meestal is honger chronisch.

Gevolgen van honger.

Door honger kunnen mensen – en hele samenlevingen – zich niet ontwikkelen zoals ze zouden willen. Honger slokt alle denkruimte, doerimte, tijd en energie op en beïnvloedt daardoor het dagelijks leven van mensen fundamenteel. De weerstand neemt af en mensen worden sneller ziek. Ze hebben minder energie en kunnen minder goed leren, concentreren en presteren. Ondervoede kinderen lopen een blijvende fysieke en mentale achterstand op – en dat werkt een leven lang door. Bovendien sterven onnodig veel kinderen en volwassenen door honger.

Facts & Figures.

- Tussen de 691 en 783 miljoen mensen hebben honger.
- Dat is 10 procent van de wereldbevolking.
- 2,4 miljard mensen leven met een vorm van voedselonzekerheid of honger
- De meeste mensen met honger:
 - wonen in lage- en middeninkomenslanden.
 - wonen vooral in Azië en Afrika.
 - wonen op het platteland.
 - zijn vrouw.

Bron: 2023, FAO, The State of Food Security and Nutrition in the World

“Honger is het grootste oplosbare probleem ter wereld. Maar om het echt op te kunnen lossen, moeten we anders gaan denken over het probleem. Want de gronddoorzaken van honger worden vaak niet goed begrepen. Hoewel het weliswaar klopt dat conflicten, de klimaatcrisis en de coronapandemie belangrijke oorzaken zijn, moeten we ons ook afvragen of de systemen die we hebben gecreëerd om onze planeet te voeden, nog wel werken. Het huidige voedselsysteem heeft ons veel gebracht, maar staat ook het einde van honger in de weg. Het is tijd om te investeren in mensen en veerkrachtige gemeenschappen. En om de wereldwijde systemen waar slechts enkelen van profiteren, te veranderen.”

Rowlands Kaotcha,
directeur programma's, The Hunger Project Global

Oorzaken van honger.

Een einde maken aan honger betekent niet automatisch meer voedsel produceren. Honger is namelijk geen gevolg van te weinig gezond voedsel op de wereld – er is zelfs meer dan genoeg voor iedereen. Maar door diepgewortelde ongelijkheid, armoede en fundamentele weeffouten in het voedselsysteem heeft niet iedereen toegang tot dat voedsel. Daarnaast heeft chronische honger veel meer oorzaken: genderongelijkheid, klimaatverandering, conflicten, vervuild drinkwater, slecht onderwijs en gebrekkige gezondheidszorg – het is een vicieuze cirkel. Daarom is een geïntegreerde aanpak nodig.

SDG2 = Zero Hunger.

The Hunger Project zegt al 45 jaar dat honger niet nodig is en dat het einde ervan mogelijk is. Daarin staan we gelukkig niet langer alleen: in 2015 stelde de wereld zich tot doel om het aantal mensen met honger in 2030 te hebben teruggebracht naar nul. De leiders van 193 landen spraken toen met elkaar de Sustainable Development Goals (SDG's) af, 'Zero Hunger' is daar onderdeel van.

Op weg naar SDG2: teleurstellende tussenstand.

In 2015 leek Zero Hunger in 2030 haalbaar. In de decennia daarvoor was het namelijk veelbelovend goed gegaan: het aantal ondervoede mensen was, ondanks de forse groei van de wereldbevolking, al jarenlang flink gedaald. Een bewijs dat honger vermijdbaar is, en dat het loont om honger tegen te gaan.

Het bewijst dat honger vermijdbaar is.

”

Maar sinds het tekenen van de SDG's in 2015 ziet de wereld er helaas heel anders uit. In 2023, halverwege de looptijd, was de tussenstand teleurstellend: slechts 15 procent van de doelen voor een betere wereld lag op koers. Ook de vooruitgang van SDG2 bleek gestokt – honger nam weer toe. Die stijging kwam onder andere voor rekening van conflicten, de gevolgen van de klimaatcrisis en de coronapandemie, recessies en stijgende voedselprijzen. Doordat de wereld niet voldoende investeert in dit wezenlijke vraagstuk, lijkt Zero Hunger mijlenver weg.

Ons doel: een wereld zonder honger. **Het kan wél.**

The Hunger Project blijft de wereld eraan herinneren dat een wereld zonder honger mogelijk is. En dat we met z'n allen hard aan de bak moeten om dat voor elkaar te krijgen. Niet voor niks is ons motto: het kan wél.

Onze visie.

Onze visie is een wereld zonder honger.

Onze missie.

Wij maken het mogelijk dat mensen de systematische ongelijkheid aanpakken die honger veroorzaakt en in stand houdt.

Onze doelstelling.

We versterken de stemmen van mensen die met honger en in armoede leven. En we vinden systemen opnieuw uit, zodat ze werken voor de mens en voor de aarde.

“Ik heb altijd geloofd in een wereld zonder honger. In ons werk zie ik het bewijs van de veerkracht en vindingrijkheid van mensen. Als we daarnaast ook de gevestigde systemen kunnen ombuigen die honger in stand houden, geloof ik dat honger in de toekomst slechts een verhaal uit een ver verleden kan zijn.”

Irene Naikaali Ssentongo,
directeur The Hunger Project Uganda

“Ik zie het bewijs elke dag als directeur van The Hunger Project Benin: het is mogelijk om duurzame voedselsystemen te creëren, waardoor iedereen toegang heeft tot voedszaam en betaalbaar voedsel. Zowel nu als in de toekomst.”

Elodie Iko,
directeur The Hunger Project Benin

HOOFDSTUK 2

Wat wij doen.

The Hunger Project pakt honger bij de wortel aan. Niet met voedselhulp, maar met duurzame oplossingen. En niet met liefdadigheid, maar met gelijkwaardige partnerschappen en lokaal eigenaarschap. In de armste gebieden in 13 landen investeren we in veerkracht, versterken we lokale voedselsystemen en stimuleren we slimme en lokale oplossingen. Daardoor kunnen mensen zelf de ongelijke systemen aanpakken die honger veroorzaken en in stand houden.

Onze aanpak.
Voortdurend onderzoek.

In de afgelopen 45 jaar leerde de internationale organisatie The Hunger Project wat wel en niet werkt om een einde aan honger te maken. We vonden onszelf telkens opnieuw uit, zodat we het hoofd konden bieden aan alle uitdagingen op weg daarnaartoe. En we gingen voortdurend op onderzoek uit: hoe zit honger in elkaar, wat ontbreekt en wat zou hét verschil kunnen maken? Samen met lokale experts en gemeenschappen ontwikkelden we zo programma's in 13 landen. In 2023 werkten we in ruim 9.500 dorpen. Daar zien we in de praktijk dat het einde van honger haalbaar is.

Geïntegreerde aanpak.

Om chronische honger bij de wortel aan te pakken, werken we aan veel oorzaken tegelijkertijd: geïntegreerd. Daarbij zetten we mensen in

plattelandsgemeenschappen centraal die in honger en armoede leven – en binnen die gemeenschappen in het bijzonder vrouwen en jongeren. We ondersteunen hen om niet alleen hun huidige situatie te veranderen, maar ook de diepere oorzaken van ongelijkheid aan te pakken. Of dat nu gaat om een lokaal voedselsysteem of om een discussie met de overheid of op het wereldtoneel.

We werken dus niet alleen aan voedselzekerheid en gezonde voeding, maar ook aan ongelijkheid, armoede en alle andere factoren die een rol spelen bij honger, zoals lenen en sparen, drinkwater, gelijkheid tussen mannen en vrouwen, klimaatverandering, gezondheidszorg, zeggenschap van jongeren, en onderwijs. Samen zorgen we voor de mentaliteitsverandering die nodig is om machtsstructuren binnen gemeenschappen en in de wereld blijvend te veranderen.

“Vooral in de jaren ‘80 en ‘90 was ontwikkelingswerk gericht op het uitdelen van voedsel en voorraden. Die op liefdadigheid gebaseerde aanpak hielp gemeenschappen niet om zelfredzaam te worden. Het creëerde afhankelijkheid en verergerde het probleem daarmee eigenlijk. De aanpak van The Hunger Project staat daar haaks op. Voor een langetermijnoplossing moeten gemeenschappen zelf het voortouw nemen.”

Irene Naikaali Naikaali,
directeur The Hunger Project Uganda

Community-led development.

Het uitgangspunt van al het werk van The Hunger Project is: blijvende verandering vindt lokaal plaats. Niet top-down, maar bottom-up. Niet met experts van buitenaf die ‘programma’s uitrollen’, maar met de lokale vraag en context als uitgangspunt.

Nog te vaak zijn goedbedoelde hulpprogramma’s top-down ingericht, zonder lokaal eigenaarschap en een duurzame exitstrategie. Wij geloven dat lokale gemeenschappen zélf de beste beslissingen nemen. En dat een oplossing pas duurzaam is wanneer zij de agenda bepalen.

Daarom leiden en verspreiden de mensen over wie het gaat onze programma’s zelf. Lokale teams van The Hunger Project faciliteren vanaf de zijlijn, coachen waar nodig en spelen in op wat er op dat moment aan de hand is en nodig is. We trekken daar rustig de tijd voor uit die ter plekke nodig

is – minstens 5 jaar, en vaak ook langer. Deze aanpak van lokaal eigenaarschap en gelijkwaardige partnerschappen, die aan de basis ligt van alles wat we doen, noemen we community-led development.

Lokale gemeenschappen nemen zélf de beste beslissingen.

Onze aanpak delen.

Inmiddels is er volop bewijs dat community-led development werkt. Bijvoorbeeld in de inmiddels 78 zelfredzame ‘epicentra’. Daar pakt The Hunger Project samen met Afrikaanse boerengemeenschappen alle factoren van honger tegelijkertijd aan. Zij werken aan hun ultieme doel: zelfredzaamheid. Dat doen ze met

Movement for Community-led Development.

Om de community-led aanpak te promoten en de krachten te bundelen, richtte The Hunger Project in 2015 de wereldwijde [Movement for Community-led Development](#) op. Gelijkgestemden leren van elkaar en verzamelen samen bewijs voor het succes van de community-led aanpak. Zo kunnen we zoveel mogelijk organisaties, beleidsmakers en financiers inspireren om gelijkwaardige en wederkerige relaties aan te gaan met gemeenschappen en organisaties in ontwikkelingslanden – *shifting the power*.

Sinds 2015 is de Movement for Community-Led Development uitgegroeid tot een internationale beweging. Deze bestaat uit actieve nationale bewegingen (in bijvoorbeeld Uganda, Benin en Malawi, maar ook in landen waar The Hunger Project niet werkt, zoals Kenia en Sierra Leone), 75 internationale lidorganisaties en 1.500 lokale community-based organisaties. Zij wisselen volop kennis uit en lobbyen gezamenlijk voor gunstiger beleid.

Na de oprichting fungeerde The Hunger Project vanuit Washington als het secretariaat, maar begin 2024 is de beweging een onafhankelijke organisatie geworden, op weg naar nóg meer groei en impact. The Hunger Project blijft als kernlid het werk van de organisatie steunen.

“Samen met onze 96 leden – vooral *grassroot*-organisaties – verzamelen en vertegenwoordigen we stemmen uit het hele land. Zo brengen we de behoeften, meningen en ideeën van Ugandese gemeenschappen over naar de besluitmakers bij de overheid. Ik ben er trots op dat daardoor beter naar hen wordt geluisterd. Hun standpunten hebben invloed op begrotingen en overheidsbesluiten.

Sinds dit jaar is de Movement for Community-led Development Uganda officieel een juridische organisatie. Dit geeft ons een stevige positie in de samenwerking met de overheid en het bedrijfsleven, en het zal nieuwe deuren openen. Onze beweging is ontstaan op initiatief van The Hunger Project. En hoewel we nu een zelfstandige organisatie zijn, blijven we samenwerken en kennis, ervaringen en middelen delen. Samen zullen we nog meer impact hebben op de ontwikkeling in Uganda!”

Nixon Ochatre,

voorzitter van de Movement for Community-led Development Uganda en hoofd strategy & partnerships bij Amani (partner Right2Grow)

een groot aantal getrainde en actieve vrijwilligers en door slimme partnerschappen aan te gaan met bijvoorbeeld de lokale overheid.

Maar in ons eentje kunnen – en willen – we nooit op die manier werken met alle dorpen waar dat nodig is. Om op grote schaal verschil te maken, promoten we onze aanpak daarom wereldwijd.

We werken slim samen en brengen partijen met dezelfde missie en community-led aanpak samen. Daardoor kunnen we van elkaar leren en zorgen we samen voor meer zichtbaarheid van de resultaten. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de Right2Grow-alliantie (daarover meer in hoofdstuk 3.2) en in de internationale beweging voor community-led development (zie kader op pagina 11).

Shift the Power.

Lokaal eigenaarschap, gelijkwaardige partnerschappen en inclusiviteit bepalen niet

alleen ons werk in de ruim 9.500 dorpen, maar zijn ingebed in álles wat we doen. Ook in de inrichting van onze eigen organisatie, in de samenwerking tussen programma- en partnerlanden, in strategische allianties zoals Right2Grow (meer daarover op pagina 20) en in samenwerking met maatschappelijke organisaties in ontwikkelingslanden.

In lijn met de Shift the Power-beweging kijken we kritisch naar machtsverhoudingen, transparantie en zeggenschap. Zodat lokale partners zoveel mogelijk in de lead zijn en hun eigen beslissingen kunnen nemen, en we vermijden dat programma's top-down worden vormgegeven.

Zelfredzaamheid.

We focussen op duurzame oplossingen en streven ernaar dat we zelf overbodig worden. We werken ernaartoe dat de bereikte impact blijft bestaan na ons vertrek. Daarom is onze exit strategie dat gemeenschappen zo goed met elkaar en hun eigen

lokale overheid samenwerken dat ze voortaan zelf verder bouwen aan een wereld zonder honger en armoede en samen nieuwe uitdagingen aanpakken. Het ultieme doel is dat ze dat doen zonder verdere steun van The Hunger Project: zelfredzaam.

Gelijkheid en inclusiviteit zijn ingebed in álles wat we doen.

Basisprincipes.

Omdat de omstandigheden verschillen, wisselt de aanpak van The Hunger Project per land en per programma. We gaan voor maatwerk, passend bij de lokale context. Wel staan 3 basisprincipes altijd centraal:

1. Empowerment van vrouwen.

Voedselschaarste en genderongelijkheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Want hoewel vrouwen een cruciale rol spelen in de

voedselproductie en het voeden van hun gezin, moeten ze het doen met slechts een fractie van de middelen: ze hebben minder toegang tot onderwijs, land, technologieën, geld of invloedrijke posities. Terwijl de hele gemeenschap de vruchten plukt wanneer vrouwen meer kansen en zeggenschap krijgen. Een wereld zonder honger en armoede is niet mogelijk als de helft van de wereldbevolking op achterstand staat. Daarom zetten wij vrouwen in al ons werk centraal, zodat iedereen erop vooruitgaat. We trainen vrouwen op het platteland op het gebied van voedselzekerheid, leiderschap en ondernemerschap. Lokale vrijwilligers gaan met vrouwen en mannen in gesprek over gendergelijkheid. En we moedigen vrouwen aan om hun stem te laten horen. Zo kunnen zij zelf actie ondernemen om hun leven te verbeteren.

2. Mensen mobiliseren.

Honger kan alleen blijvend beëindigd worden wanneer mensen om wie het gaat, dat zelf doen. We versterken hun capaciteiten, het leiderschap en zelfvertrouwen zodat zij zelf actie kunnen ondernemen om hun leven te verbeteren. Als eerste belangrijke stap nemen ze deel aan de Visie,

Commitment & Actie-workshops (zie kader). We trainen animators (zie kader), die als voorlopers hun hele gemeenschap mobiliseren. Zodra meer mensen in actie komen, volgen vaardigheidstrainingen zoals leren lezen en schrijven, ondernemerschap, gezonde voeding en meer. Omdat mensen samen sterker staan, stimuleren we slimme samenwerkingen in zelfhulpgroepen, coöperaties of federaties.

3. Slim samenwerken met lokale overheden.

Overheden op districts- en dorpsniveau staan het dichtst bij de mensen. En ze hebben als taak om basisvoorzieningen te organiseren, zoals gezondheidszorg, voeding en inkomen. The Hunger Project betreft daarom de lokale overheid bij de ontwikkeling van de gemeenschap, zorgt dat dorps- en districtsraden effectief kunnen werken, stimuleert dat vrouwen een stem krijgen in de dorpsraad, en dat mensen met kennis over lokaal bestuur hun rechten kunnen claimen en zeggenschap, voorzieningen en budget kunnen afdwingen.

Visie, Commitment & Actie.

In Visie, Commitment en Actie (VCA)-workshops dagen we mensen uit om hun eigen visie op een betere toekomst samen vorm te geven. Van *I can't* naar *I can* en naar *We can*. Want mensen kunnen pas zelf actie ondernemen wanneer ze geloven dat het anders kan. Vervolgens krijgen ze begeleiding om concrete en haalbare plannen te maken om hun visie te verwezenlijken. Die plannen voeren ze zelf uit, met lokale bronnen en ondersteuning van The Hunger Project.

Animators.

Animators zijn lokale vrijwilligers die enthousiast zijn over de nieuwe mogelijkheden die ze zien en het voortouw in hun eigen dorp nemen. Ze geven de VCA-trainingen aan hun dorpsgenoten en krijgen extra training van The Hunger Project. Daarna verspreiden ze hun kennis en ervaring in de eigen gemeenschap. Zo mobiliseren en inspireren ze dorpsgenoten om mee te doen.

Optimaliseren.

Onze strategieën en programma's zijn nooit 'af'. We leren van ervaringen en stellen onze strategieën bij tot ze optimaal zijn. In de Afrikaanse programmalanden werkten we de afgelopen 20 jaar bijvoorbeeld volgens de epicentrumstrategie. Dit is een langdurige samenwerking met clusters van dorpen die in 4 stappen gedurende zo'n 5 tot 10 jaar hun eigen leefomstandigheden verbeteren, met als doel zelfredzaamheid. Inmiddels hebben 78 epicentra hun eigen doelen behaald. Van deze zelfredzame epicentra leren we waar ons werk in andere gebieden zich op moet richten. Die werkzame elementen zetten we op slimme manieren in. Daardoor bereiken we meer mensen met losse onderdelen van de strategie, zonder overal nieuwe epicentrumgebouwen te bouwen.

We starten projecten in zelfredzame epicentragebieden, waarbij we gebruik maken van de epicentrumstructuur. En met speciale projecten in nieuwe gebieden bereiken we honderdduizenden mensen via regionale en thematische samenwerkingen. Zonder fysiek epicentrumgebouw, maar mét de fundamenteën van community-led development en de succesvolle onderdelen van de epicentrumstrategie. Voorbeelden daarvan zijn het programma Right2Grow (zie pagina 20) en de samenwerking met WeForest in Ethiopië (meer op pagina 37). In 2023 werkte The Hunger Project in totaal aan 44 van deze speciale projecten.

Onontkoombare externe ontwikkelingen.

In 2023 werkten we volgens het [strategisch meerjarencader voor 2022–2027 Amplify](#) ('Versterk'). Hierin staat hoe we de stemmen willen versterken van gemeenschappen die leven in honger en armoede, en hoe we ons hard maken voor systeemverandering om de diepere oorzaken van ongelijkheid aan te pakken. We identificeren 5 onontkoombare, externe ontwikkelingen die van grote invloed zijn op ons werk. Om onze missie te verwezenlijken, richten we ons daarom vooral op deze thema's:

1. Voedselzekerheid en toegang tot gezonde voeding.

Honger komt veel voor bij kleinschalige boeren. Zij zijn dagelijks bezig met het verbouwen van voedsel, maar spelen geen rol in de wereldwijde dialoog hierover. Die ongelijkheid binnen het huidige voedselsysteem willen we aanpakken. Daarom werkt The Hunger Project niet alleen aan het verbeteren van lokale landbouwpraktijken en kennis over gezonde voeding, maar ook aan het versterken van de stem van kleinschalige boeren.

2. Gendergelijkheid.

Gender is de basis van onze strategie. Wereldwijde uitdagingen zoals de impact van klimaatverandering, de digitale kloof, voedselonzekerheid en conflicten zijn verre van genderneutraal. Vrouwen en meisjes dragen verreweg de grootste last hiervan. En vrouwen hebben vaker honger dan mannen. Wij houden niet alleen in al onze programma's rekening met gender, maar we zetten (jonge) vrouwen ook vooraan in veranderprocessen.

3. Klimaatbestendigheid.

Klimaatverandering en honger hangen nauw met elkaar samen. Juist mensen die leven in armoede en honger, zijn kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering. Daarom is het zo belangrijk om met hun gemeenschappen te werken vanuit het perspectief van klimaatgerechtigheid. We werken samen met kleinschalige boeren aan meer klimaatbestendigheid, zodat zij beter kunnen omgaan met droogte, overstroming en andere extreme weersomstandigheden.

4. Vreedzame gemeenschappen.

Steeds vaker zijn conflict, politieke instabiliteit en vluchtelingenstromen directe oorzaken van honger. Een aantal landen waar we werken, hebben forse veiligheidsproblemen. Het is cruciaal dat we beter begrijpen hoe we in zo'n instabiele omgeving, liefst samen met de overheid, kunnen blijven bijdragen aan het bouwen van vreedzame gemeenschappen. Zodat de mensen die ermee te maken krijgen, systemisch en structureel geweld kunnen tegengaan.

5. Technologie.

Toegang tot technologie is een mensenrecht en een belangrijke sleutel voor de zelfredzaamheid van mensen die leven in honger en armoede. Via strategische partnerschappen werken we daarom aan toegang tot relevante technologie en aan bewustwording over de toegevoegde waarde van deze technologieën.

The Hunger Project Nederland en de wereldwijde organisatie.

Wereldwijd netwerk.

The Hunger Project Nederland is onderdeel van een wereldwijd netwerk. We voeren programma's uit in 13 landen en werven daar lokaal fondsen. In 9 partnerlanden, waaronder Nederland, regelen we voornamelijk financiering voor deze programma's.

Elk land heeft een zelfstandig landenkantoor met lokale medewerkers en een nationaal bestuur. Peru vormt een uitzondering: daar werken we nauw samen met een lokale organisatie. Het hoofdkantoor van de wereldwijde organisatie The Hunger Project Global is gevestigd in New York.

De Nederlandse rol.

The Hunger Project Nederland is een autonome organisatie met eigen statuten, een onafhankelijk

bestuur en een Raad van Toezicht. The Hunger Project Nederland werkt aan een wereld zonder honger door het aansturen, ontwikkelen en verantwoorden van projecten en programma's, en door hiervoor fondsen te werven.

The Hunger Project Nederland werft zowel ongeoordeelde financiering voor het werk van de wereldwijde organisatie, als fondsen voor specifieke projecten en programma's. Daarbij richten we ons vooral op de thema's voedselzekerheid en gezonde voeding, gendergelijkheid, de gevolgen van klimaatverandering en conflict. De resultaten die (mede) mogelijk worden gemaakt door de Nederlandse investeringen staan in hoofdstuk 3.2. Daarnaast werken we in Nederland samen met andere organisaties die zich bezighouden met dezelfde thema's. Ook streven we naar meer bewustwording en betrokkenheid door onze visie op de duurzame beëindiging van chronische honger en armoede te delen met het Nederlandse publiek.

Binnen de internationale organisatie speelt The Hunger Project Nederland een grote rol, bijvoorbeeld op het gebied van wereldwijde fondsenwerving, financiële en rapportagesystemen en interne audits. Vanuit Nederland coördineren we de wereldwijde institutionele fondsenwerving. Ook werken we aan het verbeteren en coördineren van de wereldwijde financiële en rapportagesystemen. Daarnaast

ondersteunen we bij de werving en selectie van cruciale medewerkers en het leren en innoveren van programma's. Meer over de inrichting van de organisatie is te lezen in hoofdstuk 5.

The Hunger Project Nederland speelt een grote rol op het gebied van wereldwijde fondsenwerving.

”

Meerjarenstrategie Nederland.

In maart 2023 stelde de Raad van Toezicht de meerjarenstrategie van The Hunger Project Nederland vast. Dit is een Nederlandse uitwerking van de internationale strategie *Amplify*. Hierin staat hoe we ons in Nederland gaan inzetten voor de zogenaamde versnellers ('*accelerators*') en randvoorwaarden ('*enablers*') die in de internationale strategie zijn benoemd. Meer daarover is te vinden in hoofdstuk 3.3, 'Resultaten in Nederland'.

Amplify.

[Bekijk de internationale strategie Amplify](#)

[Bekijk de Theory of Change](#)

[Bekijk de Nederlandse strategie](#)

The Hunger Project.

Met 'The Hunger Project' in dit jaarverslag wordt de internationale organisatie bedoeld. Gaat het over de organisatie in Nederland, dan staat er 'The Hunger Project Nederland'.

HOOFDSTUK 3

Wat wij hebben bereikt.

3.1 Resultaten wereldwijd.

13

PROGRAMMALANDEN

Benin, Bangladesh, Burkina Faso, Ethiopië, Ghana, India, Malawi, Mexico, Mozambique, Oeganda, Peru, Senegal en Zambia

9

PARTNERLANDEN

Australië, Canada, Duitsland, Groot-Brittannië, Nederland, Nieuw-Zeeland, Zweden, Zwitserland en de Verenigde Staten

393

medewerkers wereldwijd

21

medewerkers in Nederland (14 FTE)

72%

van alle medewerkers werkt in de programmalanden

Bereik.

bijna
12,4
miljoen
mensen in

13
landen

in Afrika, Azië en Latijns-Amerika

verspreid over ruim
9.500
dorpen

Changemakers.

15.097

We trainden in 2023 **15.097** nieuwe lokale vrijwilligers, die in hun eigen dorpen voor verandering zorgen

1.248.048

1.248.048 mensen wonen in **78** zelfredzame epicentra in Afrika.

197.121

In totaal deden **197.121** gekozen vrouwelijke dorpsraadsleden in India mee aan het leiderschapsprogramma.

Impact.

26%

minder honger

25%

minder armoede

23%

minder kindhuwelijken

42%

meer huishoudens kunnen voedsel goed opslaan

86%

van de mensen gelooft dat ze hun eigen toekomst kunnen inrichten

29%

meer volwassenen hebben toegang tot financiële diensten zoals sparen of lenen

94%

van de boeren gebruikt verbeterde landbouwtechnieken

Werkgebieden.

Latijns-Amerika:

69 localities (gemeenten) met **82** dorpen in Mexico en **2** werkgebieden met **23** dorpen in Peru

Afrika:

30 actieve epicentra en **44** speciale projecten met in totaal **2.910** dorpen; en **78** zelfredzame epicentra met in totaal **1.275** dorpen

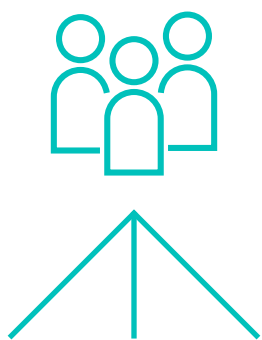
Zuid-Azië:

941 panchayats (gemeenten) met **3.679** dorpen in India en **156** Union Parishads (gemeenten) met **2.846** dorpen in Bangladesh

Resultaten 2023.

Visie, Commitment & Actie

Bijna **64.000** mensen volgden een workshop Visie, Commitment & Actie

32.000

Bijna **32.000** mensen getraind in inkomsten genererende activiteiten

60.000

Bijna **60.000** mensen getraind in voedselzekerheid

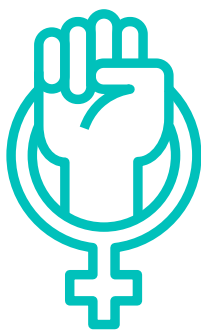
75.000

Ruim **75.000** mensen getraind in water, sanitatie en hygiëne

Klimaatadaptatie

Ruim **20.000** deelnemers aan workshops over klimaatadaptatie

Leiderschap

Bijna **24.000** vrouwen getraind in leiderschap

Tegen geweld

Ruim **18.000** deelnemers aan campagnes en acties tegen geweld tegen vrouwen

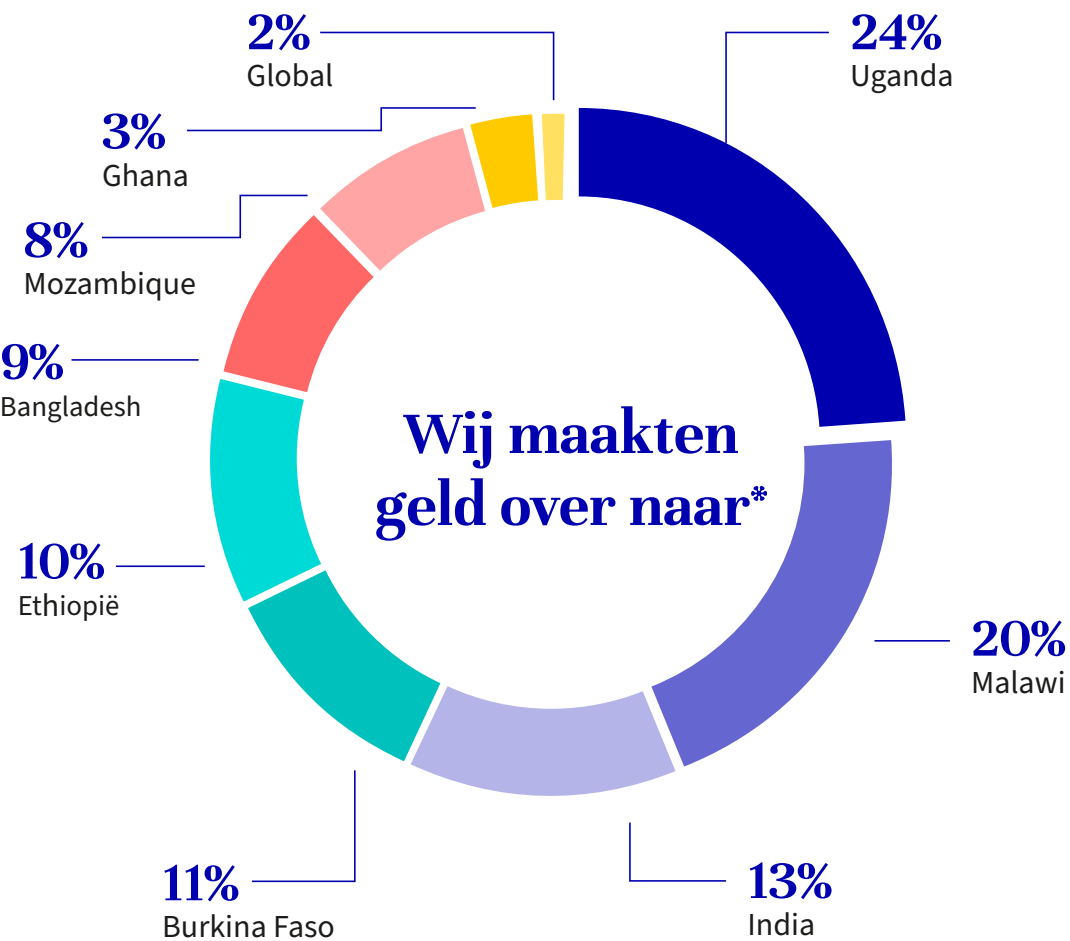
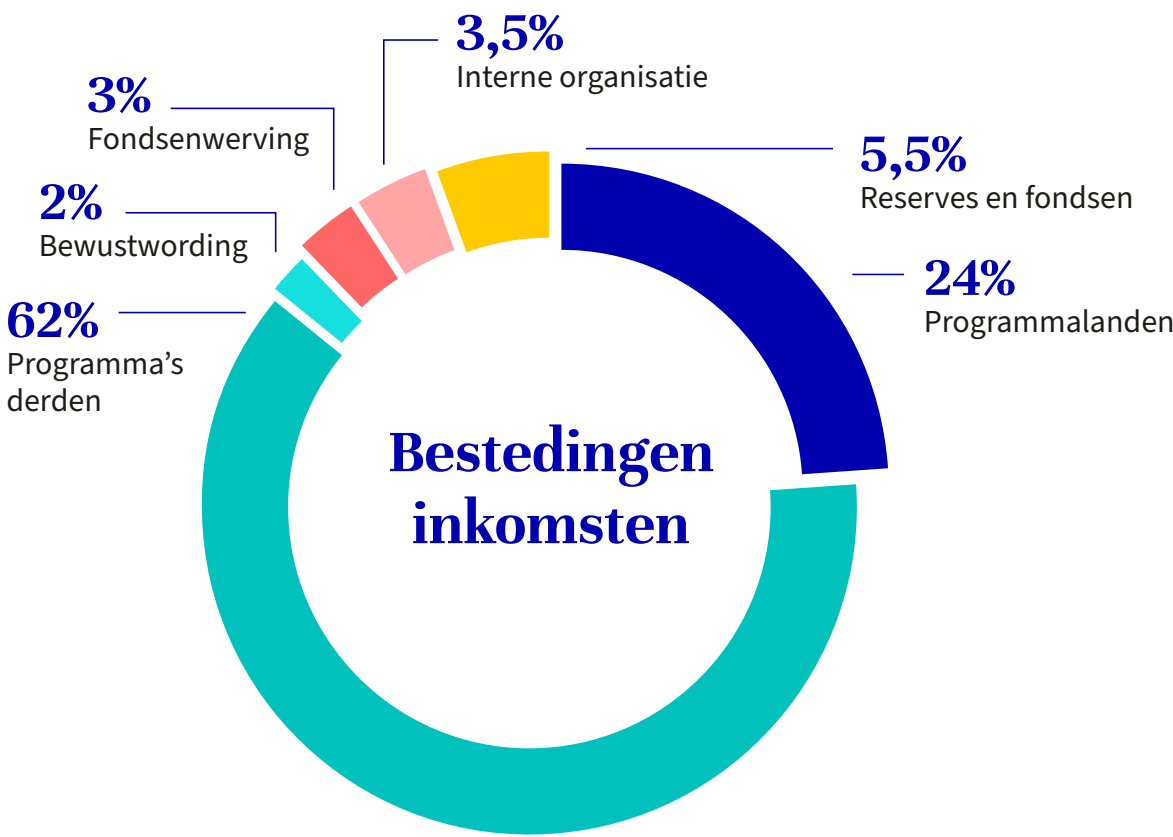
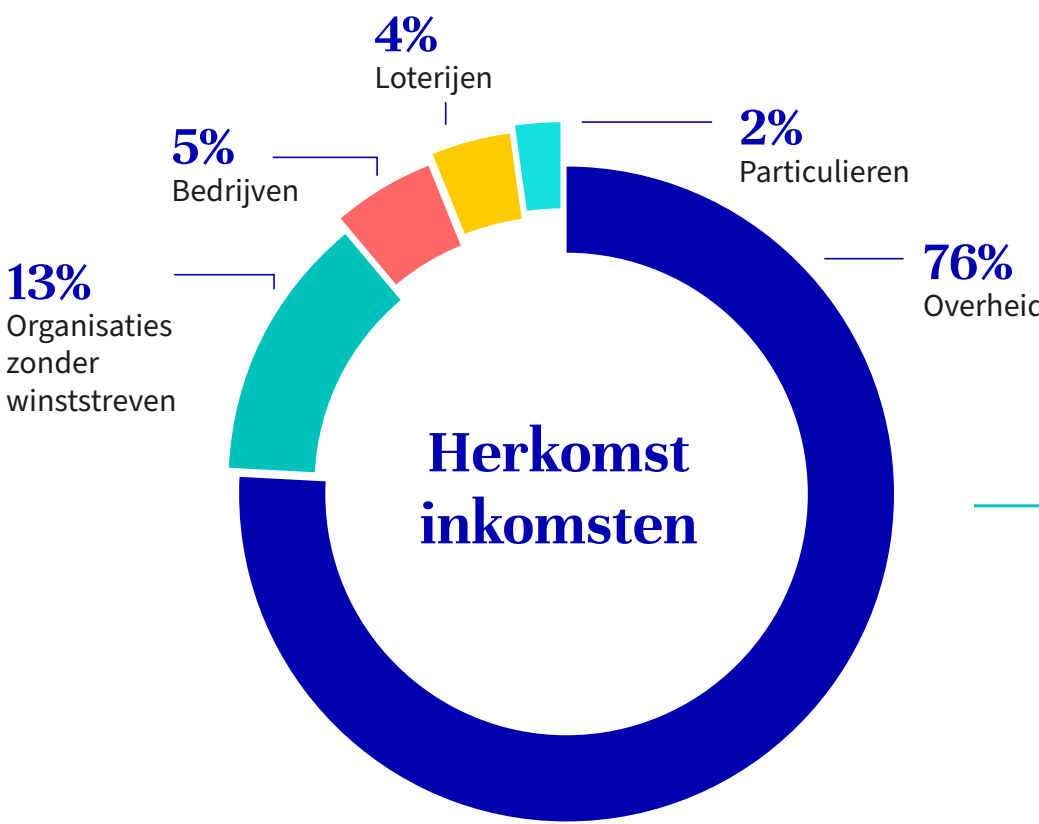
30.000

Ruim **30.000** volwassenen leerden lezen en schrijven

Inkomsten en uitgaven.

Inkomsten

Nederland: **11,8 miljoen euro**

* Dit gaat over het geld dat we in 2023 hebben overgemaakt naar de verschillende programmalanden. In hoofdstuk 7 staan iets andere bedragen, omdat de jaarverslagregels ons verplichten om bestedingen op een andere manier te rapporteren. Omdat we de overboekingen óók belangrijk vinden, noemen we die hier.

3.2 Resultaten in onze programmalanden.

In 2023 bereikte The Hunger Project wereldwijd met haar werk 12.376.479 mensen, verspreid over 9.540 gemeenschappen in 13 landen. Dit deel gaat over de resultaten die zijn bereikt met (mede)financiering vanuit Nederland, zoals investeringen van bedrijven, ondernemersnetwerken, de overheid en partners.

In dit hoofdstuk staan 4 thema's centraal uit ons strategisch plan (zie hoofdstuk 2). Het zijn onontkoombare externe ontwikkelingen met grote impact op honger: voedselzekerheid en gezonde voeding, gendergelijkheid, klimaatcrisis, en conflict. Ook kijken we naar onze monitoring en evaluatie.

Op www.thp.org is meer informatie te vinden over de resultaten op het gebied van technologie, de 5e externe ontwikkeling waar The Hunger Project zich op focust. In Nederland hebben we in 2023 geen geld geworven voor dit thema. Het werk werd vooral mogelijk gemaakt met financiering vanuit de Verenigde Staten.

Voedselzekerheid en toegang tot gezonde voeding.

Facts.

59.692

59.692 mensen werden getraind in voedselzekerheid

1.357

1.357 mensen in Afrika werden opgeleid om zelf trainingen over gezonde voeding te kunnen geven

37.137

37.137 mensen in Bangladesh bezochten informatiesessies over gezonde voeding

84%

84% meer huis-houdens kunnen voedsel verwerken en het zo langer bewaren*

44%

44% van de huishoudens hebben een moestuin, dat is een groei van 26%*

** Gemiddelde van de resultaten van de eindevaluaties van de Afrikaanse epicentra. Procentuele veranderingen zijn het verschil tussen de eindevaluatie ten opzichte van de midterm evaluaties.*

Right2Grow.

The Hunger Project Nederland is eindverantwoordelijk voor het werk van de Right2Grow-alliantie. Daarin werken we intensief samen met 5 internationale partners en tientallen lokale organisaties. Doel is het einde van ondervoeding bij kinderen en toegang voor iedereen tot basale voorzieningen voor water, sanitatie en hygiëne (WASH).

Dat doen we door lobby en pleitbezorging – via onze alliantiepartners in Mali en Zuid-Sudan, en in 4 programmalanden waar The Hunger Project ook zelf werkt: Bangladesh, Burkina Faso, Ethiopië en Uganda. Daarnaast doen we aan lobby en pleitbezorging in Nederland en op internationaal niveau.

Ondervoeding en WASH.

Ondervoeding komt niet alleen door een gebrek aan voedsel. Right2Grow zet de samenhang tussen ondervoeding en WASH centraal. Vaak worden deze als aparte problemen behandeld, terwijl ze niet los

staan van elkaar. Want veel mensen die te maken hebben met honger en ondervoeding, hebben ook slechte toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen. En andersom zijn infecties als gevolg van onveilig water, slechte hygiëne of gebrek aan sanitaire voorzieningen een grote veroorzaker van ondervoeding bij jonge kinderen.

Right2Grow richt zich op de grondoorzaken van deze problemen – zoals de ineffectieve uitvoering van bestaand beleid en regelgeving die eigenlijk structureel ondervoeding aan zouden moeten pakken. Daarom brengt Right2Grow partijen met verschillende expertises samen in nieuwe samenwerkingsverbanden

Locally-led lobby.

Right2Grow richt zich op systeemverandering door te investeren in een sterk maatschappelijk middenveld op lokaal niveau (gemeenschap en

Investeerder: de Nederlandse overheid.

Right2Grow wordt van 2021 tot en met 2025 gefinancierd vanuit het subsidiekader ‘Power of Voices’ van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. The Hunger Project Nederland is penvoerder van dit strategische partnerschap met World Vision, Action Against Hunger, Save the Children, Max Foundation en Centre for Economic Governance and Accountability in Africa (CEGAA).

district) en nationaal niveau. We versterken en betrekken maatschappelijke organisaties en de lokale private sector zodat zij het overheidsbeleid kunnen beïnvloeden en mee kunnen vormgeven. Met een centrale rol voor lokale gemeenschappen, zodat die zelf hun recht op water, voedsel, sanitatie en gezondheid kunnen claimen.

We zorgen voor beleid dat echt aansluit bij wat nodig is.

Via deze locally-led lobby willen we de kloof overbruggen tussen gemeenschappen en de leiders en deskundigen die verantwoordelijk zijn voor het beleid rond voedselzekerheid en WASH. We zorgen voor een continue feedbackloop tussen gemeenschappen, het maatschappelijk middenveld en beleidsmakers. Voor beleid dat echt aansluit bij wat nodig is. En voor beleid dat niet alleen een papieren werkelijkheid vormt, maar ook écht wordt uitgevoerd.

Daarvoor werken we in de 6 landen direct samen met 45 lokale partners uit het maatschappelijk middenveld. Met hen betrekken we gezamenlijk nog eens 1.063 kleinere grassrootorganisaties in ons werk, om ervoor te zorgen dat de stem van de

gemeenschappen die zij vertegenwoordigen gehoord worden. Een belangrijke samenwerkingspartner in Uganda is bijvoorbeeld de Movement for Community-led Development (meer daarover in hoofdstuk 2). Daarin zijn bijna 100 grassrootorganisaties uit het hele land vertegenwoordigd (zie ook het interview met voorzitter Nixon Ochatre op pagina 12).

Vooruitgang.

In 2023, halverwege het 5-jarige programma, bleek Right2Grow goed op stoom. In 4 van de 6 landen waar we Right2Grow uitvoeren is er sprake van conflict en instabiliteit. We hebben in de afgelopen jaren laten zien dat we ook onder deze moeilijke omstandigheden vooruitgang kunnen boeken (meer daarover onder het thema ‘vreedzame en veilige gemeenschappen’ op pagina 39).

De partners zijn enthousiast op weg, geven volop trainingen en ondersteunen lobby en veranderingen op lokaal, nationaal en internationaal niveau. En dat leidt tot vooruitgang. Zo is er meer bewustwording bij gemeenschappen over voedselzekerheid, voeding en water, sanitatie en hygiëne. Lokale partnerorganisaties hebben meer vaardigheden en kennis over beleidsbeïnvloeding en representatie van gemeenschappen. Succesvolle lobby heeft tot concrete resultaten geleid, waarbij gemeenschappen krijgen wat ze nodig hebben. Gemeenschappen en lokale organisaties hebben kennis opgedaan over de budgetcyclus van de overheid en kunnen

“Ik ben een herrieschopper – een verstandige herrieschopper, welteverstaan. Als ik geen plek aan de onderhandelingstafel krijg, maak ik mijn eigen tafel. En dan maak ik zoveel lawaai dat ze wel naar me moeten luisteren.”

Shilla Adyero is directeur van Lutino Adunu. Deze lokale organisatie in Nwoya district in Uganda is lid van de Movement for Community-led Development Uganda en samenwerkingspartner van The Hunger Project Uganda. Met Lutino Adunu zet Shilla zich er vurig voor in dat álle stemmen gehoord worden, bijvoorbeeld bij het bespreken van het overheidsbudget voor gezonde voeding. Met support van de organisatie van Shilla en andere partners werd een plan gemaakt om ondervoeding in Nwoya terug te dringen, en onderhandelden al bijna 350 rurale gemeenschappen met hun lokale overheid, bijvoorbeeld over moestuinen bij scholen, waar leerlingen zelf gezond voedsel verbouwen.

deze daardoor actief beïnvloeden. En door goede samenwerking met nationale, regionale en lokale overheden komen de vertegenwoordigers van de belangen en behoeften van gemeenschappen op de juiste plekken – waar het ook écht ergens toe leidt.

Een greep uit de resultaten:

- In Uganda gingen vertegenwoordigers van gemeenschappen en grassroots organisaties om de tafel om het te hebben over voedselsystemen. De uitkomsten leidden tot *position papers* over voeding en WASH. Die hebben we overhandigd aan parlementaire en districtcommissies. Van de 26 aanbevelingen werden er 18 overgenomen, en op nationaal en regionaal niveau werden budgetten verhoogd voor voeding en voedselzekerheidsprogramma's.
- In Bangladesh deden sinds de start van Right2grow meer dan 500 lokale organisaties mee aan jaarlijkse planning- en budgetbijeenkomsten van hun lokale overheid. Voorheen waren dit nog besloten bijeenkomsten.
- In Mali droegen we bij aan de herziening van de grondwet. Hierin is nu het recht op voedsel en water opgenomen.

Budgetmonitoring.

Een van de belangrijke hulpmiddelen die Right2Grow gebruikt in de lobby en pleitbezorging, is *budget monitoring & expenditure tracking*: lokale gemeenschappen

en maatschappelijke organisaties worden getraind in het monitoren van begrotingen en uitgaven van hun lokale en nationale overheid. Zo kunnen ze controleren of het lokale beleid goed wordt uitgevoerd en of overheidsbudgetten kloppen met de gestelde ambities voor gezonde voeding en veilig drinkwater. Met deze informatie kunnen ze overheden – op alle niveaus – ter verantwoording roepen voor wat nodig is, wat wordt beloofd en wat (niet) wordt geleverd.

Gemeenschappen kunnen hun overheden ter verantwoording roepen.

”

Zo trainde in Ethiopië Right2Grow-partner *Civil Society Network for Nutrition* maatschappelijke organisaties op het gebied van budgetmonitoring. De maatschappelijke organisaties stelden vervolgens budgetaanbevelingen op voor hun lokale overheden. En ze hadden succes: het toegezegde budget voor gezonde voeding werd in de betrokken districten verhoogd van 2% tot 4% van de totale overheidsbegroting. En als resultaat van budgetlobby steeg in Bangladesh in 21 Union Parishads (gemeenten) het gemeentebudget voor voeding en WASH voor kinderen onder 5 jaar met 2,6%.

“Als beleid niet wordt gefinancierd, is het slechts een loze belofte waar niemand iets aan heeft.”

Silindile Shezi,
budget-monitoring expert van
Right2Grow-partner CEGAA

Leren centraal.

Leren neemt een belangrijke plek in binnen Right2Grow. Er is veel aandacht voor het uitwisselen van ervaringen, *best practices* en briljante mislukkingen – zowel binnen landen als op internationaal niveau. De lessen die we leren binnen Right2Grow neemt The Hunger Project Nederland mee de wereldwijde Hunger Project-organisatie in.

In 2023 lieten we een tussentijdse evaluatie van het programma uitvoeren, om vast te stellen wat er tot dan toe bereikt was en hoe we in de resterende 2,5 jaar van de financiering nog meer impact kunnen maken. Uit de evaluatie haalden we – naast de eerder genoemde resultaten en *best practices* – ook een aantal aanbevelingen. Zo moet de samenwerking met de lokale private sector verbeteren, net als onze lobbystrategie richting financiers (anders dan de overheid) en andere internationale belanghebbenden. Zo kan de impact van Right2Grow groter worden dan alleen in de 6 programmalanden. In september kwamen 80 medewerkers van 27

verschillende organisaties die betrokken zijn bij Right2Grow bij elkaar in Uganda om de resultaten van het onderzoek te bespreken, ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren.

De komende 2 jaar brengen we de geleerde lessen en specifieke aanbevelingen in elk land in de praktijk. We gaan extra investeren in de samenwerking met lokale organisaties en het verduurzamen van ons werk op de lange termijn. We zullen ook meer mogelijkheden organiseren voor de landen om van elkaar te leren. Bovendien voeren we de internationale strategie voor lobby & pleitbezorging uit die we eind 2023 ontwikkeld hebben: we pleiten er samen voor dat overheden en andere internationale donoren hun toezeggingen op het gebied van voeding en WASH waarmaken, en dat lokale gemeenschappen voortaan standaard worden betrokken in de besluitvorming hierover. Deze strategie zetten we in op internationale evenementen over voeding en WASH, maar die kan ook worden aangepast naar de context van elk land, op basis van

de lobbyagenda's en prioriteiten die de teams in de programmalanden zelf opstellen. Zo worden in 4 van de 6 landen deze prioriteiten beïnvloed door de instabiele veiligheidssituatie.

Video: learning week.

Bekijk een video-impressie van de learning week.

Shift the Power in de alliantie.

In de *midterm review* evalueerden we ook de onderlinge samenwerking in de Right2Grow-alliantie en keken we kritisch naar de organisatiestructuur en besluitvormingsprocessen binnen de alliantie. Daarbij zijn de principes van Shift the Power (zie hoofdstuk 2) en community-led werken leidend.

We bekeken samen hoe we die principes nog beter kunnen verankeren. Zowel in de samenwerking binnen de alliantie (met zoveel mogelijk zeggenschap en besluitvorming bij de 6 programmalanden) als op landenniveau (met een centrale rol voor de lokale maatschappelijke organisaties). Zo worden alliantie-overkoepelende functies niet automatisch bekleed door medewerkers van de Europese partners. Ook is er inmiddels een simpelere overleg- en besluitvormingsstructuur (meer daarover in de interviews met Eliane en Gerald op pagina 25 en 26).

Er ligt zoveel mogelijk beslissingsbevoegdheid bij de lokale partners.

De komende jaren ligt de nadruk op decentralisatie, persoonlijke verantwoordelijkheid en consent-based besluitvorming, met zoveel mogelijk beslissingsbevoegdheid bij de 45 lokale partners. Met het oog op de toekomst na het einde van Right2Grow investeren we ook meer in deze lokale maatschappelijke organisaties, zodat zij het werk na 2025 kunnen voortzetten.

The Hunger Project Nederland als lead.

Eliane Vrolings is global partnership coördinator van Right2Grow bij The Hunger Project Nederland. Samen met Paul Gabula (CEEGA) coördineert zij het werk en de samenwerking van alle Right2Grow-partners. Eliane vertelt:

Uitdagende start.

“We hebben veel bereikt in de eerste 2,5 jaar, ondanks grote uitdagingen. Het is niet makkelijk zo’n groot partnerschap te starten midden in een pandemie. We moesten elkaar op afstand leren kennen en in de landen waren diverse beperkingen die de uitvoering van geplande activiteiten moeilijk maakten. Bovendien hebben we in Mali, Burkina Faso, Zuid-Sudan en Ethiopië ook nog eens te maken met politieke instabiliteit en conflicten. Dat heeft gevolgen voor waar en hoe we kunnen werken. Daarbij heeft een programma voor lobby en pleitbezorging tijd nodig. Want beleid en wetgeving veranderen niet in één nacht.”

Samenwerking met overheden.

“Toch hebben we al veel gedaan. Het is gelukt om volop activiteiten te organiseren die stemmen van gemeenschappen laten horen

bij hun beleidsmakers. Het is echt indrukwekkend om te zien hoe we het voor elkaar krijgen dat lokale organisaties bij beleidsmakers en besluitvormers aan tafel zitten en hun eigen prioriteiten op de agenda krijgen. We zien dat de samenwerking met overheden die we proberen te beïnvloeden, op meerdere fronten werkt. Een mooi voorbeeld daarvan vind ik dat we in Zuid-Sudan niet alleen maatschappelijke organisaties trainen in budgetmonitoring, maar ook – op hun eigen verzoek – parlementariërs. Zij geven aan dat zij daardoor hun werk beter kunnen doen, omdat ze met deze kennis de overheid beter kunnen controleren.”

Shift the Power in de praktijk.

“Uit de *midterm review* bleek dat we onze eigen organisatiestructuur konden verbeteren. Want met alle principes die de basis vormen van ons werk, met gelijkwaardige en wederkerige relaties, hadden we het best ingewikkeld opgezet. Besluitvormingsprocessen waren niet altijd duidelijk. Soms waren we eigenlijk te inclusief en hadden we te veel mensen aan tafel. Dat hebben we versimpeld. Het mandaat voor operationele besluitvorming ligt nu alleen bij de programmalanden. De thematische experts en programma-experts van de alliantieleden kunnen

daar ondersteuning bij bieden. En de stuurgroep voor strategische besluiten is aangevuld met meer leden uit de programmalanden.”

Duo-coördinator.

“Samen met Paul Gabula van CEEGA coördineer ik de alliantie. Paul doet dat vanuit Uganda, ik vanuit Nederland. We doen veel samen, maar verdelen ook bepaalde taken. In de praktijk is hij vooral de schakel tussen de programmalanden en thematische experts. Ik ben de schakel met het Ministerie van Buitenlandse Zaken en ik ben verantwoordelijk voor de overkoepelende coördinatie, samenhang en samenwerking.”

Beleid en wetgeving veranderen niet in één nacht.

”

Buffer.

“De eindverantwoordelijkheid, ook voor financiën, ligt bij The Hunger Project Nederland als penvoerder van de alliantie – ondanks alle ambities op het gebied

van Shift the Power. Dat kan ook bijna niet anders, gezien de eisen die worden gesteld aan de organisatie voor verantwoording en bijvoorbeeld rapportages. Als The Hunger Project Nederland zijn wij een soort buffer tussen de financier en het uiteindelijke werk. Een buffer die de context van deze financier snapt. Maar ook een buffer voor kleinere dingen, zoals taal, deadlines, systemen, auditprotocollen en tijdzones. Omdat de voorkeur vaak toch uitgaat naar e-mails in het Nederlands in plaats van Engels. Of omdat bijeenkomsten worden georganiseerd op een tijdstip dat voor bijvoorbeeld collega’s in Bangladesh heel ongunstig is. Ook bij financiers is nog wel verandering nodig om Shift the Power écht in de praktijk te brengen. Dus vervul ik nu die rol, zodat alle partners zich kunnen focussen op hun belangrijke werk.”

Right2Grow in Uganda.

Gerald Kato is expert op het gebied van gezonde voeding, voedselzekerheid en gender. Hij werkt bij The Hunger Project Uganda als consortium coördinator van Right2Grow. In die rol faciliteert hij de samenwerking tussen alle Right2Grow partners in Uganda. Gerald vertelt:

Right2Grow als alliantie.

“In Uganda is The Hunger Project de lead-organisatie. We werken nauw samen met alliantie-partners World Vision Uganda en Action Against Hunger; nationale organisaties zoals Civil Society Budget Advocacy Group, Food Rights Alliance, Nutrition Society of Uganda, Community Integrated Development Initiative; en met verschillende lokale maatschappelijke organisaties, overheidsinstanties, ministeries, media, ondernemers en kennisnetwerken, waaronder de Movement for Community-led Development Uganda.

Het is een complex partnerschap om te coördineren. Maar deze bundeling van krachten geeft ons ook een sterke positie. We worden gezien en serieus genomen – en dat helpt. Zo hebben we nu makkelijker toegang tot parlementariërs en ministers en lukt het ons om zeer uiteenlopende partijen met elkaar in gesprek te krijgen over

voeding. En door serieuze kennisuitwisseling en leren, maken we elkaars werk beter en maken we samen meer impact.”

Shift the Power.

“Voor mij betekent Shift the Power dat de besluitvorming en begrotingsbevoegdheid plaatsvinden op de plek waar ze horen te zijn: lokaal. Binnen The Hunger Project werken we al langer zo: in al ons werk zetten wij gemeenschappen centraal en werken we écht grassroot. We doen het samen. Als organisatie voelen we ons op ons gemak bij samenwerking en het delen van verantwoordelijkheid. We omarmen en ondersteunen Shift the Power helemaal. Bij Right2Grow betekende het in de opstartjaren zoeken hoe we dit het beste konden organiseren, om te voorkomen dat alle beslissingen bij penvoerder The Hunger Project Nederland zouden liggen. In plaats daarvan hebben alle 6 betrokken landen eenzelfde budget. Zij moeten zelf, met hun nationale partners, beslissen hoe ze dat besteden. Het grootste deel van het budget gaat niet automatisch naar de grootste organisatie, maar naar de organisatie met het beste plan. We hebben ons best gedaan om het zo gelijkwaardig mogelijk te maken, maar daarmee is het ook een complexe samenwerking geworden: het vraagt een nieuwe organisatiestructuur, nauw overleg, betere samenwerking, van elkaar leren en voor sommige alliantiepartners een nieuwe manier van werken.”

Grassrootorganisaties versterken.

“Wat mij enorm inspireert, is hoe we Shift the Power in de praktijk brengen. Zo’n 40% van ons programma-budget gaat direct naar Ugandese grassrootorganisaties, vooral naar jongeren- en vrouwenorganisaties. Zij weten het beste wat lokale gemeenschappen nodig hebben. Zij hebben een sterke missie en visie, maar hebben onvoldoende financiële middelen en netwerk. Daar brengt Right2Grow verandering in. Met onze steun en trainingen worden dit sterke organisaties met meer kennis, meer capaciteit, meer financiële middelen en een betere organisatiestructuur – alles wat ze nodig hebben om hun belangrijke werk goed te kunnen doen. En dat geeft geweldige resultaten.”

Gemeenschappen houden als waakhonden in de gaten of overheden hun afspraken nakomen.

Gemeenschap als waakhond.

“Een belangrijke focus van ons werk is budgetmonitoring. Want ook wanneer overheden geld hebben toegezegd, komt dit vaak niet op de juiste plek terecht. Met kennis over budgetmonitoring weten gemeenschappen bijvoorbeeld wat precies is

afgesproken over de bouw van nieuwe latrines en hoeveel budget daarvoor is toegezegd. Als waakhonden kunnen zij in de gaten houden of deze afspraken worden nagekomen. En zo niet, dan pakken ze dat aan. Wanneer er bijvoorbeeld 20 leerkrachten zijn toegezegd, terwijl er maar 6 leerkrachten zijn, dan kan de gemeenschap de onderwijsambtenaar van het district laten uitleggen waarom dat zo is. Gemeenschappen kunnen zo hun overheid aanspreken op wat niet goed gaat en waar ze recht op hebben. Als transparantie en verantwoording groeien, heeft dat als gevolg dat de overheid zich beter zal gedragen. Die kennis blijft – ook als Right2Grow over 2 jaar stopt. Het is een investering in toekomstige impact.”

Strategische stappen.

“De strategische focus van The Hunger Project is het aanpakken van de systematische ongelijkheid die honger veroorzaakt en in stand houdt. Daar draagt Right2Grow flink aan bij. Want met de alliantie boeken we vooruitgang bij het aanpakken van de onderliggende oorzaken van ondervoeding. En ook al hebben we nog werk te doen om meer impact van Right2Grow te krijgen dan in de 6 betrokken landen, we maken stappen op weg naar het grotere doel van The Hunger Project.”

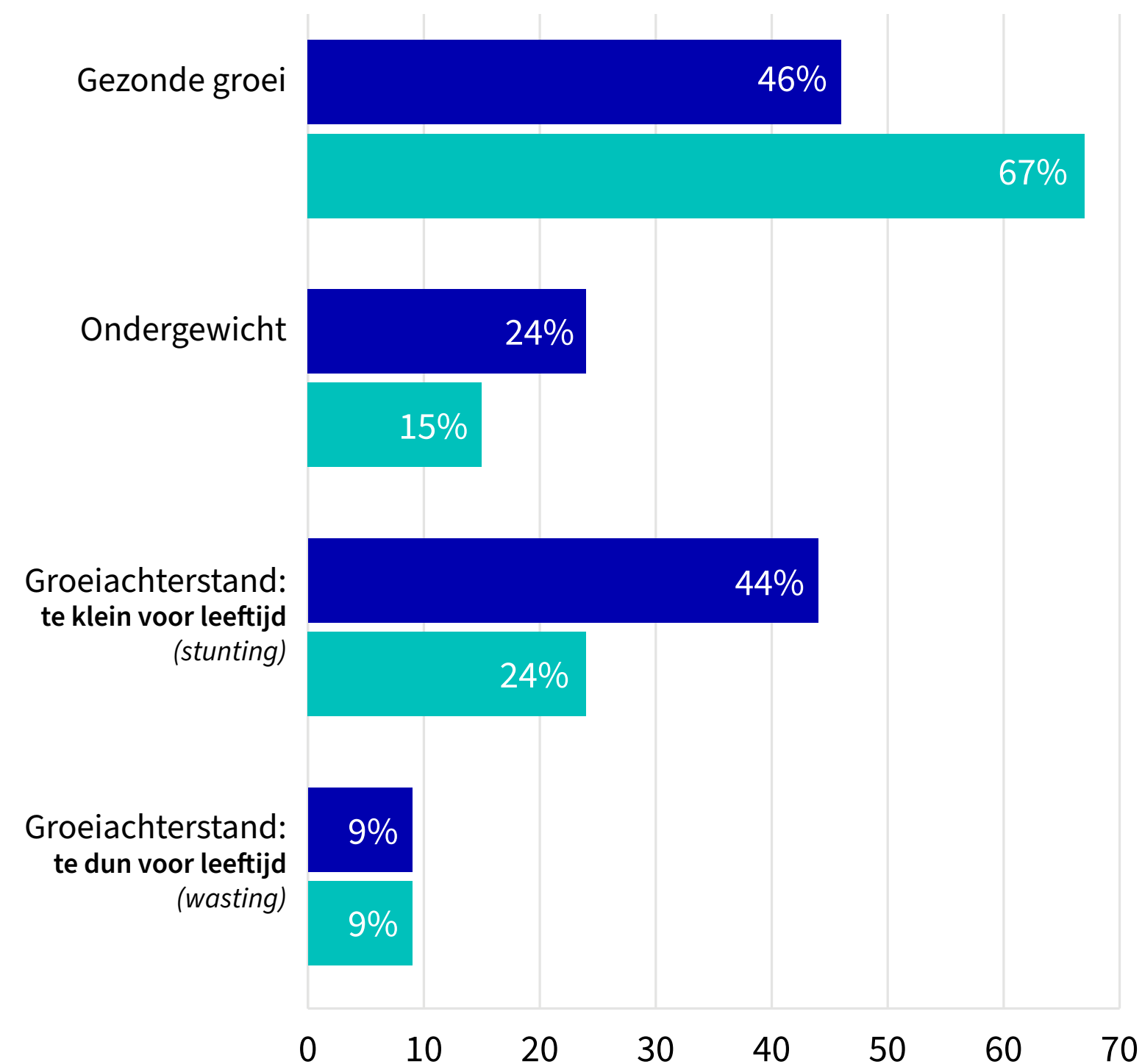

“We hadden een groot waterprobleem, want het grondwater is verzilt en we hebben geen waterputten. Daardoor hadden 3 dorpen met 500 huishoudens geen veilige drinkwaterbron. Mensen waren vaak ziek, hadden last van diarree, bacteriële infecties en ondervoeding. Met behulp van Right2Grow hebben we een *Village Development Team* opgericht. Daarin bundelen we onze krachten voor positieve verandering. We maakten een actieplan voor het gebrek aan veilig drinkwater. Na een training in lobby en belangenbehartiging gingen we aan de slag. Met succes: we kregen het voor elkaar dat de lokale overheidsdienst voor gezondheid geld vrijmaakte. Daardoor werd in mei 2023 een waterpunt gebouwd. We hebben nu elke dag 3.000 liter gezuiverd drinkwater. Dat is een geweldig resultaat! We hebben nu toegang tot veilig drinkwater, we zijn gezonder en zijn beter beschermd tegen ondervoeding.”

Tusar Kanti Dhali,

voorzitter van het Village Development Team in Magurkhali Union, Bangladesh

Resultaten groeimonitoring Bangladesh in 2023

Gemeten in de 14 Union Parishads in het district Khulna, waar The Hunger Project Bangladesh werkt aan Right2Grow.

Right2Grow controleerde in Bangladesh in 2023 het gewicht en de groei van ruim 4.000 kinderen onder de 5 jaar. De resultaten werden verwerkt in – de ook bij ons bekende – groeicurve grafieken. Die visuele vertaling helpt bij de gesprekken met (aanstaande) moeders over het belang van gezonde voeding. En gewapend met die informatie kunnen gemeenschappen succesvol druk uitoefenen op hun gemeentebestuur om de budgetten voor WASH en voeding te verhogen.

“Mijn zoontje woog bij de geboorte slechts 2 kilo. Ik wist niet hoe dat kwam. Bij een Right2Grow-bijeenkomst leerde ik meer over het belang van voeding voor zwangere vrouwen en kleine kinderen. De trainers adviseerden mij om de groei van mijn zoontje te laten checken. Toen bleek dat hij ernstig ondervoed was. De Right2Grow-vrijwilligers verwezen me door naar een kliniek waar hij meteen goed werd geholpen. En ze gaven me advies over uitgebalanceerde, gezonde én betaalbare maaltijden. Mijn zoontje sterkte aan en ik laat zijn groei en gewicht regelmatig in de gaten houden. Het gaat nu een stuk beter met hem: hij komt geleidelijk aan en groeit beter. Dit was misschien nooit gebeurd als ik niet naar de Right2Grow-bijeenkomst was gegaan. Mijn verhaal moedigde andere moeders aan om ook naar de bijeenkomsten over groeimonitoring te gaan. Zo kunnen ze de gezondheid van hun baby's beter volgen. En ze weten wat ze moeten doen om ondervoeding te voorkomen.”

Champa Mondal,

Bangladesh

Gendergelijkheid.

Facts.

23.891 vrouwen zijn getraind in leiderschap

18.530 deelnemers aan campagnes en acties tegen geweld tegen vrouwen

10.140 mannen volgden trainingen van het women empowerment programma in Afrika

25% meer vrouwen hebben toegang tot financiële diensten zoals sparen en lenen*

197.121 vrouwen volgden het leiderschapsprogramma in India sinds 2001

* Gemiddelde van de resultaten van de eindevaluaties van de Afrikaanse epicentra. Procentuele veranderingen zijn het verschil tussen de eindevaluatie ten opzichte van de midterm evaluaties.

Vrouwelijk leiderschaps-programma in India.

Van alle landen ter wereld is India het gevaarlijkste land om te wonen voor vrouwen en meisjes. Zij lopen er het grootste risico op (seksueel) geweld en worden structureel achtergesteld. Mede daarom investeert The Hunger Project in India juist in de participatie van vrouwen in de lokale politiek. In 2023 begeleidde The Hunger Project India in de staten Bihar, Karnataka, Madhya Pradesh, Odisha, Rajasthan en Uttarakhand ruim 4.600 vrouwen tijdens hun 5-jarige termijn als raadslid in ruim 1.000 *panchayats*, dorpsraden. Als dorpsraadslid zetten zij zich in voor een beter leven voor hun dorpsgenoten. Sinds de start van dit vrouwelijk leiderschapsprogramma in 2001 trainde The Hunger Project India maar liefst 197.121 vrouwelijke dorpsraadsliden.

Karnataka en Odisha.

De vrouwelijk leiderschapsprogramma's in de staten Karnataka en Odisha worden ondersteund door Nederlandse financiers. In Karnataka, in het zuiden van India, volgen 644 vrouwelijke dorpsraadsliden het 5-jarige leiderschapsprogramma. Zij zijn actief

Women Empowerment Index.

Hoewel de empowerment van vrouwen voor veel organisaties centraal staat, ontbrak een goede methode om resultaten te meten. Daarom heeft The Hunger Project de Women Empowerment Index ontwikkeld. Daarmee brengen we de voortgang in kaart op het gebied van zelfbeschikking, inkomen, leiderschap, toegang tot middelen en kennis en ten slotte tijdsbesteding. De index draait niet alleen om de vooruitgang van vrouwen, maar ook voor mannen: we kijken hoe de resultaten van vrouwen zich verhouden tot de situatie van mannen in hetzelfde dorp. Met de Women Empowerment Index kunnen we ons werk nog beter doen en vrouwen zo goed mogelijk ondersteunen.

29%
meer mensen vinden dat mannen en vrouwen samen verantwoordelijk zijn voor gezinsbesluiten

27%
meer vrouwen had een eigen bedrijf

80%
van de vrouwen durft zich publiekelijk uit te spreken

Gemiddelde van de resultaten van de eindevaluaties van de Afrikaanse epicentra. Procentuele veranderingen zijn het verschil tussen de eindevaluatie ten opzichte van de midterm evaluaties.

in 125 dorpsraden, verdeeld over 3 verschillende districten. Voor hen was 2023 het 3e jaar van dit programma. In de staat Odisha aan de oostkust doen 851 vrouwelijke dorpsraadsleden mee aan het leiderschapsprogramma. Zij zijn actief in 111 dorpsraden, verspreid over 8 districten. Voor de vrouwen in Odisha was 2023 het 2e jaar van hun 5-jarige leiderschapsprogramma.

Via federaties kunnen de vrouwen ook op hoger politiek niveau meer bereiken.

Een krachtig collectief geluid.

Een speerpunt in het leiderschapsprogramma in Odisha in 2023 was het vormen van federaties, genaamd Alibha. In deze federaties trekken vrouwen uit verschillende dorpsraden met elkaar op om oplossingen te vinden en van elkaar te leren.

De ervaring leert dat het moeilijk is om alleen veranderingen door te voeren. Via Alibha kunnen zij gezamenlijk een krachtig geluid laten horen. Daarmee kunnen ze ook op hoger politiek niveau meer bereiken. In elk van de 8 districten waar The Hunger Project werkt, is een Alibha-federatie opgericht.

Direct contact met de lokale overheid.

Beter in hun levensonderhoud kunnen voorzien, dat was een grote behoefte vanuit de gemeenschappen in Odisha zelf, vooral dorpsbewoners met een laag inkomen en mensen in kwetsbare omstandigheden zoals arbeidsmigranten en dagloners. Daarom ging The Hunger Project in 2023 van start met een nieuw initiatief. We organiseerden 113 bijeenkomsten over dit thema, hier deden 5.185 mensen aan mee. In 9 dorpsraden brachten vrouwelijke dorpsraadsleden met The Hunger Project in kaart welke kansen er liggen en welke overheidssubsidies er (nodig) zijn. Ook konden dorpsbewoners in gesprek gaan met ambtenaren. Nu weten ze hun lokale overheid beter te vinden en hebben zij beter toegang tot overheidsregelingen waar ze aanspraak op kunnen maken.

“De trainingen van The Hunger Project gaven mij en andere gekozen vrouwen een voorsprong. We leerden niet alleen over de lokale politiek, maar ook welke groepen mensen in onze dorpen achtergesteld zijn en welke sociale kwesties prioriteit hebben. Het gaf ons inzicht in de vooroordelen tegen vrouwen en hoe wij leiders kunnen zijn.”

Saroj,
voorzitter van haar dorpsraad in Bihar, India

Als voorzitter van haar dorpsraad verzet Kanya uit Rajasthan in India bergen. Zij regelde werkvergunningen waardoor er voor 1.200 gezinnen brood op de plank kwam. Ze vroeg subsidie aan voor de bouw van 100 woningen en een brug. Ze liet 2 extra klaslokalen bouwen bij een school en stopte een flink aantal kindhuwelijken. Dat kreeg ze voor elkaar door slim gebruik te maken van bestaande overheidsregelingen én van haar eigen doorzettingsvermogen. Daarmee is zij een voorbeeld voor haar zoontje, dorpsgenoten en de volgende generatie meisjes in haar dorp.

“Stichting A Bethter World wil deze wereld verbeteren door bij te dragen aan andere projecten. Gendergelijkheid is een belangrijk onderwerp voor ons bestuur. Toen we hoorden dat het vrouwelijk leiderschapsprogramma in Odisha leidt tot eerlijke en efficiënte distributie van gelden en diensten op gemeenschapsniveau, besloten wij direct om hieraan bij te dragen.”

Thomas Leruth,
voorzitter van Stichting A Bethter World
(sinds 2022 lid van Odisha's 100)

Sociale rechtvaardigheid in Karnataka.

In India worden vrouwen en kinderen uit gemarginaliseerde groepen, zoals Dalits en tribale gemeenschappen, ondersteund door comités voor Sociale Rechtvaardigheid. Deze comités worden gevormd door dorpsraadsleden en dorpsbewoners uit diezelfde groepen. The Hunger Project trainde de vrouwelijke dorpsraadsleden in Karnataka over hun rol en verantwoordelijkheden als lid van deze comités. Met een mooi resultaat: in 45 dorpsraden is nu zo'n comité voor Sociale Rechtvaardigheid actief.

Leren van ex-raadsleden.

The Hunger Project werkt in India al ruim 20 jaar met gekozen vrouwelijke leiders. We maken slim gebruik van de expertise en ervaringen van voormalige getrainde dorpsraadsleden. In Karnataka organiseerden we 8 mentorschapssessies tussen voormalige vrouwelijke dorpsraadsleden en 187 vrouwen die op dit moment het leiderschapsprogramma volgen. In deze sessies deelden de huidige raadsleden hun obstakels en

successen en gaven de ex-raadsleden praktische adviezen. Ze gingen ook met elkaar in gesprek over sociale en gendergerelateerde problemen in hun dorpen, zoals huwelijken op jonge leeftijd.

We maken slim gebruik van de expertise van voormalige dorpsraadsleden.

Een blik vooruit op 2024: een nieuwe generatie.

Naast de raadsleden die een leiderschapsprogramma volgen, traint The Hunger Project India ook de volgende generatie met een speciaal meisjesprogramma. In 2023 volgden 5.592 meisjes dit programma, waarin zij nieuwe kennis en

Investeerder: Odisha's 100.

Het Nederlandse investeerdersnetwerk Odisha's 100 financiert sinds 2017 het leiderschapsprogramma in Odisha. Leden stappen in voor 5.000 euro per jaar voor 5 jaar. En het werk in Karnataka wordt mogelijk gemaakt door Stichting Nieuwe Waarde.

vaardigheden leerden waarmee ze een betere toekomst kunnen opbouwen. In meisjesgroepen volgen ze trainingen om mondiger te worden, zodat ze voor hun rechten kunnen opkomen en kansen kunnen grijpen om gehoord te worden. In 2023 zochten en vonden we aanvullende financiering voor dit meisjesprogramma. Dankzij Nederlandse cofinanciering vanaf 2024 kunnen 350 meisjes in de deelstaat Bihar dit programma volgen.

“Het leiderschapsprogramma van The Hunger Project betekent een belangrijke boost voor het zelfvertrouwen van vrouwelijke leden van de dorpsraad. Daardoor doen meer vrouwen mee aan dorpsraadsvergaderingen. Bovendien pakken ze meer onderwerpen op. Niet alleen de – zeer belangrijke – sociale kwesties waar eerst niemand over sprak. Maar ook de bouw van infrastructuur, internet- en mobiele faciliteiten, en samenwerking om zoveel mogelijk mensen te linken aan overheidsregelingen. De vrouwen zijn minder snel overweldigd. En ik zie een groeiende acceptatie van vrouwelijk leiderschap in de samenleving.”

Sukanta Mohapatra,
hoofd projecten Odisha en master trainer bij
The Hunger Project India

In actie tegen kindhuwelijken in Malawi.

Kindhuwelijken en honger.

Kindhuwelijken hangen nauw samen met honger en armoede. Getrouwde meisjes stoppen eerder met school, krijgen minder kansen en hebben een lager inkomen. Ze raken op jongere leeftijd zwanger en krijgen meer kinderen, die bovendien vaker ondervoed zijn. En ze lopen meer gezondheidsrisico's. Door kindhuwelijken tegen te gaan, kunnen we de vicieuze cirkel van honger en armoede doorbreken.

Voortbouwen op eerdere ervaringen.

Van 2016 tot en met 2020 werkten we aan het tegengaan van kindhuwelijken via het programma Her Choice. We deden dit samen met Stichting Kinderpostzegels, ICDI (International Child Development Initiatives), de AISSR/UvA en met steun van de Nederlandse overheid. Met een geïntegreerde aanpak via 6 strategieën werkten we aan kindhuwelijkvrije gemeenschappen. Uit de eindevaluatie in 2020 bleek dat het aantal kindhuwelijken in de werkgebieden was gedaald. Meer meisjes konden zelf bepalen of, met wie

en wanneer ze trouwen. Deze ervaring en de geleerde lessen namen we mee, ook buiten de Her Choice-alliantie. Zo is The Hunger Project Malawi in 2022 gestart met een Her Choice-programma in 3 epicentra rond het wildpark Majete (meer hierover op pagina 33).

Her Choice in Majete.

Het aantal kindhuwelijken in Malawi is hoog: 38% van de meisjes trouwt voordat ze 18 jaar oud zijn, en 9% zelfs voordat ze 15 jaar zijn. Tijdens de coronapandemie is dat cijfer omhoog geschoten,

net als het aantal tienerzwangerschappen. Dat bleek ook gebeurd te zijn in de epicentra rond Majete. Dat vroeg meer aandacht dan de standaard *women empowerment*-activiteiten van onze epicentrumaanpak.

Daarom zijn we in 3 epicentra rond het wildpark een 4-jarig project gestart. Het doel hiervan is om tienerzwangerschappen te voorkomen door kindhuwelijkvrije gemeenschappen te creëren: waar meisjes en jonge vrouwen zelf kunnen beslissen of, wanneer en met wie ze trouwen. Het project bouwt

voort op de lessen van het internationale, door de Nederlandse overheid gefinancierde Her Choice-programma 2016-2020, waar Malawi destijds geen deel van uitmaakte. De activiteiten worden ingebed in het werk van de epicentra, waardoor ze onderdeel worden van de community-led en geïntegreerde aanpak. We zetten daarbij in op kennisuitwisseling en leren van eerder werk dat is gedaan. Zo ging een delegatie van traditionele leiders uit de 3 epicentra op leerbezoek bij zelfredzaam epicentrum Kachindamoto, om te leren van hun successen op het gebied van meisjesrechten.

We creëren kindhuwelijk-vrije gemeenschappen, waar meisjes zelf beslissen of, wanneer en met wie ze trouwen.

”

In gesprek met elkaar.

In 2023 bereikten we 3.117 meisjes en 2.807 jongens via informatiesessies op scholen. En in kleinschaliger

trainingen leerden jongeren over seksuele rechten en gezondheid, zodat zij geïnformeerde keuzes kunnen maken over wat zij wel en niet willen. Met deze kennis op zak kunnen zij hun leeftijdsgenoten ook verder helpen: ze gaan hierover met elkaar in gesprek, juist omdat het makkelijker is om deze gevoelige onderwerpen met elkaar te bespreken.

We richten ons niet alleen op empowerment en ontwikkeling van meisjes, maar betrekken de hele gemeenschap: jongens, ouders, middelbare scholen, traditioneel leiders en andere inwoners van de dorpen. Iedereen doet mee. In 2023 kregen we in bijeenkomsten meerdere van deze groepen om de tafel. Zo gingen moedergroepen, leraren, lokale leiders, gezondheidsmedewerkers en politieagenten met elkaar in gesprek over kindhuwelijken.

Investeerder voor Her Choice.

Het werk in Majete wordt tussen 2022 en 2025 mogelijk gemaakt door de familiestichting Fairnell.

Klimaatweerbaarheid en natuurbescherming.

Facts.

10

10 epicentra rond wildparken

20.441

20.441 deelnemers aan workshops over klimaatadaptatie

656

656 mensen in Afrika werden opgeleid om deze trainingen zelf te kunnen geven

25%

De Climate Resilience Index-score nam toe met 25%*

* Gemiddelde van de resultaten van de eindevaluaties van de Afrikaanse epicentra. Procentuele veranderingen zijn het verschil tussen de eindevaluatie ten opzichte van de midterm evaluaties.

Armoedebestrijding rondom wildparken.

Rond wildparken in Malawi en Mozambique werkt The Hunger Project met een geïntegreerde aanpak aan armoedebestrijding en natuurbehoud. Zodat mens, dier en natuur elkaar niet in de weg zitten, maar samen kunnen floreren.

Een groots langetermijnplan in Malawi.

Sinds 2011 werken The Hunger Project Nederland en Malawi samen met Stichting African Parks, als parkbeheerder, en de Nederlandse stichting Dioraphte, als financier, in de dorpen rondom het Majete Wildlife Reserve. Dit is een beschermd natuurgebied van 700 km² in het zuiden van Malawi. Rondom dit grote natuurpark wonen circa 60.000 mensen. Het gebied is afgelegen en moeilijk bereikbaar, en het grootste deel van de lokale bevolking leeft onder de armoedegrens. Veel omwonenden waren voor hun levensonderhoud afhankelijk van stroperij en illegale houtkap. De

beschermd status van het park maakte het er niet makkelijker op. Het wildpark kon alleen duurzaam voortbestaan als de levensomstandigheden van bewoners rond het park ook zouden verbeteren.

The Hunger Project maakte samen met de gemeenschappen rondom Majete een langetermijnplan voor de bestrijding van honger en armoede. Zodat mensen niet afhankelijk zijn van stroperij en illegale houtkap, maar zelf in staat zijn geld te verdienen en gezond te eten.

Resultaten van de Majete-aanpak.

We begonnen met 1 epicentrum en hebben dit inmiddels uitgebreid naar 8 epicentra. Die omvatten het hele gebied rond het wildpark. Van de 8 epicentra zijn er inmiddels 2 zelfredzaam, 4 zetten in 2023 de laatste stappen op weg naar zelfredzaamheid en 2 gingen in 2023 als nieuwe epicentra van start. In de dorpen in de epicentra rond Majete vinden mensen nieuwe manieren om inkomsten te verdienen. De

Climate Resilience Index.

Wat zijn de klimaatrisico's voor boerengemeenschappen? Met de door onszelf ontwikkelde Climate Resilience Index brengen we die samen met de gemeenschappen in kaart. De index is gebaseerd op de 114 indicatoren en 12 kernthema's van het Committee On Sustainable Assessment (COSA). The Hunger Project heeft die teruggebracht tot 12 kernindicatoren. Die vertegenwoordigen elk een kernthema, bijvoorbeeld shock & risk, water, bodem, en biodiversiteit. Vervolgens zijn deze aangepast naar de situatie van de plattelandsgemeenschappen waarmee The Hunger Project werkt: hoe hoger de score, hoe weerbaarder de gemeenschap is.

Via het geitenfokprogramma kreeg Chrissy (epicentrum Majete 4) 2 geiten, als start van haar eigen kudde. Ze kreeg haar eerste geitjes op voorwaarde dat ze de eerste 2 lammetjes weer zou doorgeven aan een dorpsgenoot, zodat ook zij kunnen meedoen met het fokprogramma.

Chrissy's kudde geiten groeide gestaag. Met de opbrengst van de verkoop van een aantal geiten bouwden Chrissy en haar man een huis, kochten ze een motor voor het transport van hun handel en huurden ze mensen in voor het verbouwen van groenten op hun akker. Ook toen het minder goed ging, en ze te weinig mais hadden om het gezin te voeden, boden de geiten uitkomst: de verkoop van 2 geiten was genoeg voor een flinke zak sorghum. Daarmee wisten ze honger te voorkomen. En geiten hebben ze nog genoeg, 14 maar liefst. Zo gaf het startkapitaal van geiten Chrissy – en vele andere gezinnen – de kans om uit de spiraal van honger en armoede te klimmen.

bedrijvigheid neemt toe en de honger neemt af. Ook zet de gemeenschap zelf steeds meer eigen projecten op. Dankzij de inspanningen van de gemeenschap van epicentrum Majete 1 is daar nu bijvoorbeeld een gezondheidspost voor jonge kinderen, is er een brug aangelegd waardoor de kliniek beter bereikbaar is en is de lokale basisschool opgeknapt. En Majete is een florerend park geworden, met de laagste stroperijcijfers van alle parken in Malawi. Zo bewijzen we in Malawi dat natuurparken en omwonenden samen kunnen opbloeien.

Uitbreiding naar Mozambique.

De Majete-aanpak blijkt een inspirerend voorbeeld voor andere natuurreservaten en wildparken. Sinds 2021 werkt The Hunger Project samen met Peace Parks Foundation aan een vergelijkbaar project rond Zinave National Park in Mozambique.

Dit wildpark was jarenlang verwaarloosd, maar werd door succesvolle *rewilding* het eerste Big Five-park van Mozambique. Met de beschermde

dieren gaat het weliswaar relatief goed, maar de mensen in de dorpen rond het natuurgebied leven in grote armoede. Het gebied is afgelegen en zeer droog, er zijn weinig basisvoorzieningen en veel mensen hebben honger. Omdat het er zo droog is, kunnen de omwonenden een groot deel van het jaar amper voedsel verbouwen. Velen zijn voor hun levensonderhoud afhankelijk van wat ze in het gebied vinden. Een duurzaam voortbestaan van het Zinave wildpark kan, net als in Majete, alleen als hun levensomstandigheden ook blijvend verbeteren.

Malindile en Maculuve.

The Hunger Project werkt op dit moment in 2 groepen dorpen bij Zinave Park: Malindile en Maculuve. Daar willen we in 5 jaar tijd de leefomstandigheden blijvend verbeteren en de basis leggen voor een gelijkwaardige samenwerking tussen het bestuur van de gemeenschap, de lokale overheid en de natuurbeschermers. The Hunger Project Nederland en een Amerikaanse private financier ondersteunen samen deze ontwikkeling.

“Ik ben trots op de verandering die ik zie in de gemeenschap. De mensen brengen hun nieuwe kennis in de praktijk, bijvoorbeeld op het gebied van gezonde voeding en landbouw. En het mooiste is dat ze ook anderen overtuigen om mee te doen.”

Ernesto Mário Tinga,
epicentrum officer van Malindile, Mozambique

Werk op stoom.

Nadat in 2022 de basis van het werk was gelegd, kwam het programma in 2023 op stoom. Steeds meer mensen zijn actief betrokken. Ze volgen trainingen, zijn actief als animator, leren nieuwe landbouwtechnieken, vinden nieuwe manieren om geld te verdienen en verenigen zich in spaargroepen. Via gemeenschappelijke demonstratievelden en voorbeeldtuinen leerden ruim 1.200 mensen over nieuwe landbouwtechnieken en nieuwe gewassen. Een voorbeeld hiervan is ananas, dat beter bestand is tegen de klimaatuitdagingen. Met deze kennis gaan mensen vervolgens thuis zelf aan de slag. En in workshops voedselverwerking leren ze hoe ze voedsel langer kunnen bewaren.

Stormschade.

Begin 2023 raasde orkaan Freddy over het gebied. Dat leverde flinke schade op: huizen waren ingestort, wegen waren lange tijd onbegaanbaar, stukken landbouwgrond stonden lange tijd onder water en de

oogst ging grotendeels verloren. Omdat het gebied zo afgelegen is, kwam er geen hulp van buitenaf. En niemand heeft er een verzekering.

In workshops voedselverwerking leren mensen hoe ze voedsel langer kunnen bewaren.

Toch bleek orkaan Freddy niet alleen maar ellende te brengen. Want door de enorme regenbuien en overstromingen ontstonden er op meerdere plekken tijdelijke ‘meertjes’. Daardoor hadden de dorpen tijdelijk een veel betere toegang tot water. Dat konden ze gebruiken als drinkwater of om groenten te verbouwen in hun moestuinen. Een jaar geleden

“Er is echt iets in gang gezet. Mensen zetten zich nu actief in. We kijken anders naar de toekomst, ik zelf ook. Toen ik leerde om ananassen te planten, realiseerde ik me dat dingen écht kunnen veranderen.”

Sandra,
Malindile, Mozambique

“Ik heb geleerd hoe ik al mijn overgebleven tomaten kan verwerken tot een saus. Dat is handig, want zo kan ik mijn tomatenoogst langer gebruiken en verkopen. In deze potten kan ik ze zeker 3 maanden bewaren. Die kan ik verkopen of ik gebruik ze zelf.”

Alzira,
Malindile, Mozambique

waren er nog nauwelijks moestuinen – in 2023 schoten die rond de meertjes als paddenstoelen uit de grond. Om het water veilig te kunnen drinken, leerden de dorpsbewoners rond de meertjes hoe ze het kunnen zuiveren. Vanwege het risico op meer muggen en malaria door het stilstaande water organiseerde The Hunger Project samen met de overheid extra bijeenkomsten over hygiëne en malaria voor ruim 2.300 deelnemers. Deze tijdelijke oplossing bood verlichting en meer tijd om – samen met de lokale overheid – te werken aan een duurzame oplossing voor het waterprobleem.

Groter groeien.

Uiteindelijk willen we ervoor zorgen dat mens, dier en natuur op meer plekken samen kunnen floreren. Een mooie mijlpaal is dat in 2023 de Visie, Commitment en Actie-workshop van The Hunger Project een vaste plek kreeg in het curriculum van het Southern African Wildlife College. Dit is hét trainingsinstituut voor natuurbeheer in zuidelijk Afrika – zo vindt onze aanpak haar weg naar toekomstige parkbeheerders door heel Afrika.

Om de samenwerking met de Peace Parks Foundation te versterken, en mogelijk op den duur

uit te breiden, maakten Peace Parks en The Hunger Project Mozambique een gezamenlijk actieplan. Ook legden we de intentie vast om de samenwerking in de toekomst uit te breiden. We dienden bovendien een eerste gezamenlijke financieringsaanvraag in en zoeken actief naar meer mogelijkheden om samen voorstellen in te dienen.

Via hét trainingsinstituut voor natuurbeheer in zuidelijk Afrika vindt onze aanpak haar weg naar toekomstige parkbeheerders.

”

Investeerders voor armoedebestrijding rondom wildparken.

De Nederlandse stichting Dioraphte maakt het werk mogelijk in de epicentra rondom Majete in Malawi. Het werk in Maculuve en Malindile wordt mede mogelijk gemaakt door Game Changers, een Nederlands investeerdersnetwerk onder leiding van *founding partner* NewPort Capital. Deelnemers stappen in voor minimaal 15.000 euro per jaar voor 5 jaar. In 2023 bestond het netwerk uit 14 leden, en kwamen onder andere Indutrade Benelux, Marilyn BV en Stichting Nieuwe Waarde erbij als nieuwe leden. Ook de opbrengst van The Zero Hunger Games is bestemd voor het werk rondom Zinave. In de tweede editie in 2023 (lees meer op pagina 52) werd daarvoor 70.000 euro opgehaald. Ook Blokker investeerde in 2023 in het werk in Maculuve en Malindile: klanten kunnen hun gebruikte koffiecups inleveren in de winkels. Blokker recyclet de cups en geeft op basis van de opbrengst een bijdrage aan The Hunger Project. Begin 2023 overhandigde Blokker-CEO Jeanine Holscher een cheque van 20.000 euro aan Annelies Kanis van The Hunger Project.

“Het recyclen van de koffiecups sluit perfect aan bij onze duurzaamheidsambitie. Ik ben dan ook ontzettend blij dat consumenten ons zo goed weten te vinden en dat ik namens Blokker zo’n mooi bedrag mag overhandigen. Dankzij de grote hoeveelheid cups die het afgelopen jaar zijn ingeleverd, kan Blokker ook aan dit mooie project in Mozambique een waardevolle bijdrage leveren.”

Jeanine Holscher,
tot eind 2023 CEO van Blokker

Landschapsherstel in Ethiopië. Expertise combineren.

Sinds 2017 gaat The Hunger Project in Ethiopië de strijd aan met erosie. Want geërodeerde grond raakt uitgeput. Dat leidt tot mislukte oogsten, voedselonzeekerheid en een verlies van inkomsten

voor de lokale bevolking. The Hunger Project werkt hierbij samen met WeForest, een Belgische non-profitorganisatie. We combineren onze expertises: bomen via WeForest en mensen via The Hunger Project. Zo wordt de gezamenlijke impact nog groter.

Bomen planten en bodem herstellen.

We begonnen de samenwerking met WeForest in Machakel, in het noordwesten van Ethiopië. Vanwege het succes in Machakel is de samenwerking uitgebreid naar Jabi-Tehnan in het gebied West-Gojjam. Getrainde vrijwilligers herstellen de bodem en de biodiversiteit door het planten van miljoenen bomen. Voedselbossen op boerenerven leveren bovendien meer gezonde voeding en inkomen op. En de dorpsbewoners werken samen naar zelfredzaamheid toe, zodat zij zelf een einde kunnen maken aan honger en armoede én om kunnen gaan met de klimaatuitdagingen van vandaag en morgen.

In Gewocha willen The Hunger Project en WeForest in 10 jaar tijd:

- Samen met 14 lokale gemeenschappen 10.000 hectare gedegradeerde grond herstellen met 7 miljoen bomen.
- Met de lokale gemeenschappen 925 hectare voedselbos aanleggen met 1,5 miljoen geplante stekjes.
- Visie, Commitment en Actie-workshops geven.
- Thematische trainingen en coaching geven.
- Spaar- en zelfhulpgroepen voor vrouwen faciliteren.

Zo versterken we de zelfredzaamheid, klimaatbestendigheid, inkomsten en het bosbeheer van

de bevolking. En zo kleuren The Hunger Project, de inwoners en WeForest het gebied weer groen.

Mobiliseren, inkomsten en planten.

Het werk in Gewocha startte met het mobiliseren van de gemeenschap en het aanwijzen van 24 stukken land als werkgebied. Voor elk werkgebied werd een eigen plan gemaakt. In 2023 werden 5 werkgebieden uitgebreid, en werden nog eens 14 nieuwe stukken land aangewezen als werkgebied.

Ook in 2023 bleef het mobiliseren van de gemeenschap een speerpunt. Er vonden meer dan 50 Visie, Commitment en Actie-workshops plaats. We

trainden gemeenschapsleiders – waaronder leden van Community Forest Associations – en ondersteunden 7 schoolclubs die zich richten op een gezonde omgeving en meer dan 3.200 stekjes hebben geplant bij scholen.

Samen kleuren we Gewocha weer groen.

”

Ook heeft de gemeenschap zich actief ingezet en bijgedragen aan de bouw van waterpunten, dammen en een gebouw voor *Finote Gewocha Dairy Cooperative*. Deze melkcoöperatie is een initiatief van 275 boerenfamilies. Ook een ander initiatief dat inkomsten genereert, loopt goed: de productie van energiezuinige ovens. Getrainde gemeenschapsleden

maakten al 241 stuks. Door 167 ovens te verkopen, verdienden ze al meer dan 1.300 euro.

In het gebied zijn in 2023 ruim 900.000 zaailingen van 14 verschillende soorten bomen verspreid en geplant. Deze zijn opgekweekt in de gemeenschapskwekerij. Daarnaast hebben lokale vrijwilligers veel zaden rechtstreeks geplant op de gemeenschapsgronden. En om een begin te maken met voedselbosbouw zijn bijna 253.000 bomen en gewassen geplant op de boerenerven van 1.174 huishoudens.

Impact van politieke onrust.

Het conflict in de Ethiopische regio's Tigray en Amhara heeft helaas ook impact op het werk in Gewocha. Sinds augustus 2023 is de noodtoestand van kracht in het gebied. Vluchtelingen uit Amhara en andere onrustige regio's bereiken ook Gewocha en

vestigen zich onder andere (tijdelijk) op de stukken land die nieuw zijn aangewezen als herbebossings-werkgebied. Door de onveilige situatie kunnen medewerkers van The Hunger Project Ethiopië sinds de laatste maanden van 2023 niet naar Gewocha reizen. Door veiligheidsbeperkingen mochten mensen bovendien niet in groepen samenkomen.

Dit had flinke impact op de activiteiten. Zo was het moeilijker om zelfhulpgroepen op te richten, mobilisatiebijeenkomsten of trainingen te organiseren en nieuwe werkgebieden af te bakenen. Toch lukte het met een aangepaste aanpak alsnog om de eerder genoemde resultaten te behalen. Medewerkers van The Hunger Project Ethiopië onderhielden telefonisch contact met lokale leiders en gemeenschapsleden, en lokale medewerkers gingen huis aan huis langs bij families.

Investeerders voor Ethiopië.

Het werk in Jabi-Tehnan werd in 2023 mede mogelijk gemaakt door meerdere Nederlandse investeerders, waaronder de bedrijven Vivera en MeeMaken en stichting A Bethter World. Ook Jersey Overseas Aid (JOA) financiert het werk. Deze financiering loopt weliswaar via de boeken van The Hunger Project UK, maar The Hunger Project Nederland is verantwoordelijk voor het programmabeheer. Onder de streep draagt dit werk niet bij aan onze Nederlandse inkomstencijfers, maar wel aan ons gezamenlijke resultaat – en dat is natuurlijk veel belangrijker.

Vreedzame en veilige gemeenschappen.

Facts.

18.183

18.183 mensen deden mee aan vredesbijeenkomsten in Bangladesh

4.880

4.880 mensen in Bangladesh volgden een training over vredesopbouw

78%

78% van de mensen vindt dat hun leiders de problemen van de gemeenschap goed aanpakken*

* Gemiddelde van de resultaten van de eindevaluaties van de Afrikaanse epicentra. Procentuele veranderingen zijn het verschil tussen de eindevaluatie ten opzichte van de midterm evaluaties.

Smeulende conflicten.

Tien jaar geleden was de strategie van The Hunger Project: bewijzen dat honger niet nodig is door te investeren in de zelfredzaamheid van plattelandsgemeenschappen in ‘stabiele lage inkomenslanden.’ Daar was namelijk de meeste chronische honger. We werken 10 jaar later nog steeds in diezelfde landen – maar we worden op steeds meer plekken ingehaald door conflicten.

Hiervoor schreven we al over de burgeroorlog in Ethiopië, maar steeds meer landen waar we werken destabiliseren. In Bangladesh, Uganda, Senegal, Burkina Faso, Benin en Mozambique groeien zowel de spanningen als de vluchtelingenstromen. En veel van de andere landen waar we werken, worstelen – net als Nederland – met de opvang van vluchtelingen. In Mexico lijkt de strijd tussen de regering en drugskartels nog lang niet voorbij. Bovendien werden daar in 2023 meer journalisten vermoord dan in welk ander land ook. En in een groot aantal staten in India,

ook in onze werkgebieden, was in 2023 sprake van geweld tussen groepen burgers.

Impact op ons werk.

Al die conflicten dragen bij aan de wereldwijde toename van honger – en ze hebben ook veel impact op ons werk. In Bangladesh gaan bijvoorbeeld gewapende bewakers mee op werkbezoek. In Burkina Faso rijden we al een aantal jaar in auto’s zonder logo om aanslagen op medewerkers zoveel mogelijk te voorkomen. We hebben steeds meer aandacht voor veiligheidsbeleid, en volgen trainingen om beter voorbereid te zijn op beschietingen, kapingen en staatsgrepen.

De rol van gemeenschappen in onstabiele gebieden.

Toch kunnen we in bijna alle landen ons werk voortzetten. Juist doordat we van onderop en van binnenuit werken aan verandering, samen met gemeenschappen. Zij kunnen namelijk een

stabiliserende rol spelen in veel conflicten. Want de oorsprong daarvan is ook vaak lokaal – zoals toegang tot grond of water, of volwaardig betrokken worden bij beslissingen. Als dat soort vraagstukken niet worden opgelost, blijft een conflict maar al te vaak smeulen en kan het steeds weer oplaaien. Bij veel vredesprocessen wordt nog te vaak over het hoofd gezien hoe belangrijk het is om de lokale gemeenschappen te betrekken. De onderhandelingen worden vaak op nationaal niveau georganiseerd, met een relatief kleine, elitaire groep vertegenwoordigers van de bevolking. In onze ervaring is juist een goed functionerende lokale democratie, waarin burgers met elkaar en samen met hun lokale overheid werken aan oplossingen voor conflicten, een cruciaal onderdeel van een duurzame oplossing.

Zo zijn bijvoorbeeld in Burkina Faso bijna 2 miljoen mensen binnen hun eigen land op de vlucht geslagen voor het vele geweld. Maar doordat we zo intensief samenwerken met kleinschalige lokale

organisaties, die in de haarvaten van de samenleving zitten, kunnen we toch doorgaan met het werk van Right2Grow. Juist zij helpen met de opvang van de vele binnenlandse vluchtelingen (zie het verhaal van Monique Porgo hiernaast).

Juist lokale gemeenschappen kunnen een stabiliserende rol spelen in veel conflicten.

Door de vele conflicten worden gemeenten in Burkina Faso overspoeld met vragen. Ook is er gebrek aan betrouwbare informatie, waardoor het extra ingewikkeld is om de schaarse middelen zo goed mogelijk in te zetten. Groepen burgers, die zijn getraind door The Hunger Project en hun lokale partners, verzamelen informatie en bewijsmateriaal. Zij nodigen zowel experts als kunstenaars uit om te helpen om de informatie zo goed mogelijk te presenteren. Op basis daarvan zorgt de overheid

vervolgens voor de aanleg van boorputten, latrines, mobiele toiletten en drinkwatervoorzieningen op de plekken waar die het hardst nodig zijn.

Dit soort werk doen we op nog veel meer plekken. In Bangladesh zorgen getrainde lokale vrijwilligers met succes voor harmonie binnen hun eigen gemeenschappen. In Benin zijn burgercomités van herders en boeren getraind om conflicten over grond en water op te lossen. En zo nog veel meer.

Blik vooruit: meer samenwerking.

We willen het belang en de waarde van onze aanpak in conflictsituaties beter zichtbaar maken. Daarom zoeken we samenwerking met andere organisaties met relevante expertise, om van elkaar te leren en samen op te trekken. Zo vroeg The Hague Academy of Local Governance het team van The Hunger Project Burkina Faso om bij te springen bij hun trainingen voor burgemeesters – zelf konden ze de training niet geven vanwege een negatief reisadvies. Voor ons team een mooie gelegenheid om in een paar intensieve trainingsdagen kennis te maken met bestuurders in gebieden waar we nog niet werken. We verwachten de komende jaren meer van dit soort samenwerkingen en zijn daar ook actief naar op zoek.

“Na de terroristische aanvallen in ons dorp ben ik gevlucht naar veiligere gebieden. Ik woon nu in Gourcy in de provincie Zondoma. We konden niets meenemen toen we vluchtten. We lieten al onze bezittingen achter. Toen we hier aankwamen, hadden we geen idee hoe we aan eten konden komen. Het was zo moeilijk voor ons. De organisaties AMR en de Zondoma Belangenbehartigingsgroep hebben ons op weg geholpen. Via hen werden we uitgenodigd voor een lobby-initiatief bij de autoriteiten en landeigenaars. Dit ging om een betere toegang tot land voor ontheemden. Dat had succes: we kregen ongeveer 2,5 hectare om te beplanten. Ik heb daar nu kleine gierst, gierst, aardnoten, okra en zuring. Zo kan ik mijn eigen eten verbouwen en hoef ik het niet te kopen. Ik ben erg blij met dit initiatief. Hierdoor heb ik mijn levensomstandigheden kunnen verbeteren en ben ik minder kwetsbaar, omdat ik mezelf en mijn kinderen zonder zorgen kan voeden.”

Monique Porgo,
Burkina Faso

Monitoring, evaluatie en leren.

Door Monitoring, Evaluatie en Leren (MEL) brengen we de impact van ons werk goed in kaart. We leren wat werkt, en wat nodig is om meer verandering voor elkaar te krijgen.

In 2023 voerde The Hunger Project 3 externe onderzoeken, 1 interne baseline onderzoek, 3 interne midline evaluaties en 7 interne eindevaluaties uit. Een van deze uitgebreide *midline* evaluaties was de *midterm review* van Right2Grow (zie pagina 23).

Participatieve aanpak.

We volgen de gemeenschappen waarmee we werken gedurende meerdere jaren om te leren wat wel en niet goed werkt. Dit doen we – net zoals al ons werk – participatief. Het uitgangspunt is participatieve monitoring en evaluatie: dorpsgemeenschappen stellen hun eigen doelen vast en meten en monitoren zelf de impact van hun inzet. Via dorpsbijeenkomsten bepalen

thematische comités hoeveel mensen zij per kwartaal willen bereiken. Deze comités zijn vervolgens verantwoordelijk voor het bijhouden, delen en met elkaar bespreken van de bereikcijfers. Zo is ook de MEL-aanpak erop gericht om mensen de regie over hun leven te geven.

Ook onze monitoring & evaluatie-aanpak is erop gericht om mensen de regie over hun leven te geven.

The Hunger Project traint lokale MEL-vrijwilligers in de dorpen. De impactdata, die zij zelf verzamelen en bespreken, worden geanalyseerd en geverifieerd

door gespecialiseerde MEL-medewerkers in de programmalanden en bij The Hunger Project Global. Vervolgens kijken we strategisch wat deze data ons en de dorpsgemeenschappen zeggen.

Data verklaren en gebruiken.

Belangrijk daarbij zijn de feedbacksessies. Hierin bespreken de dorpsgemeenschappen – onder begeleiding van The Hunger Project – de uitkomsten van evaluaties. Diverse groepen dorpsvertegenwoordigers zijn betrokken bij de sessies, zoals thematische comités, leiderschapscomités, animators, chiefs, opinieleiders, gezondheidsmedewerkers of jongeren. En in de betrokken dorpen in India wordt zelfs de hele gemeenschap uitgenodigd om samen de gegevens te analyseren.

Met speciale *data walks* worden de verzamelde gegevens in begrijpelijke tabellen en grafieken gepresenteerd. De deelnemers lopen langs de

resultaten en bespreken per thema of ze het eens zijn met de resultaten, of er aanpassingen moeten worden gedaan aan geplande activiteiten en wat hen opvalt. Want er zijn altijd uitkomsten die anders zijn dan verwacht. Die proberen de deelnemers, samen met medewerkers van The Hunger Project, te verklaren, en – waar nodig – verzinnen ze er oplossingen voor. Ze vergelijken de resultaten ook met eerdere onderzoeken of andere gebieden en proberen de data zo te verklaren en duiden.

Zo weten ze – bij bijvoorbeeld een *midline* onderzoek – beter wat hen te doen staat, waar ze heen willen, wat haalbaar is en hoe ze dat kunnen bereiken. Want een goed resultaat in een *midline* onderzoek betekent niet automatisch dat een gemeenschap op dat gebied ‘klaar’ is. Misschien willen de bewoners het doel omhoog bijstellen en extra aandacht aan het thema besteden. Maar het kan ook dat ze tevreden zijn met de score en extra energie willen steken in een heel ander doel.

Aanvullende meetmethodes.

The Hunger Project maakt zoveel mogelijk gebruik van wereldwijd gangbare indicatoren, zoals van de Sustainable Development Goals, de Food and Agriculture Organization (FAO) en USAID. Soms vraagt de context echter om een andere aanpak, of ontbreekt een internationale standaardindicator. Dan ontwikkelt The Hunger Project een eigen meetmethode, zoals de eerder genoemde Women Empowerment Index (pagina 28) en de Climate Resilience Index (pagina 33).

Nieuwe indicatoren.

Onderdeel van het strategische plan 2022-2025 van The Hunger Project is om onze eigen indicatoren onder te loop te nemen en te optimaliseren. Op dit moment werken de programma's in Afrika met andere indicatoren dan de programma's in Zuid-Azië en Latijns-Amerika. Daarom ontwikkelen we – naast

de bestaande indicatoren – nieuwe, organisatiebrede indicatoren die een nog completer beeld kunnen geven van de algehele impact van ons werk. De MEL-medewerkers van The Hunger Project Global zijn in 2023 gestart met de ontwikkeling van deze nieuwe indicatoren. De eerste stap was een extern onderzoek onder meer dan 2.000 mensen. In 2024 volgt de vaststelling van deze nieuwe KPI's in lijn met het strategisch plan.

**Een goed resultaat
betekent niet automatisch
dat een gemeenschap
‘klaar’ is.**

Verder lezen.

Meer resultaten uit de programmalanden zijn te vinden op www.thehungerproject.nl en www.thp.org. Een volledige lijst van de projecten die The Hunger Project Nederland in 2023 heeft gefinancierd, is te vinden in de bijlage op pagina 101. En meer over onze investeerders is te lezen in hoofdstuk 4.

3.3 Resultaten in Nederland.

In 2022 werkten we in Nederland met 6 strategieën om ons doel – een wereld zonder honger – te bereiken.

In dit hoofdstuk delen we die strategieën en blikken we terug op de bereikte en niet bereikte resultaten.

Strategisch plan 2023-2027.

In maart 2023 is het Nederlandse strategische meerjarenplan vastgesteld door de Raad van Toezicht. Vanzelfsprekend sluit dit goed aan op het wereldwijde meerjarenkader voor 2022-2027, *Amplify*. In het Nederlandse plan leggen we een aantal eigen accenten, gebaseerd op onze eigen context en de kennis en kunde in ons team en netwerk.

Om onze doelstellingen te bereiken, hebben we zogenaamde ‘versnellers’ vastgesteld: het versterken van de stem van mensen met wie we werken en jong leiderschap. Dit zijn onze zevenmijlslaarzen, waarmee we reuzenstappen voorwaarts kunnen zetten richting ons grote doel.

Daarnaast hebben we een aantal ‘randvoorwaarden’ opgesteld. Dat zijn zaken die we binnen onze eigen organisatie op orde willen hebben om de impact te vergroten: samenwerkingen, innovatie & leren en één

The Hunger Project. In het strategische plan staan specifieke doelstellingen voor zowel de versnellers als de randvoorwaarden.

Simpel jaarplan met prima resultaten.

Omdat het strategisch meerjarenplan begin 2023 nog niet klaar was, hebben we voor dat jaar een relatief simpel jaarplan opgesteld. Onderdeel daarvan was **het monitoren en verder ontwikkelen van de al lopende programma’s**. De resultaten daarvan zijn al uitgebreid aan bod gekomen in hoofdstuk 3.2.

In hoofdstuk 4.1 en hoofdstuk 7 staat meer over onze inzet, tegenvallers en resultaten op het gebied van **fondsenwerving**. Pilots met online fondsenwerving gericht op particulieren leverden niet het gewenste resultaat op. Wel droegen we met succes bij aan veel internationale voorstellen op het gebied van fondsenwerving of financiering. Deze voorstellen lopen via de boeken van andere Hunger Project-

landen. Ook zijn we, in samenwerking met andere Hunger Project-kantoren, gestart met de ontwikkeling van een aantal makkelijk communiceerbare pakketten met informatie over ons werk die kunnen worden gebruikt in de fondsenwerving. Daar gaan we in 2024 mee verder.

Daarnaast zochten we, met bescheiden succes, financiering voor het uitbreiden van ons werk in **partnerschappen**, zoals met Peace Parks in Mozambique. Met name in de tweede helft van het jaar hebben we samen met partners meerdere voorstellen ontwikkeld. Die aanvraagprocedures liepen nog bij het opstellen van dit jaarverslag. Daarnaast hebben we een eigen kwispeltoets, datingprofiel en balboekje gemaakt. Deze tools helpen ons om zo scherp mogelijke keuzes te maken bij het ontwikkelen van nieuwe partnerschappen. We hebben een tiental verkennende gesprekken gevoerd en gaan daar in 2024 mee door.

Met uitzondering van het Right2Grow-programma – waar dat uitstekend geborgd is als eigen onderdeel binnen alle werkprocessen – hebben we in 2023 niet veel bereikt op het gebied van **kennisontwikkeling**. Dit komt mede door tijdsgebrek. Wel hebben we meerdere financieringsaanvragen geschreven voor extra middelen voor kennisontwikkeling. Een van deze aanvragen is begin 2024 gehonoreerd. Ook hebben we bijgedragen aan het wereldwijde denken over een nieuw op te zetten kennisinfrastructuur. Hiervoor werd begin 2024 een formele internationale stuurgroep opgericht, en wij zullen daar menskracht aan bijdragen.

Op het gebied van **communicatie** was er, zoals we hadden gepland, support voor de investeerdersnetwerken en aandacht voor de rol van lokale voedselsystemen, onder andere in specials van vakblad Vice Versa. Hierin stond bijvoorbeeld een uitgebreid interview met Rowlands Kaotcha, de Malawiaanse directeur van wereldwijde programma's. Wel bleek onze inzet op het gebied van communicatie, net als bij de fondsenwerving, kwetsbaar door langdurige (niet-werkgerelateerde) ziekte van een medewerker. Meer over de behaalde resultaten en uitdagingen op het gebied van communicatie staat in hoofdstuk 4.3.

In de **backoffice** hebben we menskracht en middelen geïnvesteerd in het invoeren van een internationaal systeem voor grant management en boekhouding. We hebben verouderde pc's vervangen, en zijn overgegaan naar Windows 365. Ook hebben we een aantal werkprocessen beter ingericht – soms via automatisering, maar ook door beter te luisteren naar verschillende behoeftes en voorkeuren.

Met betrekking tot de **internationale organisatie** investeerden we menskracht en geld in het nieuwe internationale financieel en grant management systeem. Dat systeem draait nu in twee landen. Wij ondersteunden de implementatie in een van de twee, Malawi. Verder waren we betrokken bij diverse sollicitatieprocedures voor financieel medewerkers in programmalanden, organiseerden we online sessies om de capaciteit op het gebied van compliance te versterken en investeerden we tijd en geld in de zogenaamde Resource Management Audits (interne audits). Gedurende het jaar controleerde het team in Nederland bovendien alle financieringscontracten binnen de wereldwijde organisatie. En we leverden tijd en expertise voor het – door alle geoordeelde financieringen en salarisstijgingen aan het einde van het jaar – behoorlijk ingewikkelde proces om het wereldwijde organisatiebudget (voor alle programmalanden) te maken.

HOOFDSTUK 4

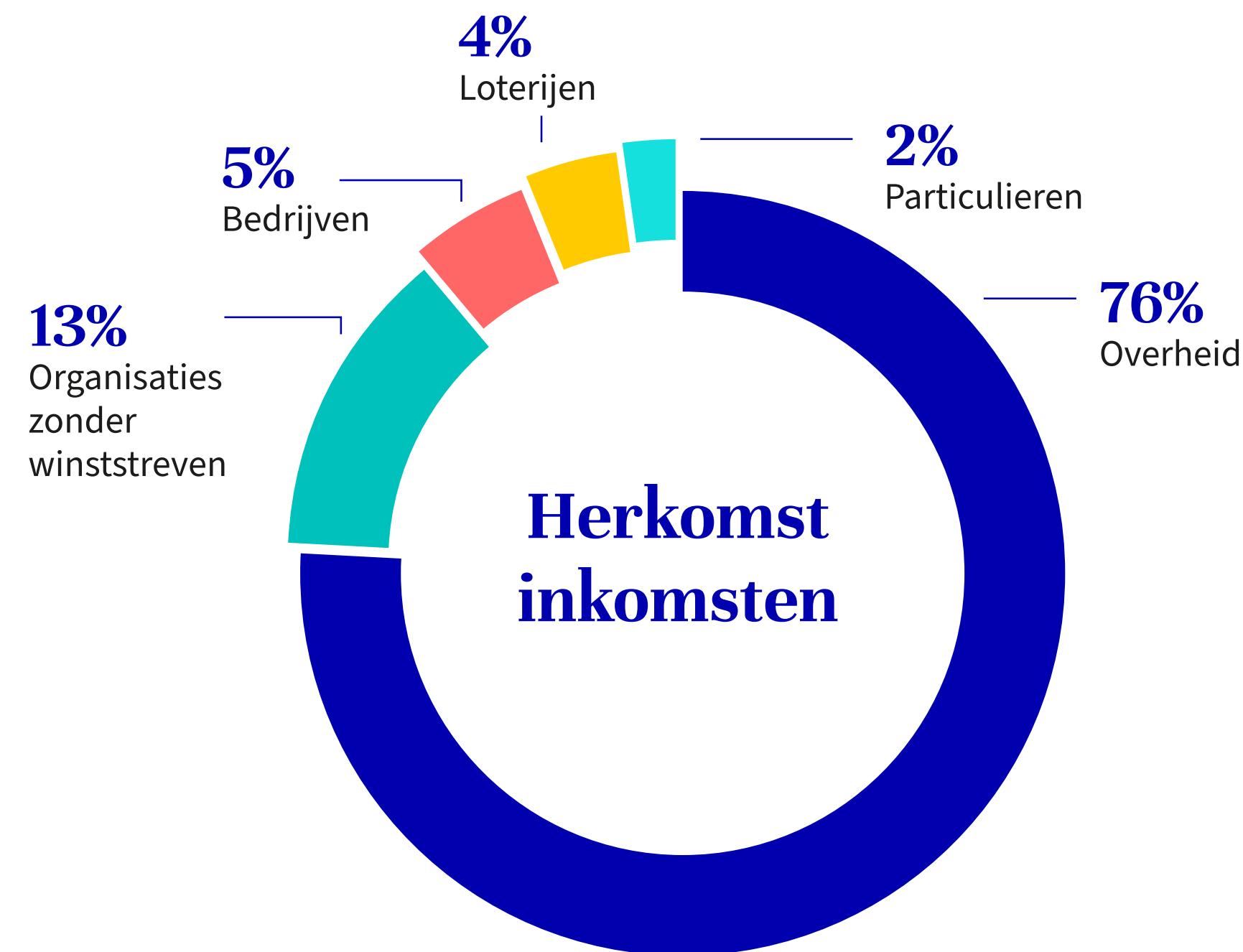
Wie dat mogelijk maken.

4.1 Onze investeerders.

Een wereld zonder honger krijgen we niet alleen voor elkaar. Onmisbaar voor The Hunger Project Nederland zijn de investeerders die samen met ons optrekken: ondernemers, bedrijven, stichtingen, (vermogens-)fondsen en particulieren.

Investeerders openen hun netwerk, helpen met zichtbaarheid, werven zelf actief fondsen of dragen financieel bij. Dat laatste doen ze door een specifieke regio of programma te financieren, ongeoormerkt te investeren, zich aan te sluiten bij een investeerdersnetwerk of de opbrengst van een product te koppelen aan The Hunger Project Nederland.

In 2023 had The Hunger Project Nederland in totaal 772 verschillende investeerders, die met elkaar 11.849.153 euro opbrachten voor ons werk: 688 particulieren, 65 bedrijven, 18 stichtingen, de Nationale Postcode Loterij en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Over enkele van hen ging het al in het voorgaande hoofdstuk. Op pagina 54 staat een lijst van alle niet-particuliere investeerders en samenwerkingspartners. Hoofdstuk 7 bevat meer financiële informatie over onze inkomsten.

Donateur of investeerder?

Woorden doen ertoe. Daarom noemen wij mensen die ons werk financieren niet donateurs. Voor ons kleef aan de termen ‘doneren’ en ‘donateur’ namelijk een ondertoon van ongelijkheid, liefdadigheid en afhankelijkheid. En dat willen wij per definitie voorkomen.

Wij gaan juist uit van een gelijkwaardige samenwerking tussen mensen met honger die zelf hun situatie verbeteren, het team van The Hunger Project én diegenen die dit werk financieel mogelijk maken. We investeren immers allemaal in de kracht van mensen die hun uitdagingen zelf oppakken. Daarom past de term ‘investeerders’ beter. Zij ontvangen weliswaar geen financieel rendement, maar wel sociaal rendement: een maatschappelijke impact. Investeerders zijn dan ook aandeelhouder van ons resultaat.

Fondsenwervingsmethodes.

De investeerders kiezen voor The Hunger Project vanwege onze aanpak en onze impact: we zetten persoonlijke relaties, maatwerk en langdurige betrokkenheid centraal. We richten ons dan ook meer op een kleinere groep die gedurende langere tijd meer investeert, in plaats van op grote groepen die eenmalig een klein bedrag geven. De relaties met onze investeerders zijn persoonlijk en open, en we zijn transparant over onze resultaten en ontwikkelingen.

The Hunger Project Nederland werkt op de volgende manieren samen met investeerders:

- Investeerdersnetwerken: Odisha's 100 voor India en Game Changers voor Mozambique.
- Gerichte fondsenwerving onder grote gevers, bedrijven en stichtingen voor specifieke projecten en programma's.
- Subsidies van de Nederlandse overheid voor specifieke programma's.
- Samenwerkingsverbanden met gelijkgestemden voor gezamenlijke grote aanvragen.
- Samenwerkingen met bedrijven die zelf fondsen werven onder hun achterban voor The Hunger Project Nederland.

- Ondersteuning van particulieren met eigen acties voor The Hunger Project Nederland.
- Ondersteuning van fondsenwervende activiteiten in andere Hunger Project-landen.

Nieuwe fondsenwervingsstrategie.

Onderdeel van het Nederlandse meerjarenplan voor 2023-2027 is een nieuwe fondsenwervingsstrategie. Daarin richten we ons niet alleen op geld, maar ook op relaties, netwerken en het vergroten van onze naamsbekendheid via investeerders.

In de nieuwe strategie benadrukken we onze persoonlijke aanpak. Door bijvoorbeeld onze achterban en boegbeelden actief en persoonlijk te ondersteunen, kunnen zij als ambassadeurs ons werk 'verkopen'. We bouwen persoonlijke relaties op met grote gevers en vermogensfondsen. Deze investeerders bieden we persoonlijke en unieke bijeenkomsten en 'belevissen' zoals investeerdersreizen, bedrijfsbezoeken en een netwerk.

In 2023 hebben we een tweede 'connector' ingezet. Beide medewerkers houden zich bezig met het vergroten van de naamsbekendheid, het uitbreiden

van ons netwerk en het leggen van contacten met mogelijke particuliere investeerders. Ook hebben we geëxperimenteerd met online fondsenwerving. We wilden ook meer werken aan technische, meerjarige voorstellen voor grote financiers. Wegens (niet-werkgerelateerde, langdurige) ziekte is dat helaas niet gelukt in 2023.

In de nieuwe fondsenwervingsstrategie benadrukken we onze persoonlijke aanpak.

We hebben ook gewerkt aan het vergroten van de capaciteit van lokale teams in programmalanden. Het doel is dat zij zelf fondsen kunnen werven, gefinancierde projecten kunnen uitvoeren en erover kunnen rapporteren (compliance). Ook op die manier willen we onszelf uiteindelijk overbodig maken.

Op zoek naar ongeoormerkt geld.

De online fondsenwervingscampagne in 2020 (Stay in, Reach out) leidde tot een proef om via dit soort campagnes meer ongeoormerkt geld voor ons werk te werven. Vanaf 2022 hebben we geëxperimenteerd met deze – voor ons – nieuwe manier van fondsenwerving.

Dat betekende soms stevige discussies over keuzes die we maken, over wat past bij The Hunger Project Nederland en hoe wij onze tijd en energie voor fondsenwerving het beste kunnen en willen inzetten. Zo kozen we nadrukkelijk niet voor fondsenwerving door commerciële partijen, zoals straatwerving, mailings, inkoop van adressen en telefonische acties. Wel experimenteerden we met online campagnes.

Begin 2024 hebben we de uitkomsten van deze experimenten geëvalueerd. Maar in 2023 konden we al voorzichtig concluderen dat de kosten van de online campagnes, op de manier waarop wij ze uitvoerden, niet op lijken te wegen tegen de baten, ook niet als investering op lange termijn. We gaan in 2024 kijken hoe we ongeoormerkt geld kunnen werven door gebruik te maken van onze relaties.

Investeerders. Bedrijven.

De betrokkenheid van ondernemers en bedrijven vormt een belangrijke basis voor het werk van The Hunger Project Nederland. Meestal gaat het om mkb- en familiebedrijven waarmee we langjarige relaties hebben. Zij investeerden in 2023 534.703 euro in het einde van honger. Een aantal bedrijven investeert via een eigen stichting. Daardoor tellen in de categorie ‘organisaties zonder winststreven’ nóg een flink aantal ondernemers mee.

Ondernemers en bedrijven kiezen voor The Hunger Project Nederland vanwege ons effectieve model en de focus op zelfredzaamheid, ondernemerschap en duurzame impact. We bieden hen bovendien een nieuw netwerk en waardevolle inzichten. Maar bovenal dragen onze investeerders via The Hunger Project Nederland bij aan de SDG’s en bereiken ze veel impact. Samen met de bedrijven kijken we hoe we medewerkers en klanten zo goed mogelijk kunnen betrekken bij de samenwerking.

“In 2019 nam MeeMaken 6 van de 17 SDG’s aan als basis voor onze duurzame strategie, waaronder SDG 1 (*no poverty*) en SDG 2 (*zero hunger*). Sindsdien krijgen medewerkers van onze portfoliobedrijven ieder jaar de keuze of zij een kerstpakket willen ontvangen óf de waarde daarvan liever aan The Hunger Project willen schenken. Ook kunnen zij zelf een extra donatie doen. Daar wordt veel gehoor aan gegeven. Onze holding verdubbelt het totale opgehaalde bedrag, en in januari kunnen we steeds een mooi bedrag overmaken naar The Hunger Project. Sinds 2022 zamelen wij ook tijdens ons MeeMaken Energize Event – een middag vol energieke activiteiten voor onze medewerkers – geld in voor goede doelen. Het Gewocha Forest-project in Ethiopië van The Hunger Project is daar een van. Het doel van The Hunger Project is gemeenschappen zelfredzaam maken. Dit past volledig bij de visie van MeeMaken. Want ook wij geloven in de kracht van samenwerking en de ontwikkeling van onze eigen medewerkers.”

Caroline Kiszer,
marketingmanager MeeMaken B.V.

“Vrouwen en vrouwelijk leiderschap hebben veel meer ruimte nodig. Dat komt onze wereld ten goede. Niet alleen in India, maar ook in Nederland. Een netwerk helpt daarbij. De investeerdersreis naar India heeft me geïnspireerd om ook te investeren. Het werk van The Hunger Project is daar direct zichtbaar en het is inspirerend. De reis maakte duidelijk dat de opgave voor getrainde vrouwen in Odisha op het gebied van vrouwelijk leiderschap niet heel veel anders is dan voor ons in Nederland – alleen gaat het daar over veel meer essentiële zaken, zoals honger.”

Nienke Nieuwenhuizen,
specialist ouderengeneeskunde, CDA-
fractievoorzitter in Almere en lid van Odisha's 100.

Netwerken.

Investeerders konden in 2023 lid zijn van 2 netwerken: Odisha's 100 en Game Changers. Via die netwerken investeren bedrijven, particulieren en stichtingen langjarig in het werk in de Indiase staat Odisha (via Odisha's 100) en rondom Zinave National Park in Mozambique (via Game Changers). Leden van Game Changers stappen voor 5 jaar in voor minimaal 15.000 euro per jaar, bij Odisha's 100 is dat tot en met 2026 5.000 euro per jaar. Via bijeenkomsten, webinars, bedrijfsbezoeken, nieuwsbrieven, rapportages en persoonlijk contact houden we deelnemers op de hoogte van het belangrijke werk dat zij mede mogelijk maken.

Het Game Changers netwerk bestond eind 2023 uit 14 leden, Odisha's 100 uit 39 leden.

Partnerschappen.

Partners investeren een percentage van hun jaarlijkse omzet of winst, of koppelen de opbrengst van een dienst of product aan The Hunger Project Nederland. Daarnaast dragen deze partnerschappen ook bij aan onze zichtbaarheid. Door onze naam en hun merk aan elkaar te koppelen, leert een groter publiek The Hunger Project Nederland kennen. In 2023 werkten we op die manier samen met Blokker, Brabantia, PayPal, Driekant-Wereldbol en Openbank.

Zo heeft Blokker het recycleprogramma voor koffiecups gekoppeld aan The Hunger Project Nederland: de bijdrage is afhankelijk van het aantal gerecyclede koffiecups (meer daarover op pagina 37). Bovendien bereiken we een groter publiek doordat we ons verhaal kunnen vertellen via de communicatiekanalen van Blokker, zoals het magazine, de nieuwsbrief, social media en events.

Partners investeren een percentage van hun omzet of winst, of koppelen de opbrengst van een product aan The Hunger Project.

”

PayPal selecteerde The Hunger Project Nederland aan het begin en aan het einde van het jaar als een van de goede doelen voor de functie ‘Give at Checkout’. Bij de betaling van een online aankoop kregen Nederlandse PayPal-gebruikers de optie om 1 euro te doneren aan The Hunger Project Nederland (meer daarover op pagina 51).

Overheid.

Het grootste deel van de inkomsten bestond in 2023 uit een subsidie van de Nederlandse overheid voor het Right2Grow-programma. In hoofdstuk 3 staat meer informatie over dit belangrijke werk.

Als strategisch partner van de overheid in het subsidiekader Power of Voices biedt Right2Grow meer dan alleen financiering voor het bereiken van onze missie. Het partnerschap stelt ons in staat om op cruciale momenten met het ministerie van Buitenlandse Zaken in gesprek te gaan over het belang van voeding en landbouw in het Nederlandse beleid. Bovendien stelt het onze programmalanden in staat hetzelfde te doen met hun eigen overheid. Zij werken daarvoor samen met andere partijen, waaronder de Nederlandse ambassades. Zo dragen we bij aan het verbeteren van plannen en beleid van overheden, en brengen we community-led oplossingen naar voren op lokaal, nationaal en internationaal niveau.

Stichtingen en fondsen.

Net als voorgaande jaren komt een aanzienlijk deel van onze investeringen van verschillende stichtingen en (familie)fondsen. Vaak zoeken we in overleg met hen een onderdeel van ons lopende werk uit dat goed aansluit bij hun eigen doelstellingen. Ze krijgen op maat gemaakte rapportages over de impact die met hun investering is bereikt en over geleerde lessen.

Een aanzienlijk deel van onze investeringen komt uit meerjarige samenwerkingen met stichtingen en (familie)fondsen.

In bijna alle gevallen zijn ook dit samenwerkingsrelaties van vele jaren. Zo werken we bijvoorbeeld samen met stichting Dioraphte. Rondom wildpark Majete in Malawi voeren we een lange termijnplan uit voor de bestrijding van honger en armoede (meer daarover op pagina 33).

Nationale Postcode Loterij.

Sinds 2011 mag The Hunger Project Nederland zich partner noemen van de Nationale Postcode Loterij. We ontvangen een meerjarige vaste, vrij besteedbare bijdrage. De Postcode Loterij is een oprecht betrokken en bevlogen partner die onze instelling van ‘het kan wél’ volmondig deelt.

Net als andere jaren ontvingen we dankzij de deelnemers van de loterij ook in 2023 een bijdrage van 500.000 euro. Extra speciaal zijn de vrijheid en het vertrouwen om deze bijdrage flexibel in te zetten waar we dat zelf nodig vinden. Dat biedt ons de ruimte om te innoveren. Dat is heel hard nodig om échte verandering mogelijk te maken.

Daarnaast bereiken we via de Postcode Loterij een groter en breder publiek dan we op eigen kracht kunnen. De loterij deelt bijvoorbeeld berichten over The Hunger Project Nederland via de eigen communicatiekanalen, zoals op social media op World Hunger Day.

Particulieren.

Particuliere investeerders maken een bijdrage over, steunen ons met belastingvoordeel via een schenkingsakte of nemen The Hunger Project Nederland op in hun testament. Hoewel ze in verhouding een relatief kleine groep vormen binnen de verschillende soorten investeerders, zijn onze particuliere investeerders belangrijk. Velen van hen investeren maandelijks een vast bedrag en doen dat lange tijd achter elkaar. In de meeste gevallen geven zij ongeoormerkt geld. Daardoor kunnen we alles financieren dat vanuit geoormerkt geld niet wordt betaald – het werkt daarmee als een soort hefboom en maakt heel veel andere dingen mogelijk. Tegelijkertijd blijft ook het moeilijkste om voor te werven.

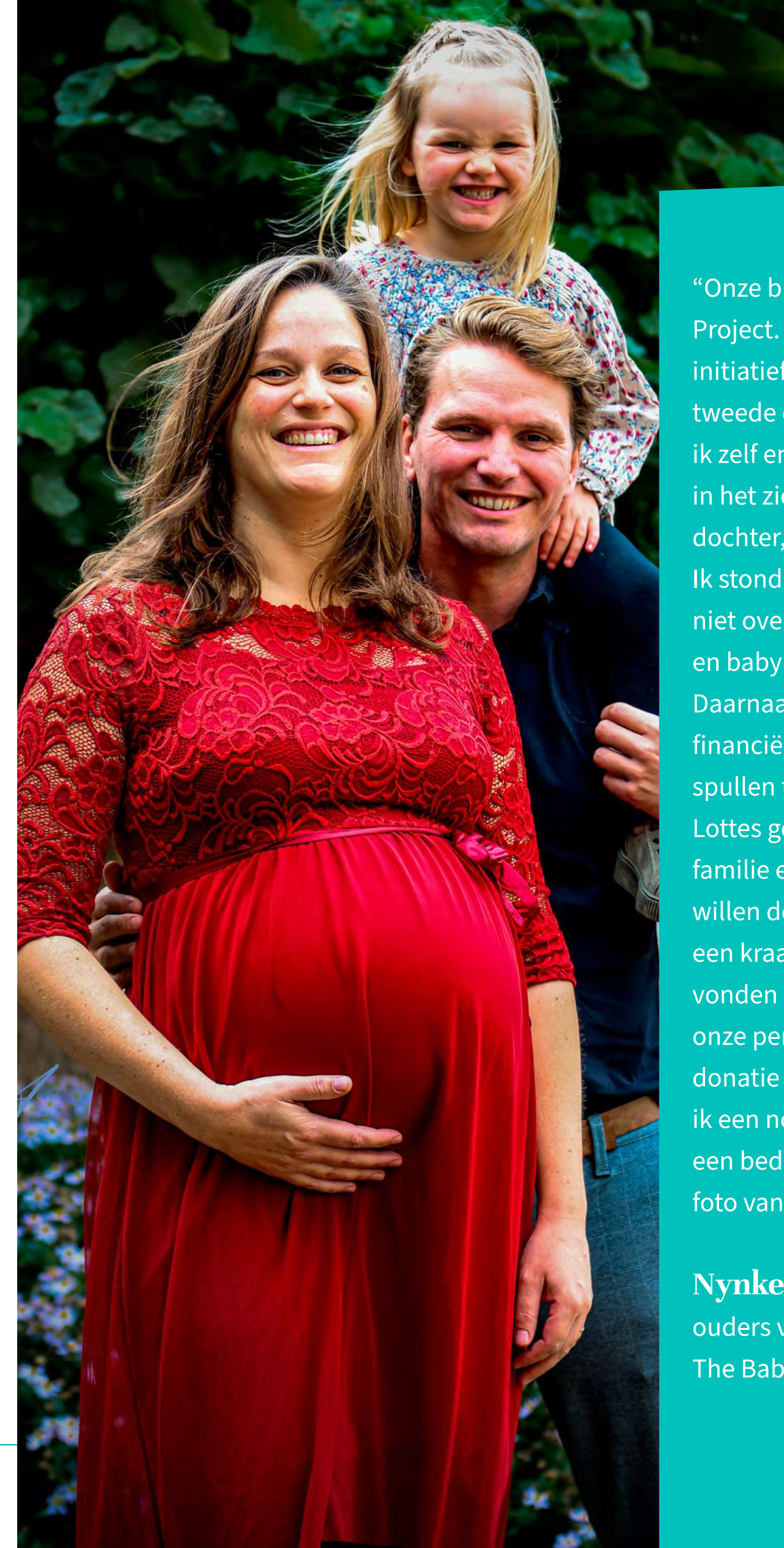
Ongeoormerkt particulier geld werkt als een hefboom en maakt veel andere dingen mogelijk.

In 2023 zijn we aan de slag gegaan om deze bijdragen verder te laten groeien, onder andere met experimenten voor meer schenkingsaktes en met online campagnes. Mede dankzij deze inspanningen nam in 2023 het aantal structurele investeringen toe.

Rond de kerstperiode organiseerden wij de campagne Food for Thought. In samenwerking met bekende woordkunstenaars stimuleerden we publiek dat ons nog niet kende, om een donatie

aan The Hunger Project te geven in plaats van een decembercadeau. Deze campagne leverde zichtbaarheid en bereik op, maar nog niet de opbrengst waarop we hadden gehoopt. Andere plannen rondom nalatenschappen, een verbeterde *customer journey* en meer online campagnes zijn door langdurige (niet-werkgerelateerde) ziekte binnen het communicatieteam helaas niet van de grond gekomen.

Bij de eenmalige online donaties speelden de duizenden microdonaties – een totaal van meer dan 11.000 euro – PayPal-gebruikers een rol (zie ook pagina 49). Ook het peer-to-peer initiatief The Baby Project bleek een belangrijke aanjager van eenmalige donaties: deelnemende ouders vragen bij de geboorte van hun kind geen kraamcadeaus, maar een bijdrage voor The Hunger Project Nederland. Zo maakten 11 baby's in 2023 al impact: samen haalden zij bijna 6.000 euro op voor kersverse ouders en hun baby's in onze programmalanden.

“Onze burens deden eerder mee aan The Baby Project. Wij vonden dat een bijzonder mooi initiatief en besloten ook mee te doen toen onze tweede dochter zich aandiende. Zeker ook omdat ik zelf enorm dankbaar was voor de goede zorg in het ziekenhuis bij de geboorte van onze eerste dochter, en opnieuw bij de geboorte van Lotte. Ik stond er des te meer bij stil dat goede zorg niet overal vanzelfsprekend is, terwijl moeders en baby's overal ter wereld dit wel verdienen. Daarnaast hebben wij zelf het geluk dat we de financiële mogelijkheid hebben om de nodige spullen te bekostigen. Op een extra kaartje bij Lottes geboortekaartje vroegen we daarom aan familie en vrienden: ‘Zouden jullie een donatie willen doen aan The Baby Project in plaats van een kraamcadeau voor Lotte?’ Veel mensen vonden het een mooi initiatief en stuurden via onze persoonlijke donatiepagina samen met hun donatie een lief berichtje. Van iedere donatie kreeg ik een notificatie, zodat wij op onze beurt iedereen een bedankmailtje konden sturen met een lieve foto van Lotte.”

Nynke Heeg en Gerrit van Beek,
ouders van Lotte en deelnemers aan
The Baby Project.

Acties.

Enthousiaste particulieren en maatschappelijk betrokken bedrijven kwamen volop in actie voor The Hunger Project Nederland. Zo haalden Nyenrode-studenten met tal van creatieve acties (zoals een online veiling en een charity dinner) een recordbedrag op van bijna 64.000 euro. En Annabelle en Julie wisten voor 6.000 euro hun beklimming van de top van Mount Toubkal in Marokko te laten sponsoren.

De tweede editie van voetbaltoernooi van The Zero Hunger Games bracht ruim 70.000 euro op voor ons werk in Mozambique.

”

Ook bedrijven kwamen samen met hun medewerkers in actie. Op Hemelvaartsdag vond voor de tweede keer het voetbaltoernooi van The Zero Hunger Games plaats. De opbrengst van dit sportevent voor bedrijven komt ten goede aan The Hunger Project. Bijna 400 medewerkers van 32 Nederlandse bedrijven speelden mee voor een wereld zonder honger. Dit sportieve initiatief van José Cubo en hoofdsponsors NewPort Capital en RODA '23 bracht ruim 70.000 euro op voor ons werk in Mozambique. Initiatiefnemer José roeide in de 100 dagen voorafgaand aan het

voetbaltoernooi ook nog eens heel wat gesponsorde kilometers. Daarmee haalde hij 2.300 euro op voor The Hunger Project Nederland.

Medewerkers van de bedrijven uit de groep van MeeMaken B.V. wisten tijdens hun Energize Event 6.000 euro in te zamelen. En medewerkers van Informa lieten zich dit jaar sponsoren voor hun deelname aan Walk the World door de natuur van Zuid-Kennemerland. Zo haalden ze ruim 2.000 euro op voor The Hunger Project.

Sponsors.

Investerings zijn niet alleen financieel. The Hunger Project Nederland mag ook rekenen op partners die vaardigheden, kennis en tools vrijwillig of tegen sterk gereduceerd tarief inzetten. Het hele jaar konden wij tegen gereduceerd tarief rekenen op ict-ondersteuning van Itsourbusiness. Online marketingpartner We Boost Brands helpt ons tegen gereduceerd tarief met onze online vindbaarheid, en Lyfter voert tegen gereduceerd tarief de technische ondersteuning van onze website uit. YouLynq.me ondersteunt ons belangeloos bij het strategisch inzetten van LinkedIn. Fotograaf Johannes Odé en tektschrijver Mariken Stolk hielpen ons ook in 2023 tegen gereduceerd tarief aan foto's en teksten. Simon van Oldenbeek (Bedrock Strategy), Katrien van de Camp (YellowSunshine) en woordkunstenaars Omdenken,

Gewoon JIP. en Derek Otte droegen belangeloos bij aan de campagne Food for Thought. Tot slot konden buitenlandse gasten die het kantoor in Utrecht bezoeken, tegen gereduceerd tarief overnachten bij de Utrechtse Kinderboekwinkel.

Andere samenwerkingen.

In 2023 waren we actief lid van platforms zoals de Netherlands Working Group on Nutrition, branchevereniging Partos en Voedsel Anders. We werden ook lid van het Dutch Gender Platform Wo=Men, en van hun lobbygroep. Voor de andere leden hielden we een presentatie over onze aanpak van gendergelijkheid en armoedebestrijding, als inspiratie voor de internationale commissievergadering over de status van vrouwen (CSW-67). We werkten veel samen met de Food4All-coalitie. Samen vroegen we

aandacht voor het wereldvoedselvraagstuk in het Nederlandse overheidsbeleid, onder andere rond Wereldvoedseldag.

Met branchevereniging Partos en Butterfly Works werkten we samen aan een online atlas voor community-led development en Shift the Power. Daarnaast werkten we inhoudelijk samen met natuurbeheerders African Parks (in Malawi), Peace Parks Foundation en Southern Africa Wildlife College (in Mozambique) en WeForest (in Ethiopië). In Uganda deden we dat met de organisatie 100WEEKS.

De vele tientallen samenwerkingspartners binnen de Right2Grow-alliantie staan in hoofdstuk 3. En we verkennen volop allerlei nieuwe samenwerkingen en gaan daar in 2024 mee door.

“In het Afrikaanse Benin heb ik een aantal projecten van The Hunger Project bezocht. Daar zag ik: hun aanpak werkt écht. Vorig jaar haalden we tijdens de eerste editie van het voetbaltoernooi al ruim 63.000 euro op voor deze mooie organisatie. Geweldig dat we namens 32 deelnemende bedrijven, al die honderden enthousiaste voetballers en veel sponsors en donateurs dit jaar een nog grotere cheque konden overhandigen aan The Hunger Project.”

José Cubo,
initiatiefnemer van The Zero Hunger Games

4.2 Partnerlijst.

Investeerders en partners in 2023.

Uit privacyoverwegingen noemen we hier geen namen van particuliere investeerders, hoewel zij voor ons natuurlijk net zulke belangrijke partners zijn als de investeerders die we wel noemen.

I. 100weeks	- Blokker - BOLD Capital Management B.V. - Bomhof Holding B.V. - Boval Assurantiën B.V. - Bright Funds Platform - Build Investment Management B.V. - Butterfly Works	D. - De Droomfabriek - De Jong & Laan Accountants/ Corporate Finance B.V. - Delicia B.V. - Derekteur - Diaconie Ned. Hervormde Gemeente ‘s-Graveland - DSM Engineering Materials B.V.	F. - Faja Lobi Food B.V. - Falafval - Familie den Hartogh - Food4All Coalition - Fundrbird B.V. - FutureFlow	I. - Indusource B.V. - Indutrade Benelux B.V. - Informa - Fi Global - InTheArena B.V. - Investeer je feest- vierders - It’s Our Business	L. - Lankiet B.V. - Lyfter - Lysan Zanglespraktijk	N. - Nationale Postcode Loterij - Netherlands Working Group on International Nutrition - NewPort Capital B.V. - Nico Kragtwijk & Zoon - Nielen Schuman B.V. - Normflex Uitzendbureau - NPM Capital - Nyenrode Business Universiteit	P. - Partos - PayPal - Peace Parks Foundation - Priva B.V.
A. - Action Against Hunger - Affourtit & Schaap Quality Investment B.V. - African Parks - Agile CIO B.V. - Asibie Cleaning B.V.	C. - Case Connection B.V. - CEGAA - Clifford International Holding B.V. - Cold Care Group B.V. - Cow Hills Retail B.V. - Crystalloids B.V.	E. - Early Connection B.V. - Eatchefs International B.V. - EnDoor Participatie & Uitzenden	G. - Game Changers - Gewoon JIP.	J. - Johannes Odé Fotografie - Joris Vlassak Tuinen B.V. - JSA Tax Consultancy B.V.	M. - Mama Roos Kookt - Management Drives - Mariken Stolk - Marilyn B.V. - Max Foundation - MeeMaken B.V. - Ministerie van Buitenlandse Zaken - Mirage Retail Group	O. - Odisha’s 100 - Omdenken - Openbank S.A.	R. - Radboud Universiteit - Renewd/ Dignitas Distribution B.V.
B. - Bedrock Strategy - Bencis Capital Partners - Benta B.V. - Beumer-Bomhof Holding B.V.			H. - Hemingway CF - Hogeschool Van Hall Larenstein - Hogeschool Utrecht - Hurkmans Consultancy B.V. - Huub Van Rijswijk beheer	K. KipKep B.V.			

S.

- SA Holster Advies B.V.
- Save the Children
- Silicon Valley Community Foundation
- Sinnige Advies B.V.
- Southern African Wildlife College
- Sprankl B.V.
- Stichting A Bethter World
- Stichting Amandus
- Stichting Dioraphte
- Stichting Fairnell
- Stichting Flexi-Plan
- Stichting Hjoed
- Stichting Janssensfonds
- Stichting Klein Pompei
- Stichting Latoer

- Stichting Mazzel
- Stichting Nieuwe Waarde
- Stichting The Zero Hunger Games
- Stichting Welzijnswijs
- Stoks Magazijnen
- Strikwerda Investments B.V.

T.

- Tenzing Travel
- The Baby Project Babies
- The Hunger Project België

U.

- UK Online Giving Foundation

V.

- Van Boxtel in Business B.V.
- Vivera B.V.

W.

- We Boost Brands
- WeForest
- Wereldbol & Stichting Driekant Inspireert
- WerkTalent B.V.
- Westlock Ltd.
- Wilco B.V.
- WO=MEN Dutch Gender Platform
- Women Ending Poverty
- Words Unlimited
- World Vision

Y.

- YellowSunshine
- YEP
- Youbedo B.V.
- YouLynq.me

Z.

- Zandbergen World's Finest Meat B.V.

4.3 Onze communicatie.

In onze communicatie zetten we centraal dat een wereld zonder honger haalbaar is én nodig is. Dat doen we via persoonlijke communicatie en het onderhouden van warme contacten met investeerders. Met het grote publiek delen we onze boodschap via partners, online campagnes en social media. En altijd heeft onze boodschap de eigen, herkenbare Hunger Project Nederland-stijl.

Gelijkwaardigheid.

Onze community-led aanpak en gelijkwaardigheid vormen de basis van al onze communicatie. We vertellen authentieke verhalen die laten zien wat mogelijk is. We brengen mensen altijd respectvol in beeld. Niet als afhankelijk slachtoffer, maar als capabele actor.

Onze foto's vormen het hart en ziel van onze communicatie. Wereldwijd geldt dat alle geportretteerden met een ondertekend *informed consent*-formulier expliciet toestemming geven voor het nemen en gebruiken van hun foto. Dat is een belangrijk onderdeel van ons beeldintegriteitsbeleid. Voor foto's van minderjarigen geven zichzelf en hun ouders/verzorgers toestemming.

Een consequentie van deze keuze is dat een groot deel van de fotodatabase voor 2022 niet meer bruikbaar is. In het verleden hebben we die toestemming namelijk niet consequent vastgelegd. In 2023 werkten wij nauw samen met communicatiecollega's wereldwijd om vast te stellen voor welk beeldmateriaal geen toestemming is opgetekend en om de database te vullen met nieuwe foto's waarvoor wél toestemming is gegeven. Ook hebben we bijgedragen aan het optimaliseren van het toestemmingsformulier, het vergemakkelijken van het gebruik ervan en het waarborgen dat *informed consent* ook écht 'geïnformeerd' betekent, en niet een lege rituele handeling.

Tone-of-voice.

De Hunger Project-stijl is herkenbaar, en is een reflectie van ons motto 'het kan wél'. Wij zijn positief,

inspirerend, eerlijk en hoopvol in zowel tekst als beeld. We willen de aanjager zijn van dromen dat het anders kan. Zonder onze ogen te sluiten voor de grote mondiale problemen delen we oplossingen en laten we zien wat mogelijk is. Door de impact van onze programma's te tonen, maar ook door te laten zien wat níet lukt, waarover we struikelen en wat we daarvan leren.

Taalkeuzes.

Ons principe van gelijkwaardigheid is terug te zien in taalkeuzes. Zo gebruiken we het woord 'investeerder' in plaats van 'donateur'. En zo willen we meer woorden niet gebruiken in onze communicatie. Daarvoor bedenken we onze eigen alternatieven. Deze lijst met woordkeuzes (die we de 'Leuk & Jeuk-lijst' noemen) is groeiende en blijft *work in progress*.

**We vertellen
authentieke verhalen
die laten zien wat
mogelijk is.**

”

Eind 2023 lanceerde branchevereniging Partos de *Inclusieve Communicatiegids voor Internationale Samenwerking*. Daarin worden vanuit basisprincipes voor humanitaire communicatie ook keuzes gemaakt voor inclusieve woorden. In 2024 zullen we deze communicatiegids en woordenlijst naast onze eigen woordenlijst leggen, en met elkaar verder reflecteren op onze eigen taalkeuzes.

Genomineerd voor Vlieg in het Oog Award.

Omdat we zo hechten aan gelijkwaardigheid en respect, ook in onze communicatie, was het schrikken toen we eind 2023 genomineerd bleken te zijn voor de Vlieg in het Oog Award. Het Expertisecentrum Humanitaire Communicatie (HuCom) looft deze ‘prijs’ uit voor de minst geslaagde campagne van een Nederlandse ontwikkelingsorganisatie.

Opvallend genoeg was het geen nominatie voor een actuele campagne, maar voor een oude

animatievideo uit 2015. In 2022 hadden we de feitelijke cijfers over honger in de wereld in de video weliswaar een update gegeven, maar we hadden er geen campagne mee gevoerd. Nog opvallender was dat we in 2016 voor exact dezelfde video genomineerd waren geweest voor de tegenhanger van de Vlieg in het Oog Award: de Hoogvlieger Award. Daarbij werd dezelfde video geroemd als voorbeeld voor hoe het lastige vraagstuk honger wél op een creatieve, respectvolle en volledige manier in beeld gebracht kon worden.

We wonnen de Award uiteindelijk niet. Maar als team hebben we wel uitgebreid stilgestaan bij de nominatie. En bij wat er in 7 jaar tijd veranderd is, waardoor iets wat in 2016 nog werd gezien als origineel en informatief, in 2023 ‘sensationalistisch en simplistisch’ overkwam. En wat we in het vervolg beter kunnen doen.

Die lessen willen we in 2024 in de praktijk brengen. Dan maken we een nieuwe Hunger Project-introductievideo, ter vervanging van de animatievideo. We delen de uitspraak in het juryrapport van HuCom dat er meer nodig is om honger op te lossen dan alleen mensen met honger die er samen de schouders onder zetten. Net zo goed is aandacht nodig voor de onderliggende, systemische oorzaken van honger. Dat is helemaal in lijn met onze eigen strategie en dat kunnen we beter uitleggen. Maar waar we ons niet in kunnen vinden, is dat het ‘simplistisch’ of ‘sensationeel’ is om te stellen dat honger niet nodig is. Daarin varen wij onze eigen koers: een wereld zonder honger is en blijft onze grote visie. Wij denken dat het wél kan, en ons werk laat dat zien.

Wie willen wij bereiken.

Hoewel we een wereldwijde organisatie vormen met een groot bereik, zijn wij geen grote publieksorganisatie. Vanwege de hoge kosten

zoeken we niet zelf het grote publiek op met commercials of abri-posters. Onze bestaande achterban bedienen we het liefst met persoonlijke communicatie, zoals live gesprekken, rapportages op maat, digitale nieuwsbrieven, inhoudelijke bijeenkomsten en gepersonaliseerde acties.

Tegelijkertijd vinden we het belangrijk dat zoveel mogelijk maatschappelijke organisaties, bedrijven, particulieren, fondsen en stichtingen over The Hunger Project horen en onze visie ondersteunen. Daarom delen wij onze boodschap en aanpak met een groter publiek via onze eigen social media kanalen, via (social) media van partners, op relevante podia en in de media.

Bekendheid en bereik vergroten.

Om onze naamsbekendheid en het bereik van onze boodschap te vergroten, werkten we ook in 2023 samen met online partner

We Boost Brands. Zo konden we onze online vindbaarheid optimaliseren door onze Google Ad Grant (10.000 dollar per maand aan gratis zoekadvertenties) slimmer in te zetten. Met webbeheerder Lyfter voerden wij verschillende verbeteringen aan onze website door. En met de online campagne Food for Thought bereikten we, ook door de online inzet van onze bekende partners Omdenken, Gewoon JIP. en Derek Otte, een publiek dat ons nog niet kende.

Ook de kanalen van onze partners spelen een belangrijke rol. Zo bereikten wij vorig jaar 4 keer zo’n 4,5 miljoen mensen dankzij onze column in het inspiratiemagazine van Blokker. Investeerders als PayPal en MeeMaken B.V. gaven ons een podium in hun interne en externe communicatiemiddelen. En partners als Openbank, de Postcode Loterij, Vivera, Delicia en tal van online supporters deelden actief ons verhaal op World Hunger Day of World Food Day.

Je uitspreken in het huidige gepolariseerde klimaat is best ingewikkeld.

Ook de particuliere acties leverden zichtbaarheid op voor The Hunger Project Nederland. Zo konden we via voetbaltoernooi The Zero Hunger Games rekenen op een groot aantal leuke publicaties. Voor de fondsenwervende acties van de studenten van Nyenrode was eveneens veel aandacht.

Uitspreken.

In lijn met onze nieuwe strategie spraken we ons in 2023 meer uit over onderwerpen die raken aan de diepere oorzaken van ongelijkheid en honger. Zo werkten we met 70 organisaties binnen de Food4All-coalitie aan aanbevelingen voor een

duurzaam landbouwbeleid dat rekening houdt met de rest van de wereld. Dit manifest overhandigden we in de Tweede Kamer aan de voltallige Kamercommissie LNV. Ook deden we mee aan een paginagrote oproep aan de ING in de Nederlandse kranten. De boodschap: investeer ons geld niet langer in het aanboren van nieuwe voorraden fossiele brandstof. Want klimaatverandering treft miljoenen kleinschalige boeren in onze programmalanden dagelijks.

Samen met tientallen andere maatschappelijke organisaties deden we een oproep om het recht om te demonstreren te respecteren, onder andere met een opiniestuk en een brief aan de gemeenteraad van Den Haag. Ook sloten we ons aan bij campagnes van Partos. Zo ondertekenden we bijvoorbeeld een oproep van meer dan 80 organisaties om te stoppen met bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking. Deze werd gepubliceerd als advertentie in het *AD* en *Trouw*. Voorafgaand aan de verkiezingen lanceerden we samen met meer dan 50 maatschappelijke organisaties een manifest waarin we de aanstaande

politiek leiders opriepen om te staan voor menselijkheid en rechtvaardigheid. Deze boodschap werd verder verspreid via radiocommercials, een online campagne en onze gezamenlijke deelname aan de Mars voor Klimaat en Rechtvaardigheid in Amsterdam.

Je uitspreken in het huidige gepolariseerde klimaat is best ingewikkeld. Alleen al binnen onze eigen organisatie zijn de meningen lang niet altijd eenduidig of gelijkgestemd. We kiezen daarom zorgvuldig en afgewogen waar we wel en waar we niet aan meedoen (meer daarover in hoofdstuk 6).

Deel 2

Interne Organisatie en Financiën.

5. Hoe we dat organiseren.

The Hunger Project Nederland is een autonome organisatie, tegelijkertijd zijn we onderdeel van een wereldwijd netwerk. In dit hoofdstuk leest u over de inrichting en het beleid van onze organisatie in Nederland en wereldwijd.

De wereldwijde organisatie.

The Hunger Project Global is gevestigd in New York, Verenigde Staten. Het hoofdkantoor heeft weliswaar formeel een coördinerende rol, maar de laatste jaren is steeds minder sprake van een ‘klassiek’ hoofdkantoor als spil van de organisatie. Die ontwikkeling is versterkt door de coronalockdowns: veel Amerikaanse collega's werken vanuit huis.

The Hunger Project is een wereldwijd netwerk waarin de taken onderling verdeeld zijn. In de zogenaamde Global Partnership Agreement zijn de taken vastgelegd. Er vindt een verschuiving plaats van een organisatie met een centraal, coördinerend hoofdkantoor naar een matrixorganisatie.

Inrichting internationale organisatie.

Ook in 2023 stuurde een Executive Team de internationale organisatie aan. Dit legt verantwoording af aan de mondiale Raad van Toezicht, de [Global Board](#). Daarin zitten 9 onafhankelijke bestuurders; 6 van hen – waaronder de voorzitter – zijn vrouwen. De leden komen uit de Verenigde Staten, Latijns-Amerika, Australië, Afrika en Zuidoost-Azië.

De Global Board krijgt advies van de Partner Country Advisory Council (PCAC). Hierin zitten alle voorzitters van de partnerlanden. Op deze manier voeden zij het beleid en het toezicht op wereldwijd niveau. In 2023 vonden 4 telefonische PCAC-besprekingen plaats.

In 2023 had de PCAC een Zwitserse voorzitter. Begin 2024 heeft de voorzitter van de Nederlandse Raad van Toezicht die rol overgenomen.

Daarnaast bestaan diverse internationale formele samenwerkingsverbanden. Vanuit Nederland leidt een van de directeuren, Annelies Kanis, het Global Grants and Compliance Team. Dat team houdt zich bezig met de geormerkte fondsenwerving en compliance wereldwijd. Vanuit die rol zat zij ook in 2023 het Operations Team voor en was zij aanwezig bij alle besprekingen van het Global Board Audit Committee. Deze werkzaamheden voor de internationale organisatie beslaan grofweg 40% van haar tijd, ofwel 16 uur per week.

Alle landen werkten het wereldwijde strategische meerjarenkader uit voor hun eigen situatie.

Strategisch meerjarenplan.

In 2023 werkten alle landen het wereldwijde strategische meerjarenkader uit voor hun eigen situatie. Ook in Nederland schreven we een op maat gemaakt meerjarenplan. Meer daarover is te lezen in hoofdstuk 2 en paragraaf 3.3.

Selectie van projecten en programma's.

Hoofdstuk 3 gaat over projecten die The Hunger Project Nederland in 2023 heeft gefinancierd. In de bijlage op pagina 101 staan alle projecten op een rij.

Bij de selectie van programma's en projecten kijkt The Hunger Project Nederland naar de volgende factoren:

- Sluiten ze aan bij de versnellers en externe ontwikkelingen van ons nieuwe strategisch plan?
- Bouwen ze voort op kennis en expertise die we in Nederland hebben opgebouwd?
- Zijn er mogelijkheden voor opschaling, beleidsbeïnvloeding en kennisopbouw in programmalanden?

De samenwerking.

Wanneer The Hunger Project Nederland een programma financiert, sluiten we een interne overeenkomst (*MoU, Memorandum of Understanding*) met het betreffende landenkantoor. In deze overeenkomst staan de verschillende verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld de hoogte van de financiering en de data en eisen voor de rapportages. Betalingen gaan rechtstreeks naar

het betreffende programmaland op basis van onderbouwde betalingsverzoeken.

We blijven goed op de hoogte van de voortgang van projecten en programma's, met name die waar wij direct financieel aan bijdragen. Sinds 2018 kan de hele wereldwijde organisatie via het online toegankelijke Budget Platform de bestedingen per project volgen.

We schreven actief mee aan 30 financieringsvoorstellen van The Hunger Project in andere landen.

Daarnaast ontvangt The Hunger Project Nederland voor alle projecten halfjaarlijkse – en waar nodig vaker – inhoudelijke en financiële rapportages. Bovendien houden we rechtstreeks contact over de voortgang van projecten door te e-mailen en

beeldbellen en door wereldwijde vergaderingen en veldbezoeken. Medewerkers van The Hunger Project Nederland bezochten in 2023 India, Malawi, Mozambique en Uganda.

Bijdragen aan fondsenwerving en programma's.

Ook in 2023 hielp The Hunger Project Nederland actief met het versterken van teams en programma's in andere landen. We konden ondersteuning bieden bij het uitwerken van de internationale meerjarenstrategie tot nieuwe landenstrategieën. Ook coördineerden en ondersteunden we de vele tientallen fondsenwervingsvoorstellen die wereldwijd werden ontwikkeld. We schreven bovendien actief mee aan 30 financieringsvoorstellen van The Hunger Project in andere landen – in totaal werd 22,3 miljoen euro aangevraagd. Van de aanvragen werden er 21 gehonoreerd, voor in totaal bijna 17 miljoen euro. Die inkomsten lopen niet via onze boeken – maar dragen wel bij aan onze missie. We droegen daarnaast 54.094 euro af aan onze collega's in de Verenigde Staten. Dit is een bijdrage in de kosten voor hun rol en taken in monitoring, evaluatie en leren en financieel beheer. Meer daarover is te lezen in hoofdstuk 7.

Organisatie in Nederland.

Team in Nederland.

Eind 2023 had The Hunger Project Nederland 14 fte in dienstverband (20 mensen), aangevuld met 6 zzp'ers met specifieke opdrachten voor opgeteld 1,3 fte. In totaal dus 15,3 fte, waarvan het merendeel in deeltijd werkte. Daarnaast werkten 2 stagiairs elk een aantal maanden met ons mee.

Vrijwilligers.

In 2023 zetten 10 vrijwilligers zich in voor The Hunger Project Nederland. Sommigen leverden een structurele bijdrage, anderen waren ad hoc inzetbaar, vooral op het sportevenement The Zero Hunger Games. De vrijwilligers droegen bij in tijd, met expertise, en met ideeën en contacten. Ons vrijwilligersbeleid focust op het inspireren en binden van vrijwilligers.

Bezoldigingsbeleid directeur-bestuurders.

De remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht volgt de regeling '*Beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht*' (zie goededoelennederland.nl). De weging

van de functiezwaarte van de directie van The Hunger Project werd in 2021 en begin 2024 opnieuw getoetst, met de gegevens uit 2023. In beide gevallen leverde dit een zogenaamde BSD-score van (435 x 87% =) 379 punten voor beide directeur-bestuurders. Die score valt in BSD-categorie G. In 2023 hoorde daar een maximaal bruto jaarinkomen van 119.862 euro bij. Die norm werd, net als in alle voorgaande jaren, ook in 2023 niet overschreden.

De beloning van de directie voldoet daarmee aan de Erkenningregeling Goede Doelen, die op 1 januari 2016 is ingevoerd. Daarin is voor het jaarinkomen van een directeur-bestuurder voor 2023 een absoluut maximum vastgelegd van 148.828 euro voor bruto salaris, vakantiegeld en eventuele variabele beloning. Voor het jaarinkomen plus de werkgeversbijdrage pensioen geldt een maximum van 223.000 euro. De beloning van de directie is ook ruim onder de grens van 205.000 euro conform de Wet Normering Topinkomens voor de sector ontwikkelingssamenwerking.

De hoogte en samenstelling van de bezoldiging van de directie wordt voor de volledigheid hieronder

toegelicht. Ook zijn deze gegevens opgenomen in de jaarrekening, in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Bezoldiging directeur-bestuurders in de praktijk.

De directie van The Hunger Project Nederland bestaat uit twee personen: Evelijne Bruning (sinds 2009) en Annelies Kanis (sinds 2017). Samen vormen zij ook het bestuur van de organisatie. Zij voeren zeer regelmatig onderling overleg – alle besluiten worden, conform de reglementen, gezamenlijk en in overeenstemming genomen. Er is dus sprake van een collectieve eindverantwoordelijkheid.

De directie speelt sinds 2014 een actieve, formele en leidende rol in de wereldwijde organisatie van The Hunger Project (393 medewerkers, ongeveer 23 miljoen dollar per jaar). De Raad van Toezicht houdt toezicht op de directeur-bestuurders. Ze benoemt en beoordeelt hen, stelt de beloningen vast en kan hen schorsen of ontslaan (meer hierover in hoofdstuk 6).

Evelijne Bruning werkte in 2023 met een vaste aanstelling 36 uur per week. Haar totale jaarinkomen,

inclusief pensioenbijdrage, bedroeg 101.769 euro. Dit is het bruto salaris plus vakantiegeld – The Hunger Project kent geen eindejaarsuitkering of variabele beloning.

Naast haar werk voor The Hunger Project heeft Evelijne zich in 2023 onbezoldigd ingezet als adviseur voor de AMID postdoc-opleiding van de Radboud Universiteit en als regiocoördinator Achterhoek voor de stichting Erfdelen. Vanaf maart 2022 was Evelijne langdurig ziek (post-covid, dus niet-werkgerelateerd). Op advies van de bedrijfsarts heeft zij een geleidelijk re-integratietraject gevolgd. Sinds de zomer van 2023 werkt zij weer volledig. Haar salariskosten werden daarom ook in 2023 voor een deel betaald uit een daarvoor afgesloten verzekering.

Annelies Kanis werkte in 2023 voltijds (38 uur per week), met een vaste aanstelling. Haar bruto jaarinkomen, inclusief pensioenbijdrage, bedroeg 109.809 euro. Naast haar aanstelling was zij lid van de Raad van Toezicht en voorzitter van de auditcommissie van stichting Vrouwenopvang Rosa Manus.

Opleidingen.

In 2023 maakte The Hunger Project de volgende opleidingen van medewerkers mogelijk:

- The Suddes Group: training fondsenwerving voor 2 medewerkers
- Coachingstraject voor 2 medewerkers door vrijwillige, professionele trainers (via The Hunger Project Global)
- Direction: feedforward, constructieve aanspreekcultuur voor het hele team
- Praktisch personeelsmanagement voor 1 medewerker
- Schrijfcursus met ChatGPT voor 1 medewerker
- Basic HEAT veiligheidskursus voor 1 medewerker

Ziekteverzuim.

Het ziekteverzuim lag in 2023 op 6,5%, in 2022 op 8%. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde van 4,8% (CBS-gemiddelde voor 2023, in 2022 5,6%). Het percentage werd mede veroorzaakt door drie langdurig zieken. Hun ziekteverzuim was niet werkgerelateerd, in 1 geval ging het om een zwangerschap. Het kortdurende en middellange verzuim besloegen samen 2,5% van die 6,5% (in 2022: 1,65% van 8%), het overige deel bestond uit lang verzuim.

The Hunger Project Nederland maakt gebruik van een Arbodienst. In 2023 maakten drie medewerkers gebruik van begeleiding door deze dienst. Eén medewerker had zwangerschaps- en bevallingsverlof, en 1 medewerker maakte gebruik van 9 weken betaald ouderschapsverlof, wat mogelijk is sinds augustus 2022.

Personeelsbeleid.

Voor de evaluatie- en beoordelingsgesprekken gebruikten we in 2023 dezelfde drie kernvragen als voorgaande jaren: waar ga je vooral mee door? Waar ga je mee stoppen? En waar ga je mee beginnen? Medewerkers voeren de evaluatiegesprekken met 2 collega's. Aan het einde van het jaar vonden evaluatiegesprekken plaats van medewerkers met de directie.

Medewerkers kunnen ook onder werktijd deelnemen aan een vaste intervisiegroep, de zogenaamde Klimplantgroepen. In 2023 maakten 4 medewerkers hier gebruik van.

De Raad van Toezicht voert jaarlijks een beoordelingsgesprek met de directeur-bestuurders. Zij gebruiken hiervoor dezelfde kernvragen en

vragen van tevoren (op vertrouwelijke basis) aan alle medewerkers om input. De gesprekken met de directie zijn in het najaar van 2023 gevoerd.

Kernwaarden en personeelswijzer.

In de personeelswijzer van The Hunger Project staan behalve de richtlijnen voor presteren en ontwikkelen, belonen en groeien ook een aantal kernwaarden:

- Ambitie
- Zelfredzaamheid
- Gelijkwaardigheid
- Verbinding
- Creativiteit

Duurzaam kantoor en thuiswerken.

The Hunger Project deelt het duurzame bedrijfspand Nieuwe Vaart in Utrecht met andere ideële en ondernemende organisaties, zoals IDH, Natuur & Milieu en BoPInc. Op de door onszelf ingerichte etage delen we de keuken, videobelruimte en vergader- en lunchruimte met het team van Netherlands Food Partnership en BoPInc.

Ook in 2023 wisselden de meeste medewerkers het werken op kantoor af met thuiswerken. Zo wisselen ze drukke overlegdagen af met concentratiedagen.

Gemiddeld werken van maandag tot donderdag 8 mensen op kantoor. Ons teamoverleg vindt standaard eens per maand online plaats, verder spreken mensen op kantoor af als ze elkaar nodig hebben. Het hele team ontmoet elkaar minstens 2 keer per jaar bij een teamdag.

Reglementen en procedures.

Gedragscode en bescherming personen.

The Hunger Project vindt een veilige en vertrouwde omgeving van essentieel belang voor iedereen waarmee we in contact komen. Zowel voor mensen in de gemeenschappen waarmee we werken, als voor vrijwilligers en werknemers. We werken hard aan een goed werkend integriteitssysteem én aan een cultuur waarin veiligheid centraal staat. In zo'n cultuur durven medewerkers en vrijwilligers die integriteitsschendingen waarnemen, zich hierover uit te spreken en incidenten te rapporteren.

Onze internationale gedragscode en de specifieke opvolging daarvan in Nederland voldoen aan de eisen van branchevereniging Partos en het ministerie van Buitenlandse Zaken. Op de internationale website van The Hunger Project staat [een uitgebreid](#)

[overzicht van richtlijnen voor het wereldwijde beschermingsbeleid van personen](#). Ze omvatten stappen rond preventie, melding en handhaving, en maken duidelijk wie verantwoordelijk zijn en wat het communicatiebeleid omvat.

De navolging van deze richtlijnen door de verschillende programma- en projectlanden wordt jaarlijks bekeken, in samenspraak met het hoofdkantoor in New York. Waar nodig worden de richtlijnen dan aangepast. Alle medewerkers van The Hunger Project Nederland, zzp'ers en leden van de Raad van Toezicht hebben onze gedragscode ondertekend. Ook hanteren we sinds 2022 een zogenaamde *ethical photo policy*. Dit beeldbeleid maakt dat we zorgvuldiger omgaan met beelden van mensen uit onze programmalanden (meer daarover in hoofdstuk 4.3).

Binnen Nederland en de door Hunger Project Nederland gefinancierde projecten is in 2023 geen melding gedaan. Binnen het Right2Grow-programma is wél een melding gedaan van grensoverschrijdend gedrag bij een van de alliantiepartners. Deze melding heeft The Hunger Project Nederland, als penvoerder van de alliantie, conform de procedure aangegeven

bij het ministerie van Buitenlandse Zaken, de financier van Right2Grow. Het ging om een vrijwilliger bij het Right2Grow-project. De melding is onderzocht en naar aanleiding daarvan is de vrijwilliger uit zijn functie ontheven en aangegeven bij de politie, die het onderzoek verder heeft voortgezet. Het slachtoffer heeft passende zorg gekregen, de veiligheid en het welzijn worden verder gemonitord. Als in de toekomst extra (psychosociale) zorg nodig is, zal deze worden gegeven. De alliantiepartner heeft bovendien een opfriscursus *safeguarding* gegeven aan alle vrijwilligers in het betreffende gebied. Ook wordt de klachtenprocedure daar versterkt.

Binnen The Hunger Project blijven we bouwen aan een cultuur van bescherming, waarin medewerkers meldingen durven te doen. Ook in 2023 waren er trainingen om aan deze cultuur te werken. Wereldwijd vormden de *safeguarding officers* een netwerk. Zij ondersteunen elkaar en komen regelmatig bijeen.

Vertrouwenspersonen in Nederland.

The Hunger Project Nederland heeft – aanvullend op de internationale Hunger Project-richtlijnen en het externe klokkenluiderspunt – twee

vertrouwenspersonen: binnen het team en de Raad van Toezicht. In geval van een melding overleggen zij met elkaar of zij alleen of gezamenlijk spreken met de betreffende medewerker. Vervolgens komen ze met een aanbeveling. In 2023 namen opnieuw geen medewerkers van The Hunger Project Nederland contact op met een van de vertrouwenspersonen.

Duurzaamheidsbeleid.

Als organisatie die zich inzet voor een duurzaam einde aan chronische honger, vindt The Hunger Project het belangrijk dat ook al het andere om het werk heen zo eerlijk en duurzaam mogelijk is. Voor het woon-werkverkeer en dienstreizen binnen Nederland werden ook in 2023 het openbaar vervoer en de OV-fiets gebruikt, en alleen wanneer noodzakelijk een auto. Ons schoonmaakbedrijf werkt zoveel mogelijk met milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen. Voor drukwerk gebruiken we FSC-gecertificeerd papier en papier dat is gemaakt van afvalstromen uit de landbouwsector. Daarnaast printen we niet wanneer dat niet hoeft – ook dit jaar bleek dat we prima konden werken zonder al dat papier.

In 2023 zijn relatief veel internationale reizen gemaakt. Na de lange covid-periode hebben we in

2022 en begin 2023 een kleine inhaalslag gemaakt om een aantal programma's weer te bezoeken. Tijdens corona bleek dat er meer mogelijk was via online overleg dan we van tevoren hadden kunnen voorzien. Naar verwachting leidt dit op termijn tot een verdere daling van het aantal reizen.

Wij werken zo groen en duurzaam mogelijk, liefst zonder daar een onnodige bureaucratisch-administratieve wedstrijd van te maken. Maar het kan natuurlijk altijd beter. Daarom blijven wij onszelf uitdagen om nóg duurzamer te worden.

Klachtenprocedure.

We streven ernaar om onze werkzaamheden, zoals vermeld in de doelstellingen en uitgewerkt in de beleidsplannen, zo goed mogelijk uit te voeren. Dit geldt zowel voor concrete werkzaamheden als voor de communicatie hierover naar medewerkers, vrijwilligers, investeerders, partnerorganisaties, het algemene publiek en alle andere betrokkenen. Klachten over het werk van The Hunger Project of over medewerkers of vrijwilligers zullen we te allen tijde behandelen volgens vastgestelde richtlijnen. Zo leren we van eventuele fouten en kunnen we ons werk optimaliseren. De rapportage van de

afhandeling geeft bovendien informatie aan het management en bestuur. In 2023 waren er net als in voorgaande jaren geen klachten.

Complimentenbeleid en juichregeling.

Het einde van de honger is een groot, ver en wat abstract doel. Om niet onderweg de moed te verliezen vinden we het belangrijk elke kleine stap vooruit te markeren en vieren. Mede daarom hanteren we – naast de voor de CBF-erkenning verplichte klachtenregeling – ook een complimentenbeleid. Bovendien vieren we elk succes, hoe klein ook. Alle successen en complimenten delen we met elkaar – in 2023 waren het er eigenlijk opnieuw te veel om te tellen.

Privacy en databeveiliging.

Vanzelfsprekend nemen wij de privacy, en daarmee de bescherming van persoonsgegevens, van onze investeerders en contacten zeer serieus. In lijn met de Wet Meldplicht Datalekken richtten wij in samenwerking met onze softwareleveranciers (Microsoft 365, Blackbaud-Etapestry, Pipedrive, NMBRS van Nelis en Van Ekelenburg, StoneX en Exact) onze privacy-gerelateerde processen zo in dat de kans op een datalek zo klein mogelijk is.

Midden 2023 zijn wij overgestapt naar Windows 365 om de beveiliging van onze data ook op lange termijn te kunnen garanderen. Alle medewerkers beschikken over een goed beveiligde werklaptop. Hierdoor kunnen ze niet meer inloggen op thuiscomputers – dit is veiliger. In alle systemen wordt gewerkt met 2-factor authenticatie. Daarnaast worden alle papieren met mogelijk privacygevoelige informatie bewaard in afsluitbare kasten. Wanneer nodig worden ze veilig afgevoerd en vernietigd door een gespecialiseerd bedrijf.

Verschillende financiers worden liever niet met naam en toenaam genoemd, onder andere omdat ze bezorgd zijn dat ze dan overspoeld worden door aanvragen van anderen. Zij worden om die reden niet opgenomen in onze publieke overzichten.

Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Ook in 2023 doorliepen wij opnieuw het stappenplan van de digitale AVG-tool om te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze tool helpt ons door de vaak lastige materie en laat zien dat we alle inspanningen hebben gepleegd om te voldoen aan

de AVG. We controleren en actualiseren de gegevens regelmatig. In 2023 hebben we ons privacybeleid verder aangescherpt. Het beleid is te lezen [op onze website](#).

Maatregelen om risico's te beperken.

In een internationale netwerkorganisatie zijn veel risico's die voor het ene land gelden, ook relevant voor het andere land. Onze directeur Annelies Kanis zette daarom in 2021 de risicomatrix op voor de wereldwijde organisatie. Deze werd in 2022 verder verfijnd. Tweemaal per jaar bespreken we deze audit in de internationale auditcommissie. In Nederland voegen wij onze eigen risico's toe aan de wereldwijde risico's. Deze bespreken we standaard als onderdeel van de vergadering met onze Raad van Toezicht.

De risicomatrix bestaat voor elk risico uit: een score voorafgaand aan maatregelen, een uitgebreide omschrijving van maatregelen, een score na maatregelen en een beoordeling of het betreffende risico daarmee zo laag mogelijk is. Op een schaal van 1-4 worden scores gegeven aan zowel de kans dat iets gebeurt als de gevolgen daarvan, de impact. Die twee scores worden met elkaar vermenigvuldigd (met als

maximale score 16). Hieronder een verkorte weergave van de internationale matrix, gevolgd door de risico's die specifiek voor Nederland gelden. Alleen risico's met een totaalscore van 6 en hoger zijn opgenomen.

Risico's wereldwijd.

We hebben de volgende wereldwijde risico's geïdentificeerd:

Uitvoering – kwaliteit van programma's is afhankelijk van goed personeel.

Wij zijn afhankelijk van goed en goed gekwalificeerd personeel. Het is moeilijk om goede staf aan te trekken en te behouden. Kansscore 4, impactscore 2, totaalscore 8.

Maatregelen:

- Jaarlijkse analyse van het niveau van salarissen in relatie tot andere organisaties, bieden van passende salarissen. Eind 2023 zijn salarissen bijgesteld na een wereldwijd 'benchmarkonderzoek'.
- Leiderschapstrajecten en andere training/uitwisseling voor medewerkers.
- Sinds 2023: update van HR-beleid per programmaland.

- Vanaf 2024 nieuw bij The Hunger Project Nederland: de Geluksmeter. Deze meet elk half jaar het welzijn van medewerkers. De bevindingen worden besproken in teamoverleggen. Daarnaast heeft The Hunger Project Nederland meegedaan aan de tweejaarlijkse benchmark van Goede Doelen Nederland/Partos.

Financiën en uitvoering – de organisatie groeit, de systemen groeien mee.

De wereldwijde organisatie is complexer geworden vanwege meer geormerkt geld van diverse grote financiers. De IT-systemen en andere richtlijnen lopen daarbij achter. Kansscore 2, impactscore 2, totaalscore 4.

Maatregelen:

- Extra investeringen in de overgang naar een gezamenlijk financieel systeem voor programmalanden.
- Meer onderling overleg tussen financieel medewerkers en meer training voor deze groep.
- Een nieuwe financiële integriteitsprocedure met meer stringente richtlijnen en bijbehorende training.
- Interne audits in programmalanden conform een rolatierooster.

- Training op het gebied van financiën en compliance voor directeuren en hoofden financiën.
- Nieuw financieel en projectmanagementsysteem. Dit is in 2023 live gegaan in twee landen, Malawi en Senegal.

Bescherming en veiligheid – veiligheidssituatie in programmalanden.

De veiligheidssituatie is in 2023 in een aantal landen wederom verslechterd (onder andere in Ethiopië, Benin en Burkina Faso). Dit betekent in de eerste plaats uiteraard een risico voor medewerkers en mensen met wie we werken in de dorpen, maar ook voor de uitvoering van programma's. Kansscore 3, impactscore 4, totaalscore 12.

Maatregelen:

- Frequent overleg met landen waar veiligheid een issue is.
- Jaarlijkse veiligheidsreviews vanuit de internationale organisatie bij landen in conflict.
- Analyses van een externe veiligheidsadviseur.

Bescherming en veiligheid – onheuse bejegening, machtsmisbruik.

Ook binnen een organisatie voor de bestrijding van armoede en honger kan intimidatie en machtsmisbruik plaatsvinden. Dit raakt ook hier als eerste mensen: zij worden onheus bejegend en daarmee benadeeld. Daarnaast vormt dit een risico voor de uitvoering van onze programma's. Kansscore 2, impactscore 3, totaalscore 6.

Maatregelen:

- Integriteitstrainingen.
- Jaarlijkse ondertekening van de Code of Conduct, inclusief aandacht voor veranderingen van jaar tot jaar.
- Nieuw in 2023: een uniform systeem voor achtergrondchecks.
- Nieuw vanaf 2024: online vindplek voor alle regelingen en trainingen, inclusief toelichtingen.

Uitvoering – beveiliging van data.

We willen voorkomen dat derden toegang hebben tot onze data. Daarom is het wereldwijd, maar ook in Nederland, steeds meer noodzakelijk om te kijken naar de beveiliging. Kansscore 2, impactscore 2, totaalscore 4.

Maatregelen:

- The Hunger Project Nederland is in 2023, na extern advies, overgaan van een extern bureaublad naar Windows 365. Dit betekent dat medewerkers alleen nog kunnen werken op een door The Hunger Project geleverde en beheerde laptop.
- The Hunger Project Global heeft in 2023 een stringente 2 factor authenticatie doorgevoerd. Ook volgen medewerkers verplicht trainingen over phishing en andere risico's. Ook medewerkers van The Hunger Project Nederland nemen deel aan deze trainingen.
- Nieuw in 2024: The Hunger Project Global gaat een kwetsbaarheidsscanner uitvoeren en aan de hand daarvan eventueel extra maatregelen introduceren.

Nederlandse risico's.

Uitvoering – Nederlandse medewerkers in onveilige situaties.

Aansluitend bij het wereldwijde veiligheidsrisico, zijn ook de risico's voor Nederlandse medewerkers op reis groter geworden. Kansscore 3, impactscore 4, totaalscore 12.

Maatregelen:

- De externe veiligheidsadviseur van de wereldwijde organisatie geeft op verzoek advies aan Hunger Project-medewerkers. The Hunger Project Nederland heeft hier in 2023 gebruik van gemaakt voor een bezoek aan Uganda.
- Goed contact met de ambassades en samenwerkingspartners voorafgaand aan bezoeken.
- Een medewerker heeft een veiligheidstraining gevolgd, een andere medewerker zal dit in 2024 doen.

Uitvoering – inrichting van en controle op administratieve organisatie.

The Hunger Project Nederland is de afgelopen jaren gegroeid. Ook is de regelgeving ingewikkelder geworden. Daarmee is de kans groter dat we niet voldoen aan de gestelde normen. Kansscore 2, impactscore 3, totaalscore 6.

Maatregelen:

- Functiescheiding.
- Accountantscontrole en advies.
- Opbouw van reserves om het risico op verlies van fondsen te dekken.
- Een contractenregister met alle verplichtingen.

Uitvoering – vertraging van programma’s en fondsenwerving door onvoorziene omstandigheden.

Onvoorziene omstandigheden (zoals een pandemie) kunnen leiden tot vertraging, en daarmee hogere kosten. Hierdoor duurt het langer om te komen tot de beloofde resultaten. In Nederland kan ziekte of uitval leiden tot lagere inkomsten en het niet behalen van doelstellingen, mede omdat we er expliciet voor kiezen om met een klein team te werken. Kansscore 3, impactscore 3, totaalscore 9.

Maatregelen:

- Inzet op digitaal werken en frequent contact met programmalanden.
- Inbouwen van de post ‘onvoorzien’ in begrotingen.
- Frequent overleg met investeerders over de ontstane situatie.
- Opbouwen van kennis en ervaring in het Nederlandse team om elkaar goed te kunnen vervangen bij uitval.
- Verzekering om bij uitval van medewerkers externen te kunnen inhuren.
- Opbouwen van een netwerk van externen die kunnen inspringen bij complexe kansrijke financieringsmogelijkheden.

Uitvoering – daling van inkomsten in programmalanden, dekking kosten landenkantoren.

Als er in de programmalanden een sterke daling in inkomsten plaatsvindt (vanuit andere bronnen dan The Hunger Project Nederland) heeft dat effect op de dekking van de kosten van landenkantoren. Het uiteindelijke resultaat kan zijn dat projecten van The Hunger Project Nederland dan geen doorgang kunnen vinden. Kansscore 2, impactscore 3, totaalscore 6.

Maatregelen:

- Zorgvuldige afstemming tussen The Hunger Project Nederland en The Hunger Project Global.
- Leidende rol in het Global Grants and Compliance Team dat zicht houdt op inkomsten wereldwijd en financiers naar de juiste plekken leidt.
- Een nieuw grant managementsysteem dat sneller managementinformatie over korte en lange termijn situatie op kan leveren.

Uitvoering – werken in een alliantie als penvoerder.

The Hunger Project Nederland is penvoerder van de Right2Grow-alliantie. Gebeurtenissen bij een van de alliantiepartners kunnen leiden tot een verhoogd risico voor The Hunger Project. Kansscore 2, impactscore 3, totaalscore 6.

Maatregelen:

- Goede relatie opbouwen met financieel medewerkers van alliantiepartners, zodat er korte lijnen ontstaan.
- Jaarlijks vastleggen van afspraken in een contract, aansluitend bij het meerjarencontract dat afgesloten is aan het begin van de samenwerking, indien nodig met check op contract van jurist en accountant.
- Duidelijke instructies voor financiële verslaglegging van het programma en veelvuldig overleg hierover.
- Regelmatig overleg met het ministerie over de voortgang, anticiperen op en tijdig aankondigen van incidenten en vertragingen.
- Frequent overleg met auditcommissie en accountant.

Risico’s met impact.

De volgende risico’s hadden de grootste impact in 2023:

- Veiligheidssituatie in programmalanden: door verslechterde veiligheid konden in Ethiopië en Burkina Faso minder activiteiten uitgevoerd worden. Rond het personeel hebben zich geen incidenten voorgedaan, maar de veiligheidssituatie heeft wel impact gehad op de uitvoering van het programma.
- Uitval van medewerkers: in 2022 en begin 2023 vielen een senior fondsenwerver en een directeur uit vanwege ziekte, en in 2023 een communicatiemedewerker. Dit had een groot effect op ons vermogen om fondsen te werven voor toekomstige jaren en op de zichtbaarheid van The Hunger Project Nederland. De maatregelen rondom dit risico (onvoorziene omstandigheden) zijn dan ook aangescherpt. Het effect van de uitval in 2022 was ook nog in 2023 zichtbaar.

6. Verantwoordingsverklaring toezichthouder.

Het bestuur en de Raad van Toezicht van The Hunger Project Nederland leggen in deze verantwoordingsverklaring vast op welke wijze zij invulling geven aan:

1. de functiescheiding tussen uitvoeren, besturen en toezicht houden
2. het continu verbeteren van effectiviteit en doelmatigheid bij het realiseren van de doelstelling
3. het optimaliseren van de relaties met belanghebbenden

The Hunger Project Nederland onderschrijft de Code Wiffels en voldoet aan alle vereisten van deze code. In 2023 kwam de Raad van Toezicht in totaal vier keer bij elkaar. De voorzitter van de Raad van Toezicht en het bestuur hadden tenminste één keer per maand overleg. Daarnaast namen verschillende leden van de Raad van Toezicht deel aan bijeenkomsten, zoals (digitale) events voor investeerders en (digitale) fondsenwervende bijeenkomsten.

1. Functiescheiding toezicht, besturen en uitvoeren.

The Hunger Project Nederland werkt met een Raad van Toezicht. De bestuurlijke taken zijn ondergebracht bij de twee directeur-bestuurders. De verhouding tussen het bestuur en de Raad van Toezicht is, voor zover niet in de statuten

geregeld, vastgelegd in een reglement waarin de verantwoordelijkheden en taken zijn benoemd. De statuten zijn voor het laatst gewijzigd in 2021, voldoen volledig aan de CBF-reglementen en zijn ook in te zien via de [website](#).

Het reglement van het bestuur is in maart 2023 geactualiseerd en vervolgens vastgesteld door de Raad van Toezicht. Het is in te zien via de [website](#). De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen betaling voor hun inzet. Wel kunnen ze een redelijke vergoeding ontvangen voor onkosten die ze voor de stichting maken. Net als in voorgaande jaren hebben de leden in 2023 volledig hun eigen kosten gedragen.

Samenstelling Raad van Toezicht en rooster van aftreden in 2023.

Naam/functie (geboortejaar)	(Her)benoeming/ aftreden in	Beroep/andere functies
Ineke Bomhof (1953) Remuneratiecommissie en voorzitter	30-09-2019 / 5-10-2023 / 2027	Dga JUNEZ BV, Dga Bomhof Consultancy B.V.
Natasja van den Berg (1975) Vertrouwenspersoon	23-05-2017 / 23-09-2021 / 2024	Directeur Tertium; bestuurslid Stichting Leeuwenstein; bestuurslid stichting Urgent; voorzitter maatschappijraad Stadgenoot.
Anne van Beuningen (1978) Remuneratiecommissie	30-09-2019 / 5-10-2023 / 2027	Filantropisch adviseur; voorzitter stichting Fairnell; vicevoorzitter Stichting Triodos Foundation; lid Raad van Advies Stichting Goeie Grutten; bijzitter College van Gedelegeerden Koninklijke Maatschap de Wilhelminapolder; commissielid Maatschappelijke Cohesie Stichting Elise Mathilde fonds; lid Comité van aanbeveling HBO Fundraising, Grantmaking & Sponsoring, Hogeschool Windesheim.
Boele de Jong (1972) Auditcommissie	14-09-2018 / 29-11-2022 / 11/12/2023	CFO Vivera.
Marianne Verhaar-Strijbos (1965) Auditcommissie	23-05-2017 / 23-09-2020 / 2024	Managing Director Private Wealth Management Banque J. Safra Sarasin (tot feb. 2024), daarna: zelfstandig adviseur en begeleider van vermogende families en stichtingen; voorzitter Raad van Toezicht Stichting Terre des Hommes; bestuur Stichting Vrienden Stadsarchief Amsterdam; voorzitter Stichting Kostverloren; Board of Ambassadors Oncode Institute.
Roderick van Zuijlen van Nijvelt (1964)	20-04-2022 / 2026 (1 ^e termijn)	Dga verschillenden bedrijven; Commissaris Duinrell; Founder Birch-Hill Mediation.
Matthijs Schouten (1952)	5-10-2023 / 2027 (1 ^e termijn)	Huisfilosoof van Staatsbosbeheer (tot maart 2024); hoogleraar Natuur- en landschapsbescherming (Universiteit van Cork, Ierland) en emeritus hoogleraar Ecologie bij Wageningen Universiteit en Researchcentrum; meditatieleraar; auteur.

Evaluatie van Raad van Toezicht en directie-bestuur.

In het najaar van 2023 evalueerde de Raad van Toezicht haar eigen functioneren. Dit gebeurde aan de hand van een schriftelijke inventarisatie onder de leden van de Raad van Toezicht en het bestuur. Deze bespraken alle betrokkenen voorafgaand aan de reguliere vergadering. De leden gaven elkaar feedback, beoordeelden hun eigen inbreng, de relatie met andere leden, met het bestuur en met overige teamleden van The Hunger Project Project.

Specifieke aandachtspunten waren: meer ruimte voor meer kritische vragen vanuit de Raad van Toezicht; meer input voor de directie door de auditcommissie; ruimte zodat alle leden hun inbreng kunnen geven en de worsteling met het ontsluiten van netwerken. Met name de deelname aan het Nederlandse publieke debat, onderdeel van het nieuwe strategische plan dat de Raad van Toezicht in 2022 heeft goedgekeurd, leidde in de loop van het jaar tot stevige discussies. De uitkomst daarvan is dat de keuze om mee te doen aan een publieksactie belegd is (en blijft) bij het bestuur.

Het bestuur heeft hiervoor een adviesgroep van medewerkers ingesteld en hanteert een besluitenmatrix. Daarmee wordt over elk verzoek om deelname aan een publieksactie in de daaropvolgende vergadering verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht. Om verrassingen

te voorkomen, stelt het bestuur de leden van de Raad van Toezicht bovendien kort voor een publieksactie op de hoogte. En we blijven met elkaar constructief het gesprek voeren over de inhoudelijke keuzes van het bestuur om deel te nemen aan een publiek debat.

Het functioneren van de directie wordt jaarlijks geëvalueerd door de remuneratiecommissie. Die verzamelt daarvoor geanonimiseerde input van alle medewerkers. Zij legt de bevindingen voor aan de Raad van Toezicht. In 2023 gebeurde dit in september voor beide directeuren.

2. Effectiviteit en doelmatigheid van de bestedingen.

The Hunger Project Nederland heeft als doel om een einde te maken aan chronische honger en armoede. Om de stemmen te versterken van mensen die leven met honger en in armoede. En om systemen opnieuw uit te vinden zodat ze werken voor de mens en de aarde. Deze doelstellingen zijn uitgewerkt in het Nederlandse strategisch meerjarenplan 2023–2027. Dit werd ontwikkeld in 2022 en vastgesteld in 2023. Jaarlijks stellen we bovendien een jaarplan en jaarbegroting vast. De realisatie hiervan brengen we in beeld in tussentijdse voortgangsrapportages, en uiteindelijk publiceren we de resultaten in het jaarverslag. De risico's en hun relatie tot de reserve werden dit jaar herhaaldelijk uitgebreid besproken door de Raad van Toezicht. Daarnaast was er een

bespreking met de auditcommissie over de risico's van het Right2Grow-programma. Die bracht daarover verslag uit aan de voltallige Raad van Toezicht.

Het kostenpercentage voor de fondsenwerving in 2023 bedroeg 3% (2022: 2,3%, 2021: 2,8%). The Hunger Project Nederland investeerde in 2023 bovendien veel tijd in het werven van fondsen wereldwijd. Dat leidde tot bijna 17 miljoen (in 2022: 4,5 miljoen) euro inkomsten die niet via de boeken van The Hunger Project Nederland liepen. Deze inkomsten dragen wel bij aan de Hunger Project-doelstelling.

Het bestedingspercentage baten (de besteding aan de doelstelling gedeeld door de baten) was in 2023 87% van de totale inkomsten (2022: 97%, 2021: 89%). Meer feitelijke informatie over effectiviteit en doelmatigheid staat in hoofdstuk 7 over de financiën.

3. Communicatie met belanghebbenden.

The Hunger Project Nederland legt jaarlijks verantwoording af door middel van een bestuursverslag volgens de Richtlijn RJ 650 Verslaggeving Fondsenwervende Organisaties van de Raad voor Jaarverslaggeving. Sinds 2016 doen we dat volgens de richtlijn (RJ-uiting 2016-13). The Hunger Project Nederland beschikt over een klachtenprocedure. Net als in voorgaande jaren waren er ook in 2023 geen klachten.

The Hunger Project Nederland streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor wensen, vragen en klachten en informatie op maat over belangrijke thema's, benadering en resultaten (zie ook hoofdstuk 4.3). The Hunger Project Nederland hecht grote waarde aan transparantie en probeert in rapportages en nieuwsberichten steeds een helder beeld te geven van bestedingen en resultaten. Voor degenen die een meer gedetailleerde verantwoording willen ontvangen, is dit uitgebreide bestuursverslag beschikbaar via de website.

CBF-erkenning.

The Hunger Project Nederland is CBF-erkend sinds 1 januari 2010. Sinds dat jaar heeft het Centraal Bureau Fondsenwerving onze organisatie bovendien herhaaldelijk positief beoordeeld en getoetst op de onderdelen bestuur, beleid, fondsenwerving, bestedingen en verslaggeving. Ook het doorlopend verbeteren van effectiviteit en efficiëntie van de bestedingen en het optimaliseren van de omgang met vrijwilligers zijn onderdeel van deze toetsingen. Eind 2023 zijn we opnieuw geslaagd voor zo'n periodieke hertoetsing.

7. Financiën.

In 2023 behaalde The Hunger Project Nederland 11,8 miljoen euro inkomsten. Vergeleken met 2022 groeide de inkomsten uit de categorieën organisaties zonder winststreven en bedrijven. Naast die 11,8 miljoen investeerden we ook nog eens substantieel tijd en expertise om inkomsten te werven voor The Hunger Project Global via andere landen. Het resultaat van 17 miljoen betekende een record. Die inkomsten lopen dan wel niet formeel via onze boeken, maar ze dragen wel degelijk bij aan onze gezamenlijke missie. Al met al schitterende resultaten dus.

Inkomsten.

Ook in 2023 konden we oogsten wat in eerdere jaren was gezaaid. Het was het derde jaar van het 5-jarige programma Right2Grow, dat we met 5 partners uitvoeren in een alliantie (meer daarover in hoofdstuk 3.2). The Hunger Project Nederland is penvoerder van deze alliantie. Dit betekent dat wij voor dat hele bedrag de eindverantwoordelijkheid hebben. Daarom is in onze jaarrekening het bestede bedrag van de hele alliantie opgenomen.

Bij meerjarige overheidssubsidies is bovendien de regel dat de hoogte van de bestedingen in een jaar telt als inkomsten. In 2023 is van het begrootte subsidiebedrag (€ 10.110.000) uiteindelijk **€ 9.001.560** uitgegeven. Het nog niet bestede deel nemen we mee naar volgend jaar.

Voor 2023 geldt net als voor voorgaande jaren dat een aanzienlijk deel van onze inkomsten ‘bestendig’ is: niet eenmalig, maar langjarig. Die bestendige inkomsten bestaan uit een flink aantal contracten, periodieke schenkingsovereenkomsten en incassomachtigingen, die ook in 2024 en daarna doorlopen.

Ondersteuning fondsenwerving wereldwijde organisatie.

Net als voorgaande jaren heeft The Hunger Project Nederland een deel van de tijd van haar medewerkers ingezet om in de wereldwijde organisatie te ondersteunen bij institutionele fondsenwerving. Die inzet fluctueert omdat we onze tijd pragmatisch inzetten: daar waar de grootste kans bestaat op succes. We werven immers voor een gezamenlijk

doel. Of de inkomsten vervolgens nu wel of niet via onze rekening lopen, is dan ook minder relevant.

Inkomsten van succesvolle voorstellen in andere landen tellen niet mee in de inkomsten op onze eigen jaarrekening (en dus ook niet in onze bestedings- en

kostenpercentages). Ze zijn wel terug te vinden in de geconsolideerde jaarrekening van The Hunger Project Global. Het jaar 2023 was in dit opzicht uitzonderlijk succesvol.

JAAR	2023	2022	2021	2020	2019
Doel	€ 13.000.000	€ 12.000.000	€ 13.561.545	€ 4.775.000	€ 5.675.000
Inkomsten	€ 11.849.153	€ 12.254.744	€ 8.396.118	€ 4.934.600	€ 3.869.261
Groei (t.o.v. voorgaande jaar)	-4%	+46%	+70%	+13%	-8%
Inkomsten andere landen dankzij inzet The Hunger Project Nederland	€ 16.967.041	€ 4.536.953	€ 7.827.469	€ 2.459.209	€ 6.241.466

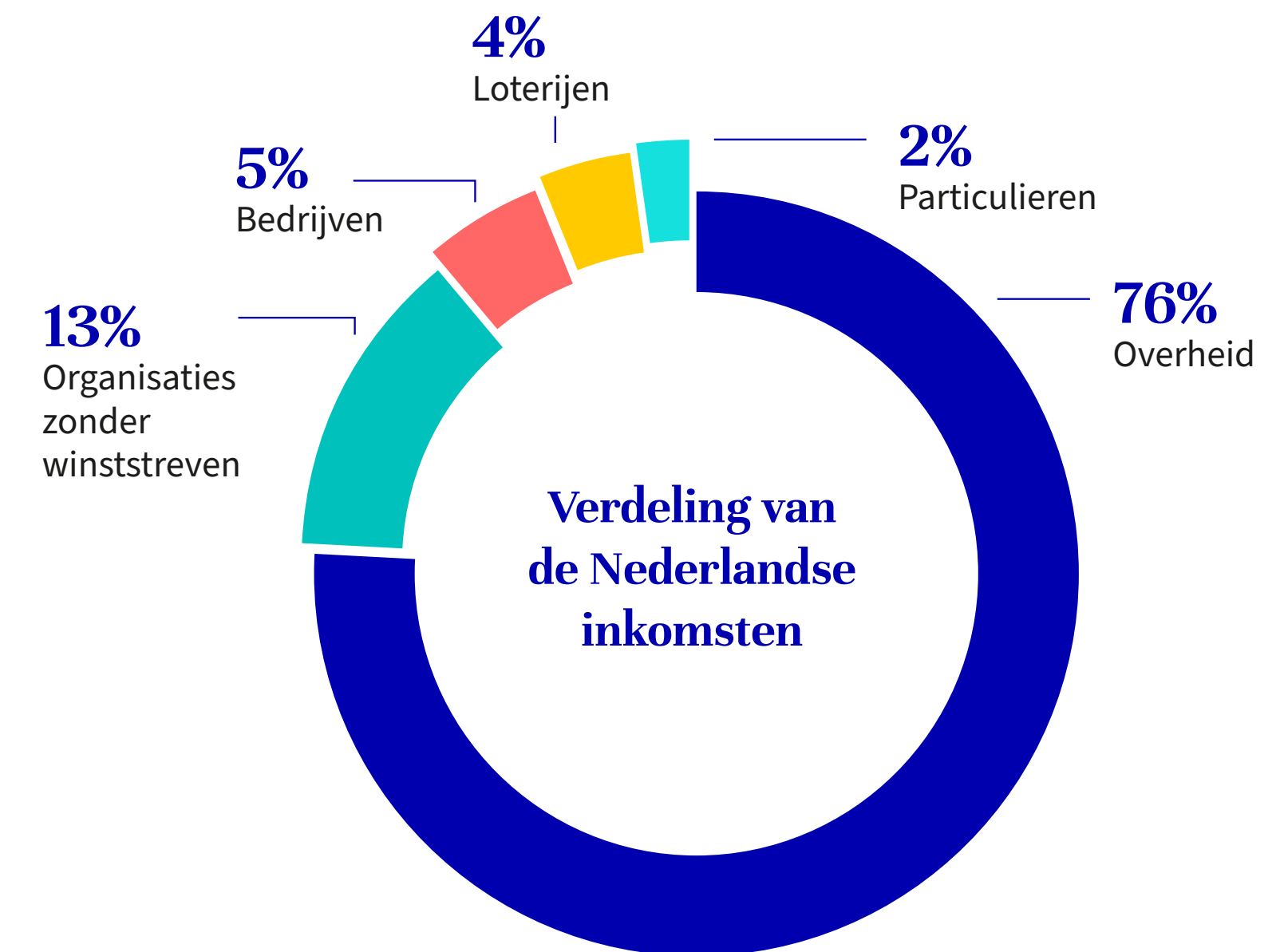
De inkomsten uit bijdragen van bedrijven en organisaties zonder winstoogmerk zijn gestegen.

In de inkomstenstaat staan deze inkomsten in andere landen daarom in een eigen, aparte categorie – we vinden het belangrijk om ze hier wel te presenteren. Ook omdat de kosten die voor deze werving zijn gemaakt, wel gewoon meetellen in onze eigen jaarrekening. Voor de overzichtelijkheid staat in de categorie ‘inkomsten in andere landen’ het totale toegezegde bedrag, in het jaar dat het is toegezegd (dus ook als het gaat om meerjarige financieringen). Net zoals bij de fondsenwerving binnen Nederland leidt deze inzet soms tot aanzienlijke successen, en soms ook niet. Inclusief de inkomsten in andere landen haalden we in 2023 voor onze missie dus in totaal 28,7 miljoen euro op.

Inkomstenverdeling.

Door de Right2Grow-subsidie is de bronverdeling van de Nederlandse inkomsten aanzienlijk veranderd. In 2020 stonden we in een CBF-onderzoek naar evenredige spreiding van inkomstenbronnen onder erkende goede doelen nog in de top 5 van alle goede doelen. Dat gaat zeker niet meer op voor de Right2Grow-periode 2021-2025. De inkomsten via particulieren zijn na een uitschieter in 2022 (dankzij PayPal) weer terug op het niveau van voorgaande jaren. Daarentegen zijn de inkomsten uit bijdragen van bedrijven en organisaties zonder winstoogmerk gestegen. Vaak gaat het om langjarige toezeggingen. Die zorgen voor een onmisbare stabiliteit in onze financiering, die nodig is voor ons langjarige werk. We werken er bovendien hard aan om ook de andere inkomstensoorten de komende jaren verder te laten groeien.

Overheid: 76%.

Voor de verwerking van meerjarige subsidies in een jaarrekening geldt dat de hoogte van de bestedingen de inkomsten vormen. De inkomsten van **€ 9.001.560** in 2023 uit Right2Grow zijn € 1.108.440 lager dan begroot, doordat in 2022 de voorlopige cijfers van de alliantie-partners in de baten en lasten te hoog bleken te zijn. Dit bedrag is gecorrigeerd voor 2022, en zien we terug in onze bestedingen en dus inkomsten. Van het totale jaarbedrag voor het Right2Grow-programma heeft The Hunger Project Nederland € 1.667.903 besteed – het overige deel hebben de alliantiepartners besteed.

Organisaties zonder winststreven: 13%.

Voordat we de Right2Grow-subsidie toegekend kregen, waren ‘organisaties zonder winststreven’ steeds de grootste bron van inkomsten per jaar in Nederland. Het gaat hier om een soort verzamelcategorie voor private inkomsten uit een georganiseerd verband, zoals een stichting. In 2023 bestonden inkomsten in deze categorie geheel uit investeringen van vermogensfondsen, in veel gevallen opgericht door ondernemers. Door Right2Grow staat deze verzamelgroep nu op de

tweede plaats van inkomstenbronnen. Het verschil tussen de begrote inkomsten in deze categorie (€ 1.000.000) en de werkelijke inkomsten (**€ 1.561.203**) is mede te verklaren door de toekenningen van een aantal fondsen voor meerdere jaren. Van te voren is het lastig in te schatten welke fondsenwervingsmogelijkheden zich in een jaar zullen voordoen en welke voorstellen in welke mate gehonoreerd zullen worden. De toekenning van een groot bedrag voor meerdere jaren verandert de baten van organisaties zonder winststreven aanzienlijk. Want volgens de verslaglegging RJ 650 wordt het totaal van die meerjarige toekenningen geboekt als baten in hetzelfde jaar waarin het contract getekend wordt.

Nationale Postcode Loterij: 4%.

The Hunger Project Nederland ontving ook in 2023 een vaste reguliere bijdrage van de Nationale Postcode Loterij van **€ 500.000**. Vóór het Right2Grow penvoerderschap vormden deze inkomsten de afgelopen jaren steeds rond de 12%-13% van onze inkomsten. Hoewel het bedrag absoluut hetzelfde is gebleven, neemt de bijdrage procentueel af – net als de andere categorieën. De bijdrage van de Nationale

Postcode Loterij blijft voor ons zeer wezenlijk, omdat we dit geld geheel naar eigen inzicht mogen inzetten waar dit het allermeeleste nodig is.

Bedrijfsleven: 5%.

De inkomsten uit deze categorie bedroegen in 2023 **€ 534.703**. Aanzienlijk meer dan in 2022, toen ging het om € 331.669. Vorig jaar zaten we weer bijna op het niveau van 2021 (€ 564.653). Dit komt mede door het actieve ambassadeurschap van NewPort Capital, dat bedrijven uit zijn netwerk enthousiast maakt voor Game Changers. Dit netwerk maakt de investeringen in ons werk in Mozambique mogelijk (zie ook pagina 49).

In voorgaande jaren was het aandeel van het bedrijfsleven hoger: het is geleidelijk gedaald van 36% in 2011 tot 6% in 2020 en 5% in 2023. De belangrijkste reden voor deze daling is dat een groeiend aantal ondernemers en ondernemende families ervoor kiezen om niet langer direct via een bedrijf te investeren, maar via een stichtingsvorm. Zeker voor grotere bijdragen is die vorm steeds meer gangbaar. Hun investeringen tellen vervolgens mee in de categorie ‘Organisaties zonder winststreven’.

Particulieren: 2%.

Het aantal particuliere investeerders stijgt al jarenlang geleidelijk, maar in 2023 is de gezamenlijke bijdrage van al die investeerders gedaald ten opzichte van een jaar eerder. In totaal ging het vorig jaar om **€ 251.687**, in 2022 was dat nog € 354.383. Dat verschil is bijna geheel te verklaren door de PayPal-actie. Die lichtte zowel in 2022 als in 2023 The Hunger Project uit via ‘*Give at Checkout*’ (meer daarover op pagina 49). In 2022 duurde deze actie langer, daardoor leverde dit een veel hoger resultaat op. Particuliere investeringen zijn voor ons heel belangrijk, omdat een aanzienlijk deel ongeoormerkt is. Deze bijdragen kunnen dus, net als het bedrag van de Postcode Loterij, juist daar worden ingezet waar ze het meest nodig zijn. Gelukkig weten steeds meer particulieren ons te vinden voor eenmalige of maandelijkse bijdragen. Van hen hebben 78 een periodieke schenkingsovereenkomst en 199 een periodieke incasso-overeenkomst. Aan de peer-to-peeractie The Baby Project deden in 2023 bovendien 11 baby’s mee.

Meer over deze verschillende inkomstenbronnen en investeerders is te lezen in hoofdstuk 4.1.

Kosten en de toerekening.

Totale uitvoeringskosten.

The Hunger Project Nederland heeft geen specifiek beleid voor het percentage wervingskosten en het kostenpercentage voor beheer en administratie. We streven ernaar de kosten voor fondsenwerving en beheer en administratie zo laag mogelijk te houden. In totaal hebben we in Nederland in 2023 **€ 1.558.144** uitgegeven aan uitvoeringskosten (2022: € 1.408.844, 2021: € 1.366.664). Dat is ruim binnen de jaarbegroting voor organisatiekosten 2023 van € 1.738.000.

Fondsenwervingskosten.

In 2023 waren de baten van fondsenwerving – net als in 2021 en 2022 – flink hoger dan voorgaande jaren. Daardoor wordt het percentage wervingskosten laag, namelijk **3%**. In 2023 speelde, net als in 2022, ook de niet-werkgerelateerde uitval van onze twee voornaamste fondsenwervers mee. Daarnaast was er een langdurige uitval als gevolg van zwangerschap in het communicatieteam. De loonkosten van deze medewerkers werden doorbetaald vanuit een daarvoor afgesloten verzekering.

Voor de berekening van het percentage voor de kosten van fondsenwerving hanteren we, conform de regels, alleen de inkomsten in Nederland, en niet de inkomsten in andere landen die dankzij Nederlandse inzet zijn gerealiseerd (zie daarvoor de tabel en toelichting op pagina 72). Zouden we dat wel doen, dan zou het percentage nóg gunstiger uitvallen. De salariskosten van de directie worden beschreven en toegelicht in hoofdstuk 5. Deze bedragen liggen ruim onder de maximumnorm van Goede Doelen Nederland (voorheen VFI) en de richtlijn Wet Normering Topinkomens.

Directe en indirecte kosten.

In een kosten-verdeelstaat worden de directe en indirecte kosten toegewezen aan de doelen bewustwording en landenprogramma's, óf aan kosten voor fondsenwerving, óf aan beheer en administratie. Bij directe kosten is de relatie tussen de geleverde prestatie en de behaalde doelen direct aanwijsbaar. De directe kosten worden voor 100% toegerekend aan de bijbehorende hoofdgroep. Bij indirecte kosten is er geen directe relatie tussen de geleverde prestatie en de behaalde

doelen. Deze indirecte kosten worden aan de verschillende hoofdgroepen toegerekend op basis van een verdeelsleutel. De verdeelsleutel voor alle personeelskosten is gebaseerd op de urenstaten van de medewerkers. Meer details over de kosten en kostentoerekening zijn terug te vinden in de volledige jaarrekening (hoofdstuk 8).

Kosten beheer en administratie.

De kosten voor beheer en administratie waren in 2023 met **€ 383.041** hoger dan in 2022 (€ 322.712) en ook hoger dan begroot. Deze stijging werd met name veroorzaakt door de extra beheerskosten voor Right2Grow. De beheer- en administratiekosten vormden in 2023 52% van alle kosten die niet ten laste komen van de doelstelling (2022: 54%, 2021: 55%). Wij verwachten niet dat deze kosten in de toekomst lager worden. De behoeften van financiers en partners op het gebied van planning, verantwoording en rapportage worden steeds complexer. Bovendien werken we met een groeiend aantal financiers en partners die hoge eisen stellen aan hun rapportages. Van de totale lasten vormen de kosten voor beheer en administratie slechts **3,5%**.

Besteding aan doel.

The Hunger Project Nederland voert geen specifiek beleid op het percentage wervingskosten, of op een percentage voor beheer en administratie. Wel hanteren we de voorwaarde dat die kosten redelijk zijn en dat we ze goed kunnen uitleggen. Het doel is om ten minste 85% van de inkomsten te besteden aan onze doelstelling (gemiddeld over 3 jaar). Het gemiddelde van de afgelopen 3 jaren is **91%**.

Integrale aanpak.

The Hunger Project Nederland geeft geen uitgesplitste weergave van de besteding per inhoudelijk thema (zoals ‘water’, of ‘leiderschap’). Dat is omdat wij een integrale aanpak hebben: we werken aan alle SDG’s. Dat doen we vanuit de overtuiging dat alleen werkelijk en duurzaam een einde kan worden gemaakt aan honger en armoede wanneer we op alle noodzakelijke terreinen inzetten op vooruitgang. Juist daardoor kunnen we ook succesvol aanspraak maken op ‘themagelden’, zoals een specifieke subsidie voor kindhuwelijken of werkgelegenheid voor rurale jongeren. De aanpak daarvan kunnen

we namelijk met succes inbedden in lopende, langjarige interventies die op een veel breder terrein zorgen voor verandering en vooruitgang. In de projectenlijst in de bijlage (op pagina 101) hebben we – waar mogelijk – de centrale thema’s per project opgenomen.

Inkomsten besteed aan doelstelling.

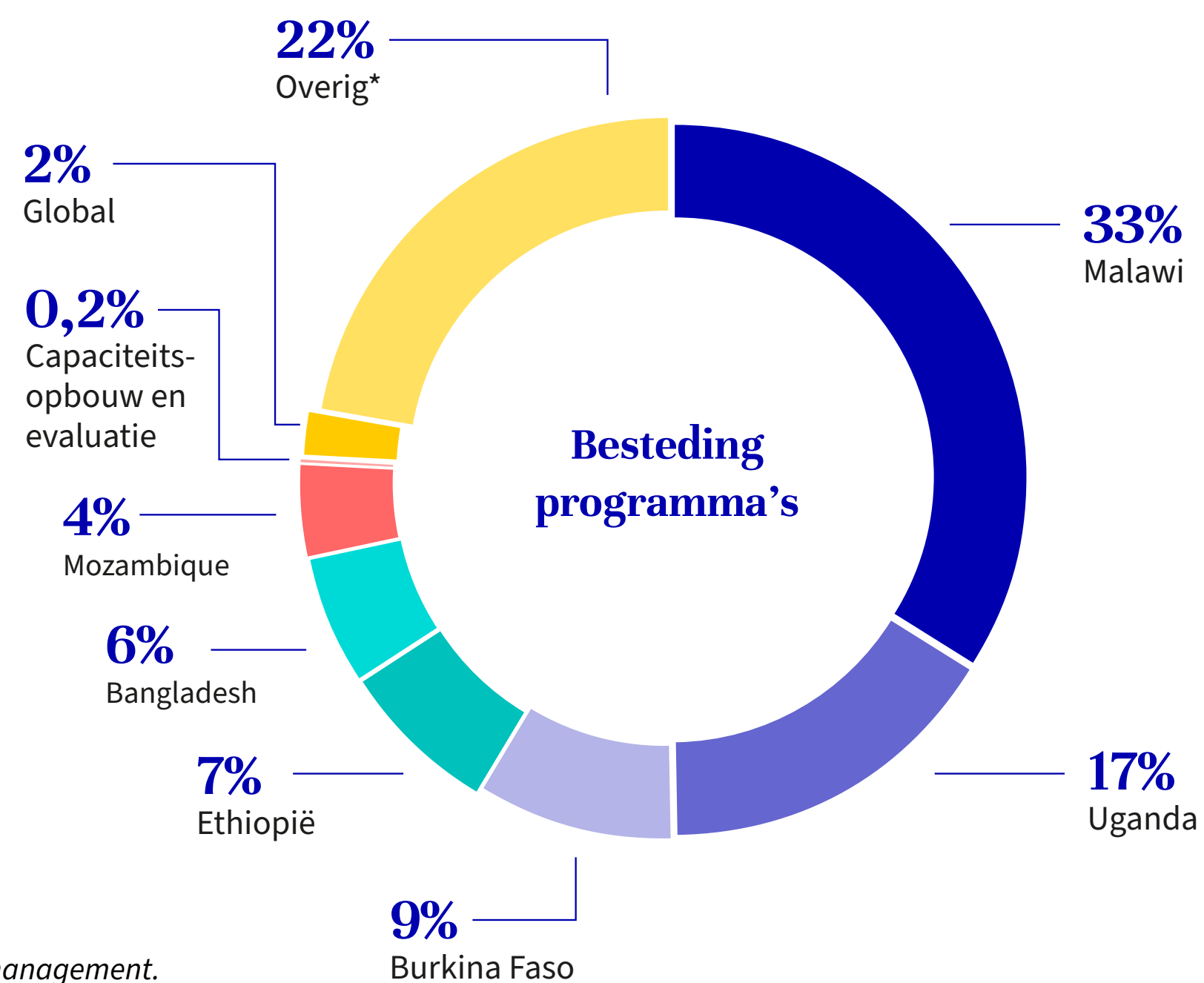
Sinds 2014 geldt als interne richtlijn dat we ten minste 85% van de inkomsten besteden aan onze doelstelling (gemiddeld over 3 jaar). Het bestedingspercentage baten (besteding aan de doelstelling gedeeld door de baten) is in 2023 uitgekomen op **87%** van de totale inkomsten (2022: 97%, 2021: 89%). De eigen norm is dus ook in 2023 gehaald: het gemiddelde over 2020-2022 is 91%.

Bestedingspercentage lasten.

Het bestedingspercentage lasten (besteding aan de doelstelling gedeeld door de lasten) is in 2023 uitgekomen op **93%** van de totale lasten (2022: 95%, 2021: 93%).

De meeste geormerkte gelden gingen naar The Hunger Project Malawi.

* O.a. Right2Grow en programmamanagement.

Bijdragen aan programmalanden.

De door The Hunger Project Nederland geworven middelen zijn ook in 2023 verspreid over verschillende landen. Verplichtingen die we voor meerdere jaren aangaan, boeken we in het jaar van toezegging als uitgave, net zoals we ook doen met de inkomsten. Dit gebeurt ook wanneer dat geld nog niet fysiek is overgeboekt naar het betreffende land.

In 2023 waren vanuit Nederland de meeste geormerkte gelden beschikbaar voor het werk van The Hunger Project in **Malawi (33%)**; in 2022: 15%), gevolgd door **Uganda (17%)**; in 2022: 16%). Daarnaast droeg The Hunger Project Nederland in 2023 bij aan de programma's van The Hunger

Project in Burkina Faso, Ethiopië, Bangladesh en Mozambique (in volgorde van afnemende omvang). Ook droeg The Hunger Project Nederland een programmakostenvergoeding van € 54.094 af aan het kantoor in New York (meer hierover in hoofdstuk 5 en in de jaarrekening, hoofdstuk 8).

De rubriek 'Overig' (22%) is net als in 2022 (22%) groter dan voorgaande jaren. Een van de grootste kostenposten in deze categorie is de inzet van medewerkers van The Hunger Project Nederland voor de goede uitvoering van het programma van de wereldwijde Right2Grow-alliantie. De kosten die we hiervoor maken, tellen ook mee als kosten die zijn besteed aan de doelstelling.

Omvang en verloop van reserves en fondsen.

Continuïteitsreserve.

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn, en om zeker te stellen dat de fondsenwervende instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Op advies van deskundigen heeft het bestuur besloten de continuïteitsreserve te verhogen naar € 500.000. De salarissen van verschillende medewerkers worden immers betaald uit overheidssubsidies en gezien het onzekere politieke klimaat is het niet duidelijk of die subsidieregeling wordt voortgezet. Gezien de omvang van de jaarbegroting is € 500.000 een relatief bescheiden bedrag, maar het bestuur wil ook niet meer gelden onttrekken aan de doelstelling dan strikt noodzakelijk. Veel kosten kunnen indien nodig ook met onmiddellijke ingang gestopt worden.

Bestemmingsfondsen programmalanden.

The Hunger Project Nederland kent bestemmingsfondsen voor specifieke projecten en/of programmalanden. Daarin worden de middelen

gereserveerd die een oormerk hebben voor projecten en/of programmalanden. Die middelen worden besteed volgens de afspraken die daarover gemaakt zijn met de investeerders.

Het bestemmingsfonds is in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen met € 612.334 en bedroeg daardoor aan het einde van het boekjaar **€ 898.765**. Van veel projecten mogen niet bestede gelden doorgeschoven worden naar een volgend jaar. In dit geval werd de toename vooral veroorzaakt doordat het bestuur ervoor koos om een aantal toezeggingen die aan het einde van het jaar werden gedaan, niet in hetzelfde jaar vast te leggen als verplichtingen aan programma's. Die verplichtingen werden pas begin 2024 gedaan. Hiervoor is gekozen omdat dat nu eenmaal vraagt om een zorgvuldig proces en goede onderlinge afstemming.

Bestemmingsreserve.

De stichting kent een bestemmingsreserve. Hierin worden de middelen gereserveerd die geen specifiek oormerk hebben, anders dan dat zij ten goede moeten komen aan de doelstellingen van

de stichting. Dankzij een groot positief resultaat bleven in 2023, naast de toevoeging aan het bestemmingsfonds en de continuïteitsreserve, middelen over om onze bestemmingsreserves aan te vullen. Naast de toekenning van de reguliere bijdrage van de Nationale Postcode Loterij bestond de algemene bestemmingsreserve uit een buffer om koersschommelingen en andere onvoorziene gebeurtenissen het hoofd te kunnen bieden. Het merendeel was bestemd voor het afronden van onze lopende, langjarige geïntegreerde programma's.

Beleggingsbeleid.

Het uitgangspunt is en blijft om ontvangen investeringen zo snel mogelijk te gebruiken voor hun doeleinden. De rapportagestructuur en de betalingsprocedure zijn afgesteld op dit uitgangspunt. Er wordt niet belegd. De gelden worden gespreid bewaard op meerdere lopende rekeningen en spaarrekeningen zonder opnamebeperkingen, zodat bij een onverhoopt faillissement van een bank voor een aanzienlijk deel aanspraak kan worden gemaakt op het depositogarantiestelsel van De Nederlandsche Bank.

Geldstromen binnen de wereldwijde organisatie.

Inkomsten The Hunger Project Global.

De inkomsten van The Hunger Project Global in 2023 werden bij het afronden van dit jaarverslag ingeschat op 23 miljoen dollar – dit bedrag is nog niet definitief vastgesteld door de Amerikaanse accountant. In 2022 en 2021 bedroegen deze inkomsten ongeveer 21 miljoen dollar. In voorgaande jaren was de bijdrage vanuit Nederland aan het werk van The Hunger Project Global steeds ongeveer een kwart van de totale wereldwijde inkomsten.

The Hunger Project Global volgt de Amerikaanse regels voor de jaarverslaglegging en telt daarom de bestedingen die door de partners van de Right2Grow-

alliantie worden gedaan, niet mee als inkomsten in hun eigen geconsolideerde totaal. Als we de inkomsten van Right2Grow wél in zijn geheel mee zouden tellen, komt het wereldwijde totaal aan inkomsten in 2023 uit op ongeveer 31 miljoen dollar. Van die inkomsten komt 42% bij The Hunger Project Nederland vandaan. Ongeacht de rekenmethode is hoe dan ook sprake van een forse groei van het aandeel van Nederland in de totale wereldwijde inkomsten.

Afdracht The Hunger Project Global.

Uit de eigen inkomsten betaalt The Hunger Project Global, net als de andere kantoren in partnerlanden, zelf de nationale kosten voor fondsenwerving, beheer en administratie. Daarnaast voert het

kantoor van The Hunger Project Global een aantal overstijgende taken uit, met name voor monitoring en evaluatie van de programma's, financieel beheer en toezicht. The Hunger Project Nederland betaalt voor een aantal van deze diensten. Deze afdracht stellen we voor geormerkte middelen vast op een reële kostenbasis. In 2023 is voor de geleverde diensten in totaal een bijdrage van **€ 54.094** overgemaakt naar The Hunger Project Global (lager dan in 2022: € 67.675). In 2023 droegen Nederlandse medewerkers, net als in 2022, bovendien substantieel in tijd bij aan werkzaamheden van The Hunger Project Global. Deze bijdrage wordt nauwkeurig bijgehouden en intern gerapporteerd.

Het aandeel van Nederland in de totale wereldwijde inkomsten is fors gegroeid.

”

Meerjarenbegroting 2024 - 2028.

		2022 (€)	2023 (€)	2024 Begroting (€)	2025 Begroting (€)	2026 Begroting (€)	2027 Begroting (€)	2028 Begroting (€)
BATEN								
	Baten van particulieren	354.383	251.687	300.000	330.000	330.000	330.000	330.000
	Baten van bedrijven	331.669	534.703	450.000	600.000	650.000	650.000	650.000
	Baten van loterijorganisaties	500.000	500.000	1.000.000	1.200.000	1.200.000	500.000	500.000
	Baten van subsidies van overheden	10.214.840	9.001.560	10.100.000	9.022.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
	Baten van verbonden (internationale) organisaties	-	-	-	-	-	-	-
	Baten van andere organisaties zonder winststreven	853.851	1.561.203	1.200.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
SOM VAN DE GEWORVEN BATEN		12.254.744	11.849.153	13.050.000	12.152.000	7.180.000	6.480.000	6.480.000
	Baten als tegenprestatie voor levering van diensten	-	-	-	-	-	-	-
	Overige baten	-	-	-	-	-	-	-
SOM VAN DE BATEN		12.254.744	11.849.153	13.050.000	12.152.000	7.180.000	6.480.000	6.480.000
LASTEN								
	Doelen							
	Programma's	3.561.273	2.814.504	2.800.000	3.800.000	5.900.000	5.200.000	5.200.000
	Programma's derden	8.162.960	7.333.657	9.111.192	7.000.000	-	-	-
	Bewustwording	192.901	197.353	250.000	300.000	300.000	300.000	300.000
		11.917.134	10.345.514	12.161.192	11.100.000	6.200.000	5.500.000	5.500.000
	Werving baten							
	Wervingskosten	276.522	352.204	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
	Beheer en administratie	322.712	383.041	400.000	400.000	425.000	425.000	425.000
SOM DER LASTEN		12.516.367	11.080.759	13.011.192	11.950.000	7.075.000	6.375.000	6.375.000
SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		12.516.367	11.080.759	13.011.192	11.950.000	7.075.000	6.375.000	6.375.000
	Saldo financiële baten en lasten	28.105	14.360	50.000	-	-	-	-
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		-233.519	782.754	88.808	202.000	105.000	105.000	105.000

8. Jaarrekening.

1. Inleiding.

Stichting The Hunger Project Nederland (de Stichting) heeft als doel een bijdrage te leveren aan het beëindigen van honger in de wereld. De activiteiten van de Stichting zijn tweeledig. Het betreft in de eerste plaats het werven van fondsen voor de doelstellingen van de Stichting en de internationale organisatie. In de tweede plaats is de Stichting actief op het gebied van bewustwording en voorlichting.

De Stichting is onderdeel van een internationaal netwerk en als zodanig verbonden met de moederorganisatie The Global Hunger Project (THP GO) waarvan het hoofdkantoor is gevestigd in New York, USA. De Stichting is een zelfstandig opererende instelling.

Volgens de statuten is de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht van de Stichting vereist voordat het bestuur de jaarrekening en het jaarverslag goedkeurt.

De belastingdienst heeft de stichting aangemerkt als ANBI, fiscaal nummer 8160.48.903. Dit betekent dat giften aan de Stichting aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting.

2. Balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming).

ACTIVA	Ref.	31-12-2023 (€)	31-12-2022 (€)
Vaste activa			
Materiële vaste activa	5.1	13.429	9.873
Financiële vaste activa	5.2	842.955	216.290
		856.384	226.163
Vlottende activa			
Vorderingen	5.3	1.037.769	1.196.559
Liquide middelen	5.4	2.150.500	1.936.821
		3.188.269	3.133.379
TOTAAL ACTIVA		4.044.653	3.359.542
PASSIVA	Ref.	31-12-2023 (€)	31-12-2022 (€)
Reserves			
Continuïteitsreserve	5.5	500.000	445.900
Bestemmingsreserves	5.5	897.182	780.862
		1.397.182	1.226.762
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	5.5	898.765	286.431
		898.765	286.431
Nog te besteden toekenningen			
Nog te besteden toekenningen van donoren	5.6	80.000	403.910
		80.000	403.910
Langlopende verplichtingen	5.7	335.514	138.250
		335.514	138.250
Kortlopende verplichtingen			
Vooruitontvangen bedragen	5.8	2.500	2.530
Overige schulden	5.9	1.330.692	1.301.660
		1.333.192	1.304.189
TOTAAL PASSIVA		4.044.653	3.359.542

3. De staat van baten en lasten over 2023.					
BATEN		Ref.	Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
	Baten van particulieren	6.1	251.687	290.000	354.383
	Baten van bedrijven	6.2	534.703	400.000	331.669
	Baten van loterijorganisaties	6.3	500.000	1.200.000	500.000
	Baten van subsidies van overheden	6.4	9.001.560	10.110.000	10.214.840
	Baten van verbonden (internationale) organisaties	6.5	-	-	-
	Baten van andere organisaties zonder winststreven	6.6	1.561.203	1.000.000	853.851
SOM VAN DE GEWORVEN BATEN			11.849.153	13.000.000	12.254.744
	Baten als tegenprestatie voor levering van diensten	6.7	-	-	-
	Overige baten	6.8	-	-	-
SOM VAN DE BATEN			11.849.153	13.000.000	12.254.744
LASTEN					
	Doelen	6.9			
	Programma's: ontwikkeling en uitvoering van community-led projecten en programma's op weg naar het einde van honger		2.814.503	3.700.000	3.561.273
	Programma's derden: samenwerking met alliantiepartners die zich bezighouden met community-led programma's op weg naar het einde van honger		7.333.657	8.007.577	8.162.960
	Bewustwording: voorlichting aan het Nederlandse publiek over onze visie op duurzame beëindiging van chronische honger en armoede		197.353	300.000	192.901
			10.345.513	12.007.577	11.917.134
	Werving baten	6.10			
	Wervingskosten		352.204	400.000	276.522
	Beheer en administratie	6.11	383.041	350.000	322.712
SOM DER LASTEN			11.080.759	12.757.577	12.516.367
SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		6.12	768.394	242.423	(261.624)
	Rente		26.482	1.000	(5.144)
	Koersverschillen		(12.122)	-	33.248
SALDO VAN BATEN EN LASTEN			782.754	243.423	(233.519)
BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN					
RESERVES	Continuïteitsreserve		54.100	-	45.900
	Bestemmingsreserve		116.320	-	128.030
	Bestemmingsfonds		612.334	-	(407.449)
RESULTAAT			782.754	-	(233.519)

4. Waarderingsgrondslagen.

Algemeen.

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 "Fondsenwervende organisaties". De jaarrekening is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door het bestuur vastgestelde begroting 2023 en de realisatie 2022.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Verbonden partijen.

The Hunger Project werkt in een wereldwijd netwerk, waarbij het hoofdkantoor in New York een coördinerende rol heeft. De taakverdelingen binnen de wereldwijde organisatie zijn vastgelegd in de Global Partnership Agreement. De centrale coördinerende rol verschuift in de praktijk steeds meer naar een matrixorganisatie. In het kader hiervan neemt The Hunger Project Nederland een aantal diensten af van The Global Hunger Project en verricht The Hunger Project Nederland werkzaamheden voor de wereldwijde organisatie.

Materiële vaste activa.

Vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van

grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. De Stichting heeft alleen activa ten behoeve van de bedrijfsvoering.

Vorderingen.

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering. Kortlopende vorderingen hebben een looptijd van maximaal een jaar. Langlopende vorderingen zijn gebaseerd op contracten waarin bijdragen voor een aantal jaren zijn toegezegd.

Liquide middelen.

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden.

Reserves en fondsen.

Het eigen vermogen van Stichting The Hunger Project Nederland wordt ingedeeld in reserves en fondsen.

Continuïteitsreserve.

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de fondsenwervende instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Bestemmingsreserve.

Het bestuur heeft een deel van de reserves afgezonderd ten behoeve van de besteding aan de programma's.

Bestemmingsfondsen.

De bestemmingsfondsen betreffen middelen die een oormerk door derden kennen voor specifieke programma's.

Schulden.

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De nominale waarde van een schuld is de hoofdsom die wordt genoemd in de overeenkomst waaruit de schuld is ontstaan. De kortlopende schulden bestaan in 2023 voornamelijk uit verplichtingen aan Hunger Project Nederland-partners in diverse programma-landen. De langlopende schulden bestaan uitsluitend uit verplichtingen van The Hunger Project Nederland aan onze partners in de programmlanden. Voor 2023 betreft het toezeggingen aan Malawi en Mozambique voor 2024 en verder.

Inkomsten.

De inkomsten bestaan uit bijdragen van particulieren, bedrijven en fondsen. The Hunger Project Nederland ontvangt ook een bijdrage van de Nederlandse Postcode Loterij en subsidie van de overheid. De baten worden toegeschreven aan het financiële jaar waarop ze betrekking hebben. Met ingang van 2020 worden contractuele toezeggingen voor meerdere jaren verwerkt in het jaar waarin ze gedaan worden.

Van de geoormerkte gelden wordt 15 % of een vooraf met de investeerder overeengekomen bedrag ingehouden om de uitvoering van de programma's mogelijk te maken.

Subsidiebat.

2023 is het derde jaar dat The Hunger Project Nederland pen-voerder is van een alliantie binnen het strategische partnerschappen subsidiekader. Conform RJ 650 lopen de bedragen die via ons naar de uitvoerende alliantiepartners gaan ook door onze boeken. De gerealiseerde lasten 2023 van de alliantieleden zijn als lasten verantwoord in de bestedingen aan de doelstelling en als subsidiebat. Het zijn concept verantwoordingen en eventuele correcties zullen in het komende jaar worden verwerkt. De totale meerjarige subsidietoekenning van het ministerie bedraagt € 44.012.587, het verwachte aandeel van de alliantieleden binnen het totale programma is € 33.459.465 en het eigen aandeel van The Hunger Project Nederland € 10.417.198 met daarnaast een totaal van € 135.924 voor contingency.

Lasten doelstelling.

De lasten in het kader van de doelstelling bestaan voor een belangrijk deel uit bijdrages aan de landenprogramma's. Als er geen sprake is van een contractuele onvoorwaardelijke subsidietoekenning aan de betreffende landenprogramma's, dan wordt op het moment dat de bijdrage wordt overgemaakt de betaling verantwoord als besteding aan de doelstelling. Indien er door een afgesloten overeenkomst wel een verplichting is aangegaan tot het geven van een subsidie of het doen van een gift, dan wordt het volledige bedrag in het jaar van toezegging als last en als verplichting verwerkt.

Giften in natura.

Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Vreemde valuta.

De vreemde valuta op de balans zijn omgerekend naar euro's tegen de wisselkoers op het moment van balansdatum. Valutaverschillen die hun oorsprong vinden in koersverschillen op de balansdatum zijn verwerkt in de financiële baten en lasten.

Financiële baten en lasten.

Rentebaten en rentelasten worden toegekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

5. Toelichting op de balans.

5.1 Materiële vaste activa: € 13.429					
	Meubilair (€)	Kantoor machines (€)	Hard- & software (€)	Totaal 2023 (€)	Totaal 2022 (€)
Beginbalans 01-01-2023	288	433	9.153	9.873	8.429
Investeringsen 2023	963	-	8.610	9.573	6.204
Afschrijvingen 2023	(265)	(247)	(5.505)	(6.017)	(4.760)
Eindbalans 31-12-2023	986	186	12.258	13.429	9.873

Met betrekking tot de afschrijvingen zijn de volgende percentages gehanteerd:

Meubilair	20,0%
Kantoormachines	20,0%
Hardware & software	33,3%

5.2 Financiële vaste activa: € 842.955		
	31-12-2023 (€)	31-12-2022 (€)
Waarborgsom	12.564	12.564
Langlopende vorderingen	830.391	203.726
Totaal	842.955	216.290

Van de liquide middelen is € 12.563,72 geblokkeerd als garantie voor de huur.
De langlopende vorderingen zijn gebaseerd op 4 contracten met bedrijven en 5 contracten met stichtingen, waarin bijdragen voor een aantal jaren worden toegezegd.

5.3 Vorderingen: € 1.037.769		
	31-12-2023 (€)	31-12-2022 (€)
Te ontvangen rente	9.691	654
Vooruitbetaalde kosten	47.684	36.808
Nog te ontvangen van debiteuren	480.394	659.097
Nog te ontvangen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken	-	-
Nog te ontvangen van de Nederlandse Postcode Loterij	500.000	500.000
Totaal	1.037.769	1.196.559

De vordering 'nog te ontvangen van debiteuren' heeft met name betrekking op bedragen, die wij nog zullen ontvangen in 2024 op grond van contracten.
Er zijn evenals voorgaande jaren geen vorderingen, leningen en voorschotten aan bestuurders uitgekeerd.

5.4 Liquide middelen: € 2.150.500		
	31-12-2023 (€)	31-12-2022 (€)
Triodos betaalrekening	68.040	381.493
Triodos spaarrekening	87.431	4.565
ABN-Amro betaalrekening	126.447	96.827
ABN-Amro Right2Grow-rekening	-	806.578
ABN-Amro USD-rekening	302.392	403.860
ABN spaarrekening	1.312.842	-
ING betaalrekening	735	3.134
ING spaarrekening	252.123	240.016
Kas	490	348
Totaal	2.150.500	1.936.821

5.5 Reserves en fondsen: € 2.295.946				
	Continuïteitsreserve (€)	Bestemmingsreserve (€)	Bestemmingsfonds (€)	Totaal (€)
Beginbalans 31-12-2022	445.900	780.862	286.431	1.513.192
Mutaties 2023	54.100	116.320	612.334	782.754
Eindbalans 31-12-2023	500.000	897.182	898.765	2.295.946

De hoogte van de continuïteitsreserve bepalen we door de werkelijk noodzakelijke kosten vast te stellen van de organisatie. Bij het opheffen van de organisatie kunnen een aantal lopende kosten onmiddellijk worden stopgezet. Omdat de salariskosten stijgen en de politieke en economische omstandigheden onzeker zijn, wordt de reserve van € 445.900 aangevuld met € 54.100 tot € 500.000.

Ook dit jaar kunnen wij onze bestemmingsreserve aanvullen. Deze wordt in principe besteed aan de doelstelling, en vormt een buffer om eventuele koersschommelingen en andere onvoorziene gebeurtenissen het hoofd te kunnen bieden. Zo kunnen we programma's laten doorgaan, ook als financiering wegvalt. € 500.000 is van de toekenning van de Nationale Postcode Loterij, die op deze wijze geadministreerd moet worden.

De Stichting keert bestemmingsfondsen uit op het moment dat er zekerheid kan worden geboden dat de uitgaven in overeenstemming zijn met de wens of eisen van de gever. Het fonds kan uitsluitend worden aangewend voor het bestemde doel. Hieronder volgt een overzicht voor welke landen de fondsen bestemd zijn. Het fonds is aanzienlijk hoger dan vorig jaar, omdat de The Hunger Project Nederland minder verplichtingen is aangegaan met onze Hunger Project-partners in de programmalanden op het moment dat de toekenningen door investeerders gedaan zijn.

Bestemmingsfondsen	31-12-2023 (€)
Benin	10.213
India	151.375
Malawi	286.990
Mozambique	450.187
Totaal	898.765

	The Hunger Project Benin (€)	The Global Hunger Project (€)	The Hunger Project Ethiopië (€)	The Hunger Project India (€)	The Hunger Project Malawi (€)	The Hunger Project Mozambique (€)	Totaal (€)
Beginbalans 31-12-2022	10.000	-	88.151	-	188.280	-	286.431
Dotaties 2023	10.000	54.094	11.145	202.204	775.000	762.851	1.815.294
Onttrekkingen 2023	9.787	54.094	99.296	50.829	676.290	312.664	1.202.960
Eindbalans 31-12-2023	10.213	-	-	151.375	286.990	450.187	898.765

5.6 Nog te besteden toekenningen: € 80.000		
	31-12-2023 (€)	31-12-2022 (€)
	80.000	403.910

De nog te besteden toekenning betreft de toezegging van Stichting Nieuwe Waarde voor het project India-Karnataka. In 2023 betrof het de toezegging van Stichting Dioraphte voor de afronding van het project Majete in de jaren 2023 - 2025. Op grond van het voorwaardelijke karakter van deze toekenningen worden de baten naar gelang de bestedingen verantwoord.

5.7 Langlopende verplichtingen: € 335.514		
	31-12-2023 (€)	31-12-2022 (€)
	335.514	138.250

De langlopende verplichtingen in 2023 betreffen de verplichtingen aan The Hunger Project Malawi Majete en aan The Hunger Project Mozambique voor het project Game Changers. In 2022 betrof het de verplichting aan The Hunger Project Mozambique voor het project Game Changers en aan en aan The Hunger Project Malawi Her Choice.

5.8 Vooruit ontvangen bedragen: € 2.500

De vooruit ontvangen bedragen betreffen schenkingen die zijn toegewezen aan toekomstige jaren. In 2023 bedroegen deze schenkingen € 2.500 (2022: € 2.530).

5.9 Overige schulden: € 1.330.692

	31-12-2023 (€)	31-12-2022 (€)
Crediteuren	15.526	12.332
Vakantiegeld/vakantiedagen reservering	83.991	76.283
Te betalen belastingen en sociale lasten	41.184	36.945
Overige schulden en overlopende passiva	137.735	126.496
Kortlopende verplichtingen	464.826	570.285
Subsidie overheid	587.430	479.318
Totaal	1.330.692	1.301.660

6. Toelichting op de staat van baten en lasten.

6.1 - 6.6 Baten: € 11.849.153					
			Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
6.1 Particulieren		€ 251.687			
Particulieren	donaties en giften		251.687	290.000	354.383
	nalatenschap			-	-
6.2 Bedrijven		€ 534.703			
Bedrijven	donaties en giften		€ 534.703	400.000	331.669
6.3 Loterijorganisaties		€ 500.000			
Nationale Postcode Loterij (reguliere bijdrage)			500.000	1.200.000	500.000
6.4 Subsidie Overheid		€ 9.001.560			
Ministerie van Buitenlandse Zaken			9.001.560	10.110.000	10.214.840
6.5 Baten van verbonden organisaties					
			-	-	-
6.6 Organisaties zonder winststreven		€ 1.561.203			
Fondsen	donaties en giften		1.561.203	1.000.000	853.851
Totaal			11.849.153	13.000.000	12.254.744

- Met ingang van 2021 is de Stichting penvoerder van de Right2Grow-alliantie en ontvangt subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken uit het Power of Voices fonds. Deze subsidie heeft een looptijd van 5 jaar. De subsidie wordt definitief toegekend aan het einde van de looptijd. The Hunger Project Nederland laat conform de verslagleggingregels de bestede bedragen van de gehele alliantie zien. Van de totale € 8.914.301 is € 1.667.903 besteed door The Hunger Project Nederland. Het overige is besteed door de 5 andere alliantiepartners: Stichting Save The Children Nederland, Stichting Worldvision Nederland, Max Foundation, Centre for Economic Governance and Accountability in Africa en Fundación Acción contra el Hambre. Voor de gehele periode is € 44.012.586,84 toegekend uit het Power of Voices partnership fund met nummer 4000004339. Het bijgestelde budget voor het derde jaar bedraagt € 10.110.000 (oorspronkelijk € 9.250.000). Hiervan is € 6.805.508 overgemaakt aan de consortium partners van The Hunger Project Nederland. € 165.913 is in beheer bij The Hunger Project Nederland voor specifieke onderdelen als monitoring, evaluatie en capaciteitsopbouw. Hier is in 2023 € 84.712 van uitgegeven. Begrote middelen die tijdens het jaar niet zijn besteed, worden meegenomen naar het volgende jaar.
- De begroting voor de Nationale Postcode Loterij was hoger dan alleen de reguliere bijdrag in 2023, omdat The Hunger Project een aanvraag had ingediend voor een extra project.
- De hogere baten voor bedrijven komen met name doordat er meer contracten zijn afgesloten met bedrijven die een toezegging doen voor meerdere jaren. Conform de verslagleggingsregels wordt het gehele toegezegde bedrag in het jaar van toezegging verwerkt.
- In 2023 overtreffen de inkomsten van organisaties zonder winststreven de verwachtingen. Voorspellen blijft lastig en hier speelt ook mee dat toezeggingen voor 5 jaar, waarvan de Stichting jaarlijks eenvijfde ontvangt, in een keer als inkomsten in de boeken komen in het jaar waarin het contract is getekend. Zie ook de toelichting hierboven aangaande de langlopende vorderingen.

6.9 Besteed aan doelstellingen: € 10.345.513				
Programma's ter bestrijding van honger en armoede	€ 2.814.503	Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
Bangladesh		171.007	167.507	455.692
Benin		-	-	51.111
Burkina Faso		244.850	239.850	281.463
Ethiopië		191.827	191.827	240.382
Ghana		-	-	-
India		-	100.000	410.174
Malawi		940.830	1.000.000	534.356
Mozambique		115.164	300.000	305.750
Uganda		465.477	600.000	562.830
Diverse landen (capaciteitsopbouw en evaluatie)		5.709	200.000	35.130
The Global Hunger Project		54.094	150.816	67.675
Overig		625.546	750.000	616.710
		2.814.503	3.700.000	3.561.273

- De toekenning aan programma's komt tot stand op basis van vooraf vastgestelde budgetten. Er worden contractuele verplichtingen aangegaan als de baten zijn gerealiseerd. Daarmee volgen de commiteringen de gerealiseerde opbrengsten.
- In overleg met de wereldwijde organisatie zijn de reserveringen voor programmakosten diworden gemaakt door The Hunger Project Global (voor bijvoorbeeld management, monitoring en evaluatie etcetera) beschikbaar gesteld aan The Hunger Project Global. In 2023 is € 54.094 aan de internationale organisatie afgedragen, waarvan € 37.863 voor werkzaamheden die deel uitmaken van het door de Nederlandse overheid gefinancierde Right2Grow-programma.
- Zie de projectenlijst in bijlage voor de reikwijdte van de programma's.

Programma's ter bestrijding van honger en armoede door partners	€ 7.333.657			
---	-------------	--	--	--

Bewustwording: honger is een oplosbaar probleem	€ 197.353	Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
Divers		197.353	300.000	192.901
		197.353	300.000	192.901

De uitgaven voor bewustwording zijn lager dan begroot en in lijn met vorig jaar. Het aantal FTE's op communicatie is hetzelfde gebleven, maar niet alle geplande marketingcampagnes zijn doorgegaan door ziekte (niet-werkgerelateerd) van de daarvoor aangetrokken nieuwe medewerker.

Bestedingspercentage baten			87,3%		97,2%
Bestedingspercentage lasten			93,4%		95,2%

- Het bestedingspercentage baten (besteding aan de doelstelling gedeeld door de baten) is in 2023 uitgekomen op 87% van de totale inkomsten (2022: 97%; 2021: 88,5%). Sinds 2014 geldt dat ten minste 85% van de inkomsten besteed moet worden aan de doelstelling van de Stichting (gemiddeld over 3 jaar). Hieruit vloeit voort dat er geen specifiek beleid is voor het percentage wervingskosten en het kostenpercentage voor beheer en administratie.
- Het bestedingspercentage lasten (besteding aan de doelstelling gedeeld door de lasten) is in 2023 uitgekomen op 93% van de totale lasten (2022: 95%; 2021: 93%).

6.10 Wervingskosten.					
			Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
Wervingskosten			352.204	400.000	276.522
Baten fondsenwerving			11.849.153	13.000.000	12.254.744
Percentage wervingskosten			3,0%	3,1%	2,3%

Nadat in 2022 twee van onze fondsenwerfers langdurig ziek waren (niet werk gerelateerd), is in 2023 de fondsenwerving voortvarend opgepakt.

6.11 Kosten beheer en administratie.					
			Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
Kosten beheer en administratie			383.041	350.000	322.712
Totale lasten			11.080.759	12.757.577	12.516.367
Percentage kosten beheer en admin. tov totale lasten			3,5%	2,7%	2,6%

Zoals vorig jaar al werd verwacht, zijn de kosten van beheer en administratie gestegen, zelfs nog boven het begrote bedrag. Procedures en vastleggingsregels worden steeds complexer en uitgebreider, wat om veel afstemming en overleg vraagt.

6.12 Saldo voor financiële baten en lasten.					
			Actueel 2023 (€)		Actueel 2022 (€)
Rentebaten			26.482		(5.144)
Rekenverschillen			53		64
Koersverschillen			(12.174)		33.184
Saldo voor financiële baten en lasten			14.360		28.105

6.13 Kosten totaal.					
6.13.1 Personeel		€ 1.294.433	Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
Salarissen		€ 844.253			
Salarissen			832.334	940.000	753.734
Ziekengeld en zwangerschapsuitkeringen			(62.384)	(13.000)	(117.075)
Onkostenvergoeding (WKR)			5.580	4.000	5.760
Vakantiegeld			68.722	74.000	65.110
Totaal			844.253	1.005.000	707.529

Bezoldiging directie - volgens richtlijnen Goede Doelen Nederland		
Naam	Annelies Kanis	Evelijne Bruning
Functie	Algemeen directeur	Algemeen directeur
Dienstverband		
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
uren per week	38	36
part time %	100	94,74
periode	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging (€)		
Jaarinkomen		
bruto loon/salaris	102.647	95.554
vakantiegeld	7.162	6.215
vaste eindejaarsuitkering	-	-
niet opgenomen vakantiedagen		
Totaal	109.809	101.769
Belaste vergoedingen	-	-
Pensioenlasten	-	-
Pensioencompensatie	-	-
Overige beloningen op termijn	-	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-
Totaal 2023	109.809	101.769
Totaal 2022	105.338	99.924

Het jaarinkomen van de individuele directieleden (in loondienst) blijft binnen het maximum van EUR 148.828 (1 FTE/12 mnd) volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. Met een BSD-score van 379 vallen de directieleden in categorie G met een maximale bezoldigingsnorm van € 119.862. The Hunger Project Nederland is niet aangesloten bij een pensioenfonds, maar betaalt de medewerkers 10% over het brutosalaris en vakantiegeld. Dit bedrag valt onder het brutosalaris. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 223.000 per jaar. Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar hoofdstuk 5 van het jaarverslag.

Bezoldiging directie Stichting The Hunger Project- volgens richtlijnen Wet Normering Topinkomens.

Het voor de Stichting The Hunger Project Nederland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 205.000. Het betreft het bezoldigingsmaximum voor de sector ontwikkelingssamenwerking.

Gegevens 2023 bedragen x € 1		
	J.E. Kanis	E.M. Bruning
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2023	1.1.23 t/m 31.12.23	1.1.23 t/m 31.12.23
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,947368421
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 109.809	€ 101.769
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.	N.v.t.
Subtotaal	€ 109.809	€ 101.769
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 205.000	€ 194.211
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 109.809	€ 101.769
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022 bedragen x € 1		
	J.E. Kanis	E.M. Bruning
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1.1.22 t/m 31.12.22	1.1.22 t/m 31.12.22
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,947368421
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging ⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 105.337	€ 99.924
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.	N.v.t.
Subtotaal	€ 105.337	€ 99.924
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 199.000	€ 188.527
Bezoldiging	€ 105.337	€ 99.924

Sociale lasten	€ 166.087	Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
Sociale lasten		166.087	172.500	149.639
Pensioenen	€ 95.586			
Pensioencompensatie		95.586	108.000	94.107
Andere personeelskosten	€ 188.506			
Reiskosten Nederland		17.706	21.500	13.015
Reiskosten buitenland		33.991	50.000	41.676
Personeelsverzekeringen		26.812	29.000	29.228
Overige personeelskosten		9.789	24.000	10.206
Uitbesteed werk		100.207	50.000	121.575
		188.506	174.500	215.700
Totaal personele kosten		1.294.433	1.460.000	1.166.974

De totale personele kosten zijn lager dan de begroting doordat de bruto salarissen gedrukt werden door uitkeringen wegens zwangerschap en ziekte en de opname van ouderschapsverlof. Verder is er minder naar het buitenland gereisd dan voorzien en zijn er minder opleidingen gevolgd dan waarvoor begroot was.

		2023	2022	
Management		2,0	2,0	fte
Administratie		4,0	4,3	fte
Fondsenwervers / Programmamanagers		5,6	5,0	fte
Communicatie		2,4	2,4	fte
Totaal		14,0	13,6	

6.13.2 Huisvestingskosten	€ 113.763	Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
Huur en energieverbruik		99.256	105.200	60.275
Schoonmaak		3.580	4.000	3.367
Andere huisvestingskosten		10.927	9.800	9.271
Totaal		113.763	119.000	72.913

6.13.3 Kantoor en algemene kosten	€ 143.931	Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
Algemene kosten	€ 85.996			
Bank-en transferkosten		2.264	1.700	1.874
Accountantskosten		65.324	55.000	91.096
CBF		6.587	7.650	6.400
Conferenties		498	500	60
Lidmaatschappen/vakliteratuur		6.191	6.100	5.914
Representatie intern		766	1.200	2.249
Internet		2.195	3.500	3.268
Telefoon/porto		1.390	1.000	611
Bestuurskosten		338	400	584
Overig		441	400	633
Totaal		85.996	77.450	112.689
ICT management	€ 20.065			
Automatiseringskosten		€ 20.065	20.000	19.946
Kantooruitgaven	€ 5.249			
Kantoormiddelen		567	500	427
Kantine		1.252	1.250	888
Print en drukwerk		1.021	800	841
Overig		2.408	1.000	194
Totaal		5.249	3.550	2.351

		Actueel 2023 (€)	Budget 2023 (€)	Actueel 2022 (€)
Communicatiekosten	€ 32.621			
Website		6.916	6.300	7.279
Drukwerk		4.185	7.000	5.501
Innovatie		1.378	4.000	4.021
Beeld en verhaal		4.921	5.000	266
PR		5.000	3.000	3.238
Representatie extern		698	1.250	1.134
Events		500	3.500	2.900
Communicatie voor de Right2Grow-alliantie		9.023	20.950	4.872
Totaal		32.621	51.000	29.211
Totaal kantoor en algemene kosten		143.931	152.000	164.197

De totale uitgaven zijn vrijwel in lijn met de begroting; de overschrijding op algemene kosten - met name veroorzaakt door hogere advieskosten - wordt gecompenseerd door lagere communicatiekosten.

6.13.4 Afschrijvingen	€ 6.017			
Inventaris		265		72
Kantoormachines		247		247
Hardware & software		5.505		4.441
		6.017	6.000	4.760

7. Niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Huurverplichting.

Op 1 maart 2021 is de huurovereenkomst, die voor 5 jaar aangegaan was met Bouwinvest voor de Arthur van Schendelstraat 500, met 5 jaar verlengd. Dit brengt voor 2024 tot en met februari 2026 een huurverplichting met zich mee van € 189.742 plus een jaarlijkse indexering.

8. Specificatie en toerekening aan de doelstelling.

Doelstelling	Doelen		Wervingskosten	Beheer en Administratie	Totaal 2023 (€)	Begroting 2023 (€)	Totaal 2022 (€)
	Landen	Bewustwording					
	Programma's						
Kosten							
Directe kosten							
Verstrekte subsidies en bijdragen	2.134.864				2.134.864	3.012.000	2.876.888
Verstrekte subsidies en bijdragen via partners	7.333.657				7.333.657	8.007.577	8.162.960
Afdrachten aan verbonden organisaties	54.094				54.094	-	67.675
Uitbesteed werk	90.951	9.257			100.207	50.000	121.575
Indirecte kosten							
Personeel	424.315	153.556	295.252	321.102	1.194.225	1.410.000	1.045.399
Huisvestingskosten	39.460	14.819	28.494	30.989	113.763	119.000	72.913
Publiciteit en communicatie	11.886	8.075	6.065	6.596	32.621	51.000	29.211
Kantoor en algemene kosten	56.847	10.862	20.886	22.715	111.310	102.000	134.986
Afschrijvingen en rente	2.087	784	1.507	1.639	6.017	6.000	4.760
Totale kosten	10.148.161	197.353	352.204	383.041	11.080.759	12.757.577	12.516.367

In de kostenverdeelstaat worden de directe en indirecte kosten toegewezen aan de doelen, aan de wervingskosten, of aan de post ‘beheer en administratie’. Bij de directe kosten is de relatie tussen de geleverde prestatie en de behaalde doelen direct aanwijsbaar. De directe kosten worden voor 100% toegerekend aan de bijbehorende hoofdgroep. Bij indirecte kosten is er geen directe relatie tussen de geleverde prestatie en de behaalde doelen. Deze indirecte kosten worden over de verschillende hoofdgroepen op basis van een verdeelsleutel toegerekend. De verdeelsleutel voor alle personeelskosten is gebaseerd op de urenstaten van de medewerkers.

	Fondsenwerving		Doelen			Beheer en administratie
	NL	GO	Programma's	Right2Grow	Bewustwording	
Directie	4%	0%	2%	2%	2%	10%
Fondsenwerwers / Impact Brokers	19%	0%	8%	9%	2%	6%
Communicatie	0%	0%	1%	0%	9%	1%
Officemanager	0%	0%	0%	0%	0%	4%
Financiën	0%	1%	0%	11%	0%	8%
Totaal aantal FTE in 2023 = 14						

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting The Hunger Project Nederland.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting The Hunger Project Nederland te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting The Hunger Project Nederland per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans op 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting The Hunger Project Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Wamberg Offices
Wamberg 37
1083 CW Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de bijlage Projectenlijst.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van toezicht en het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 28 juni 2024

Dubois & Co. Registeraccountants

A.P. Buteijn RA

Bijlage: projectenlijst

Project	Land	Omschrijving	SDG	Totaalbedrag	Budget 2023	Periode
Localizing the Sustainable Development Goals in Gagni Upazilla	Bangladesh	Ondersteunen van 9 unions in Gangni Upazilla in Bangladesh, zodat inwoners zelf kunnen werken aan het bereiken van SDG's op het terrein van armoede, honger, gezondheidszorg, onderwijs, gendergelijkheid, schoon water en sanitatie, vrede en sterke publieke diensten.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 6: schoon water en sanitair SDG 15: leven op het land SDG 16: vrede, justitie en sterke publieke diensten SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 887.000	€ 101.407	2019-2024
Right2Grow	Bangladesh	Voorkomen van ondervoeding bij kinderen door dorpsgemeenschappen in staat te stellen om zelf bij hun overheid aan te kloppen voor basisdiensten zoals voeding, schoon water en sanitair. Programma (door The Hunger Project) uitgevoerd in Burkina Faso, Ethiopië, Bangladesh en Uganda.	SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 790.926	€ 234.231	2021-2025
Epicentrum Offé	Benin	Traject naar zelfredzaamheid in Offé in Benin. Tot zelfredzaamheid wordt met gemeenschap gewerkt aan doelen op het terrein van armoede, honger, gezondheidszorg, onderwijs, gendergelijkheid, schoon water en sanitatie, eerlijk werk en economische groei, ongelijkheid, klimaatactie, vrede en sterke publieke diensten. Na zelfredzaamheid werkt gemeenschap - zonder The Hunger Project - door aan deze doelen.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 6: schoon water en sanitair SDG 15: leven op het land SDG 16: vrede, justitie en sterke publieke diensten SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 1.025.389	€ 5.000	2017-2024
Right2Grow	Burkina Faso	Voorkomen van ondervoeding bij kinderen door dorpsgemeenschappen in staat te stellen om zelf bij hun overheid aan te kloppen voor basisdiensten zoals voeding, schoon water en sanitair. Programma (door The Hunger Project) uitgevoerd in Burkina Faso, Ethiopië, Bangladesh en Uganda.	SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 1.321.822	€ 279.671	2021-2025

Project	Land	Omschrijving	SDG	Totaalbedrag	Budget 2023	Periode
Gewocha Forest	Ethiopië	Versterken van de zelfredzaamheid, klimaatbestendigheid, inkomsten van de bevolking en het herstellen van gedegradeerde grond en aanleggen van voedselbossen in Jabi-Tehnan, Ethiopië.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 6: schoon water en sanitair SDG 13: klimaatactie SDG 15: leven op het land SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 36.986 (bijdrage aan een groter project)	€ 36.986	2023
Right2Grow	Ethiopië	Voorkomen van ondervoeding bij kinderen door dorpsgemeenschappen in staat te stellen om zelf bij hun overheid aan te kloppen voor basisdiensten zoals voeding, schoon water en sanitair. Programma (door The Hunger Project) uitgevoerd in Burkina Faso, Ethiopië, Bangladesh en Uganda.	SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 1.022.314	€ 219.589	2021-2025
Epicentrum Adomfe	Ghana	Traject naar zelfredzaamheid in Adomfe in Ghana. Tot zelfredzaamheid wordt met gemeenschap gewerkt aan doelen op het terrein van armoede, honger, gezondheidszorg, onderwijs, gendergelijkheid, schoon water en sanitair, eerlijk werk en economische groei, ongelijkheid, klimaatactie, vrede en sterke publieke diensten. Na zelfredzaamheid werkt gemeenschap – zonder The Hunger Project – door aan deze doelen.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 6: schoon water en sanitair SDG 8: eerlijk werk en economische groei SDG 13: klimaatactie SDG 15: leven op het land	€ 172.660	€ 52.261	2021-2024
Odisha's 100	India	Ondersteuning en training van gekozen vrouwelijk leiders, zodat zij kunnen werken aan vermindering van armoede en honger in Odisha, India.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 5: gendergelijkheid SDG 6: schoon water en sanitair	€ 206.978	€ 175.931	2023

Project	Land	Omschrijving	SDG	Totaalbedrag	Budget 2023	Periode
Women's Leadership in India	India	Ondersteuning en training van gekozen vrouwelijk leiders, zodat zij kunnen werken aan vermindering van armoede en honger in India.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 5: gendergelijkheid SDG 6: schoon water en sanitair	€ 47.910	€ 47.910	2023
Women's Leadership in Karnataka	India	Ondersteuning en training van gekozen vrouwelijk leiders, zodat zij kunnen werken aan vermindering van armoede en honger in Karnataka, India.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 5: gendergelijkheid SDG 6: schoon water en sanitair	€ 80.000	€ 72.000	2023
Majete - Her Choice	Malawi	Begeleiding van meisjes rondom Majete wildpark in Malawi, om uitbuiting en kindhuwelijken te voorkomen en hun positie in de samenleving te versterken.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid	€ 100.077	€ 35.983	2022-2025
Majete Epicentrum 8	Malawi	Traject naar zelfredzaamheid in epicentra rondom het Majete wildpark in Malawi. Tot zelfredzaamheid wordt met gemeenschap gewerkt aan doelen op het terrein van armoede, honger, gezondheidszorg, onderwijs, gendergelijkheid, schoon water en sanitair, eerlijk werk en economische groei, ongelijkheid, klimaatactie, vrede en sterke publieke diensten. Na zelfredzaamheid werkt gemeenschap – zonder The Hunger Project – door aan deze doelen.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 8: eerlijk werk en economische groei SDG 13: klimaatactie SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 625.000	€ 35.339	2023-2029
Majete Epicentrum 2-6	Malawi	Traject naar zelfredzaamheid in epicentra rondom het Majete wildpark in Malawi. Tot zelfredzaamheid wordt met gemeenschap gewerkt aan doelen op het terrein van armoede, honger, gezondheidszorg, onderwijs, gendergelijkheid, schoon water en sanitair, eerlijk werk en economische groei, ongelijkheid, klimaatactie, vrede en sterke publieke diensten. Na zelfredzaamheid werkt gemeenschap – zonder The Hunger Project – door aan deze doelen.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 8: eerlijk werk en economische groei SDG 13: klimaatactie SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 347.755	€ 319.388	2023

Project	Land	Omschrijving	SDG	Totaalbedrag	Budget 2023	Periode
Malawi algemeen	Malawi	Ondersteuning voor al het werk van The Hunger Project in Malawi, waarbij het team in samenspraak met The Hunger Project Nederland beslist waar de nood het hoogst is. In 2023 was dat bijvoorbeeld co-financiering van het Majete programma.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 8: eerlijk werk en economische groei SDG 13: klimaatactie SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 59.923	€ 59.923	2023
Game Changers	Mozambique	Traject naar zelfredzaamheid in epicentra Maculuve en Malindile rond het Zinave National Park in Mozambique. Tot zelfredzaamheid wordt met gemeenschap gewerkt aan doelen op het terrein van armoede, honger, gezondheidszorg, onderwijs, gendergelijkheid, schoon water en sanitair, eerlijk werk en economische groei, ongelijkheid, klimaatactie, vrede en sterke publieke diensten. Na zelfredzaamheid werkt gemeenschap – zonder The Hunger Project – door aan deze doelen.	SDG 1: geen armoede SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG 4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 8: eerlijk werk en economische groei SDG 13: klimaatactie SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 271.872	€ 261.477	2023
Uganda Algemeen	Uganda	Staflid voor team Uganda (Partnership Building and Resource Mobilisation Officer) en algemene bijdrage aan staf en ondersteuning.	Capaciteitsversterking	€ 71.532	€ 71.532	2023
Right2Grow	Uganda	Voorkomen van ondervoeding bij kinderen door dorpsgemeenschappen in staat te stellen om zelf bij hun overheid aan te kloppen voor basisdiensten zoals voeding, schoon water en sanitair. Programma (door The Hunger Project) uitgevoerd in Burkina Faso, Ethiopië, Bangladesh en Uganda.	SDG 2: geen honger SDG 3: goede gezondheid en welzijn SDG4: kwaliteitsonderwijs SDG 5: gendergelijkheid SDG 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken	€ 2.245.172	€ 501.098	2021-2025

It always seems impossible,
until it's done.

~Nelson Mandela